

เรื่อง รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น พบว่ามีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 ระดับ 4 และระดับ 5 เท่าๆกัน จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4

ภาพประกอบที่ 17.ภาพแสดงผลการวิจัยระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวในเรื่อง รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น

- 1 , 2 , 3 ไก่ย่าง ผัดหมี่ ส้มตำโคราช
อาหารพื้นบ้านของชาวอีสานใต้
4. ไก่ย่างอาหารขึ้นชื่อของโคราช
5. เห็ดละโงก หรือเห็ดโคนอาหารจากป่าที่
อุดมสมบูรณ์ในภาคอีสาน

ภาพประกอบที่ 17 (ต่อ)

6. การทำขนมจีนแบบพื้นบ้าน

จังหวัดนครราชสีมา

7,8 ไก่ย่างท่าช้าง ไก่ย่างที่ขึ้นชื่อ

ของจังหวัดนครราชสีมา

9. ชาวบ้านล้างพืชผักในธารน้ำ

ก่อนนำออกขาย

เรื่องความมั่งคั่งและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นพบว่ามีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ใน ระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณาารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4

ภาพประกอบที่ 18. ภาพแสดงผลการวิจัยระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวในเรื่องความมั่งคั่งและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

1. ภาพซุ้มประตู ความมั่งคั่งของสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยจังหวัดนครราชสีมา
- 2 , 3 สถาปัตยกรรมผสมผสานที่มีกลิ่นอายของความเป็นอินโดจีนที่จังหวัดอุบลราชธานี
4. ความพยายามนำความมั่งคั่งของสถาปัตยกรรมขอมโบราณมาใช้ในยุคปัจจุบันที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
5. ความมั่งคั่งของบ้านไทยอีสานรูปทรงสมัยใหม่ที่ยังคงรูปลักษณะของหลังคาจั่ว
6. วัดศาลาลอยสถาปัตยกรรมดีเด่นของประเทศที่จังหวัดนครราชสีมา

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตาราง ที่ 3. ในภาคผนวก ข. พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการรับรู้ความมีสุนทรียศาสตร์จากอัตลักษณ์ของจังหวัดเมื่อจำแนกตามจังหวัดต่างๆของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทุกๆเรื่อง จึงทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนตามวิธีของ LSD ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4 . ในภาคผนวก ก. พบว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เมื่อเปรียบเทียบเชิงซ้อนเป็นรายจังหวัด มีความแตกต่างกันรายคู่

4.2.2.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มอีสานใต้ ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากประสบการณ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำนวน 102 คน คณะนักวิจัยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ที่มีอยู่ 5 ระดับคือ

การรับรู้ระดับ 5 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีมีค่าซึ่งในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้จากการท่องเที่ยว

การรับรู้ระดับ 4 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกติดตา ต่อกใจ ในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมประยุกต์ใช้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของตนเอง

การรับรู้ระดับ 3 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเชื่อในระดับของการเกิดการยอมรับและชื่นชอบคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

การรับรู้ระดับ 2 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนอง ในระดับของการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความยินดี เกิดความพึงพอใจ ที่ได้รับประสบการณ์จาก ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 1 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึก ว่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ส่วนที่ 3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วย ค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด อีสานใต้ จำแนกตามสัญชาติ โดยแบ่งเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยค่าสถิติทดสอบ t – test ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ จากตารางที่ 2.1.1 ดังแสดงไว้ในภาคผนวก ข. พบว่ากลุ่มตัวอย่างชาวต่างชาติที่ตอบ แบบสอบถาม จำนวน 102 คน เป็นชายร้อยละ 80.4 เป็นหญิงร้อยละ 19.6 มีอายุระหว่าง 50 – 60 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 32.4 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.8 โดยส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวและมีรายได้ 8,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 57.8 และ 53.9 และจากประสบการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอีสานใต้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์มากกว่าสองครั้งคิดเป็นร้อยละ 49.0 สำหรับการได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอีสาน ได้พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 29.4 และ การใช้แหล่งข้อมูลเพื่อศึกษา ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากอัตลักษณ์ของจังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 32.4

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับ ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2)

จากตารางที่ 2.2.1. ดังแสดงไว้ในภาคผนวก ข. คณะนักวิจัยวิเคราะห์ระดับความมี สุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัดในแต่ละเรื่องพบว่า

เรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและ ประเพณีท้องถิ่น พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และ 4 เท่าๆกัน จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และ 5 เท่าๆกัน จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และ 4 เท่าๆกัน และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4

เรื่องความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน พบว่าไม่ มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัด บุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 2 และ 4 เท่าๆกัน จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี การรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และจังหวัดนครราชสีมา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4

เรื่องความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 ระดับ 4 และระดับ 5 เท่าๆกัน จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มี การรับรู้อยู่ในระดับ 3 และ 4 เท่าๆกัน จังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการ รับรู้อยู่ในระดับ 4 และ 5 เท่าๆกัน และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4

เรื่องความมั่งคั่งและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5

เรื่องความมั่งคั่ง คุณค่าและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4 และ 5 เท่าๆกัน จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 3 และ 5 เท่าๆกัน จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 3 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 5 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 3 และ 4 เท่าๆกัน และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4

เรื่องความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัดบุรีรัมย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 5 จังหวัดสุรินทร์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 3 จังหวัดอุบลราชธานีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 5 จังหวัดศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 3 และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้ในระดับ 4

เรื่องความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง พบว่ามีความสัมพันธ์กับจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไปเที่ยวที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยในจังหวัด

ศรีสะเกษผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 3 และจังหวัดนครราชสีมาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 5 และเมื่อพิจารณารวมทั้ง 6 จังหวัดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการรับรู้อยู่ในระดับ 4 และ 5 เท่าๆกัน

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2.3.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการรับรู้ความมีสุนทรียศาสตร์จากอัตลักษณ์ของจังหวัดเมื่อจำแนกตามจังหวัดต่างๆของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ 6 จังหวัดแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในเรื่อง ความงดงาม คุณค่าและความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เรื่องความงดงามและน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน และ เรื่องความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว จึงทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนตามวิธีของ LSD แสดงดังตาราง 2.3.2 ในภาคผนวก ก.

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกตามสัญชาติ โดยแบ่งเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยค่าสถิติทดสอบ t – test

จากตารางที่ 2.4 ดังแสดงไว้ในภาคผนวก ข. พบว่า คนไทยและชาวต่างประเทศจะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากอัตลักษณ์ของจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง และ รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

4.2.3 เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ คณะนักวิจัยเลือกใช้การจัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อหาแนวทางจัดการความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง

จำนวน 30 คน จากหน่วยงานสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานผังเมืองจังหวัด สำนักงานเทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานละ 1-2 คน ทั้ง 6 จังหวัด รวมไปถึงผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า **แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทำได้อย่างไร**

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเห็นว่าเรื่องของความมีสุนทรียศาสตร์เกี่ยวข้องของความรู้สึก เป็นเรื่องใหม่ที่หน่วยงานของเขาเหล่านั้นยังไม่เคยมีการพูดถึงกันเลย ยังไม่ค่อยเข้าใจนักว่าเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและความรับผิดชอบของหน่วยงานของเขาอย่างไรบ้าง เมื่อคณะ วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ สมาชิกประชุมจึงมีความเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวว่าสามารถหาแนวทางจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากอัตลักษณ์ของจังหวัดได้โดยแยกเป็นประเด็นไว้ดังนี้คือ

เรื่องของความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ที่ประชุมเห็นว่า จังหวัดควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด เพื่อให้นำไปสู่การปฏิบัติตั้งแต่ระดับชุมชน เพื่อให้กิจกรรมที่เป็นประเพณีและวัฒนธรรมเหล่านั้นเกิดขึ้นพร้อมๆกันในวันสำคัญที่กำหนด โดยอาจมีกิจกรรมอื่นๆที่สอดคล้อง เสริมสร้าง หรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมตามวัฒนธรรมประเพณีเหล่านั้นบ้าง ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวทรงคุณค่าเช่นเดียวกับคุณค่าในความรู้สึกของผู้คนในท้องถิ่น

เรื่องของความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ที่ประชุมเห็นว่า จังหวัดควรรณรงค์ให้มีการพูดภาษาถิ่นของตนเองอย่างชัดเจนในกิจกรรมรูปแบบต่างๆโดยเฉพาะสถานศึกษา ส่วนคนไทยที่เป็นภรรยาชาวต่างชาติควรสนับสนุนให้พยายามสื่อสารกับสามีด้วยภาษาถิ่นของตนเอง แทนการพยายามพูดภาษาต่างชาติ นอกจากนั้น ยังเห็นว่าเพลงพื้นบ้าน เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่สนับสนุนให้มีการพูดภาษาถิ่นมากขึ้น

เรื่องของความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็น **ลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์** สมาชิกที่ประชุมเห็นว่าการแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ ไม่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คน แต่การแต่งกายดังกล่าวยังมีการใช้บ้างในงานที่เป็นโอกาสพิเศษเท่านั้น จึงควรรณรงค์ให้คนรุ่นใหม่แต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมากขึ้น โดยต้องออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านให้สามารถประยุกต์ใช้กับรูปแบบเครื่อง

แต่งกายในยุคปัจจุบันได้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการแต่งกายตามลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์ อย่างน้อยก็ควร มีการแต่งกายรูปแบบนี้ในโอกาสพิเศษ

เรื่องของความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ในที่ ประชุมเห็นว่าควรช่วยกันรณรงค์ในเรื่องบุคลิกลักษณะที่เป็นความดี ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ และความมีน้ำใจให้คงอยู่ และในขณะเดียวกัน บุคลิกลักษณะที่ไม่พึงประสงค์หรือบุคลิกลักษณะที่ไม่ งดงามตามแบบของคนไทยก็ไม่ควรเห็นด้วยกับบุคลิกลักษณะเหล่านั้น โดยเฉพาะโดยเฉพาะกับกลุ่ม คนที่ต้องเกี่ยวข้อง หรือใกล้ชิดกับชาวต่างชาติ

เรื่องของความงดงาม คุณค่าและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของจังหวัด ที่ประชุมเห็นว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด ควรกำหนดยุทธศาสตร์การอนุรักษ์และ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเหล่านั้นไปจนถึงในระดับพื้นที่คือองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ ช่วยกัน ทำความเข้าใจให้เห็นความสำคัญในการดูแล อนุรักษ์ ส่งเสริม ซ่อมสร้างโดยควร กำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับคุณค่าและความงามที่จังหวัดมีอยู่อย่างเด่นชัด โดยยกกรณี ตัวอย่างเช่นจังหวัดชัยภูมิ ศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานีเป็นต้น

เรื่องของความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ที่ประชุมเห็นว่า นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ดีที่ถูกต้อง จะช่วยสร้างความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวได้ โดยจะต้องประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งและกิจกรรมการท่องเที่ยว อย่างฉลาดและสม่ำเสมอ ควรให้ความสำคัญในการใช้มัคคุเทศก์กับนักท่องเที่ยวและการ ท่องเที่ยว ดังนั้นการอบรมมััคคุเทศก์ให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง

เรื่องของความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง ที่ประชุม เห็นว่าควรพยายามหาจุดเด่นของพืชพรรณไม้ที่จังหวัดมีอยู่ อาจไม่ใช่พืชพรรณไม้ที่มีความ สวยงามแต่อย่างเดียว แต่ควรมองคุณค่าและความงามของพืชพรรณไม้ในประเด็นอื่นๆที่น่าสนใจ ด้วย ที่ประชุมได้ยกกรณีตัวอย่างเช่นจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งที่เป็นพื้นที่แห้งแล้ง แต่ก็มีพืชพรรณไม้ที่ น่าสนใจ คือหอมและกระเทียมที่มีคุณภาพดี ทั้งในแง่ของคุณภาพที่ดีต่อสุขภาพ และคุณภาพที่ดี ในการเก็บรักษาเป็นต้น หรือแม้แต่จังหวัดบุรีรัมย์ที่มีส้มโชกุนที่มีรสชาติดี แต่ยังไม่เป็นที่รู้จัก อย่างแพร่หลายเป็นต้น ก็ควรให้การสนับสนุน หรือหาวิธีการทำให้ส้มโชกุนบุรีรัมย์เป็นที่สนใจของ นักท่องเที่ยว และบุคคลทั่วไปด้วย

เรื่องของความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน ที่ประชุมเห็นว่าจังหวัด อุบลราชธานีเป็นตัวอย่างที่ดีในแง่ของการออกแบบผ้าที่สอดคล้องกับความเป็นอัตลักษณ์จังหวัด อุบลราชธานี สอดคล้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี และ

สามารถสร้างแบรนด์ ผักกาดบัวให้เข้าถึงผู้บริโภคได้ทุกระดับ จังหวัดอื่นๆควรนำไปเป็นกรณีศึกษา เพื่อให้สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านที่เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละจังหวัดได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ผ้าเหล่านั้นเกิดคุณค่าต่อการท่องเที่ยวทั้งในด้านสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และด้านการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน

เรื่องของรสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจ ของอาหารท้องถิ่น ที่ประชุมเห็นว่า ในทุกจังหวัดควรพยายามคงรูปแบบ สูตร และรสชาติที่เป็นความดั้งเดิมไว้ โดยรสชาติอาจปรับปรุงให้ถูกลิ้นชาวต่างชาติบ้าง แต่ควรกำหนดว่าลักษณะที่ถูกต้องของอาหารดังกล่าวควรเป็นเช่นไร เช่น ผัดหมี่ควรเป็นอย่างไร ส้มตำควรเป็นอย่างไร โดยเฉพาะส้มตำ ควรมีการกำหนดความแตกต่างในความเหมือนของแต่ละจังหวัดให้ชัดเจน เช่น ถ้าจะกินส้มตำให้รู้ซึ่งถึงคุณค่าความเป็นส้มตำควรไปกินที่ภาคอีสานเป็นต้น นอกจากนี้ยังเห็นว่าควรหยิบอาหารประเภทส้มตำมาทำให้เป็นสิ่งที่น่าสนใจไปทั่วโลกได้ และเห็นว่าสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเหมาะที่สุดที่จะทำงานนี้

เรื่องของความงามและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ที่ประชุมเห็นว่า สำนักผังเมือง เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด น่าจะพิจารณาความคุณค่า ความงาม และมีสุนทรียศาสตร์ทางด้านสถาปัตยกรรมควบคู่ไปกับการวางผังเมือง หรือการปรับปรุงสถานที่ที่เป็นสาธารณะทุกประเภท ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด กล่าวกันว่า เมื่อนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในจังหวัดนั้นๆ สถาปัตยกรรมที่มีอยู่ในตัวเมืองควรสื่อแสดงถึงบุคลิกของจังหวัดนั้นๆอย่างชัดเจน เรียกกันว่า เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาในเมืองแล้ว ควรสัมผัสได้ในอัตลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ ที่ประชุมยกตัวอย่างกรณี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดศรีสะเกษเป็นกรณีตัวอย่าง

4.3.4 เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยนักวิจัยได้ตั้งคำถามสำหรับงานวิจัยว่า ยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ทำได้อย่างไร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีชายแดนที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศกัมพูชา เรียกว่าเป็นบ้านพี่เมืองน้องกัน จากการประชุมกลุ่มย่อยโดยผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้อภิปรายกันว่า เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านดังกล่าว มีวัฒนธรรมประเพณีทั้งที่คล้ายคลึงกันในรูปแบบ และอาจแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด แต่มีจุดประสงค์อย่างเดียวกัน คือเป็นวัฒนธรรมที่เป็นกลไกทางสังคม เพื่อที่จะทำให้นักในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขเสมอภาค มีความเคารพซึ่งกันและกัน บางอย่างอาจ

ต้องผ่านตัวแทน เช่นญาติ พี่น้องหรือคุณงามความดีของบรรพบุรุษ บางอย่างอาจไม่ต้องฟังตัวแทน วัฒนธรรมชุมชนเหล่านั้นเป็นตัวตนของกลุ่มคนที่เป็นของแท้ เป็นสิ่งที่น่าค้นหา เป็นสิ่งที่น่าศึกษาเพื่อควมมีสุนทรียศาสตร์ของการใช้ชีวิตในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นความมหัศจรรย์แห่งชีวิต บางกิจกรรมอาจให้คำตอบในพฤติกรรมที่คนในชุมชนปฏิบัติอยู่ ดังนั้นในที่ประชุมจึงเห็นพ้องกันโดยสรุปว่า การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในเทศกาลประจำที่ท้องถิ่นนั้นมีอยู่ น่าจะใช้เป็นยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนได้โดยเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้เป็นอย่างดี โดยกลุ่มจังหวัดที่มีเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

ผลการวิจัยทั้งหมดสามารถสรุปตามคำถามงานวิจัยได้ดังนี้คือ

ตารางที่ 4.1 แสดงการสรุปผลการวิจัย

คำถามข้อที่	ผลการวิจัยพบว่า
1. ความ เป็น อัต ลั ก ษ ณ์ ข อง ก ลุ่ ม จ ัง ห ว ด อี ส า น ไ ต่ มี ลักษณะเป็นเช่นไร	<p>อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเฉพาะที่เป็นไปตามการดำเนินชีวิต ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมทางสังคม มี 10 ประเภทคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. อัตลักษณ์เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น 2. อัตลักษณ์เกี่ยวกับสำเนียงการพูดภาษาถิ่น 3. อัตลักษณ์เกี่ยวกับการแต่งกายของผู้คน 4. อัตลักษณ์เกี่ยวกับบุคลิกลักษณะของกลุ่มคน 5. อัตลักษณ์เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 6. อัตลักษณ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว 7. อัตลักษณ์เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง 8. อัตลักษณ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน 9. อัตลักษณ์เกี่ยวกับอาหารท้องถิ่น 10. อัตลักษณ์เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

คำถามข้อที่	ผลการวิจัยพบว่า
2. ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด	นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 นักท่องเที่ยวต่างชาติมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 เช่นกัน แต่เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติด้วยค่าสถิติทดสอบ t – test พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง และ รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่ นักท่องเที่ยวต่างชาติ จะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย
3. แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ควรทำอย่างไร	การหาแนวทางในเรื่องของการจัดการเกี่ยวกับอัตลักษณ์ ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดควรหาความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองให้พบอย่างจริงจังและแท้จริง สำหรับแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว พบว่า จังหวัดควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับภาคไปจนถึงระดับพื้นที่
4. ยุทธศาสตร์ฟื้นฟูเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร	ยุทธศาสตร์ฟื้นฟูเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ทำได้โดยการตรวจจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านในเทศกาลประจำท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดที่มีเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

4.3 อภิปรายผล

โครงการวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากความมีอัตลักษณ์ของจังหวัด ความเป็นอัตลักษณ์ที่เป็นของแท้ เป็นของจริง จะเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามตัวตนของท้องถิ่นนั้นๆ ผลการวิจัยที่ได้มาข้างต้นสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้คือ

4.3.1 คำถามงานวิจัยข้อที่ 1. ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด มีลักษณะเป็นอย่างไร สามารถอภิปรายผลตามหมวดหมู่ของอัตลักษณ์ได้ดังนี้คือ

4.3.1.1 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องของ อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับ วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จะมีวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่ใกล้เคียงกัน ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของคนไทยอีสานนั้นผูกพันกับพิธีกรรมของผู้คนในท้องถิ่น และพิธีกรรมทางศาสนา เนื่องจากพิธีกรรมทางท้องถิ่นนั้น จะเกี่ยวเนื่อง และสอดคล้องกับสภาพเป็นอยู่ของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น พิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตร และความแห้งแล้ง สภาพทั่วไปของภาคอีสานจะมีความแห้งแล้งคล้ายกัน ดังนั้นในแทบทุกพื้นที่ จะประกอบพิธีกรรมเกี่ยวกับการขอฝนเพื่อให้สามารถทำการเกษตรได้ผลดี สำหรับพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ยิ่งเป็นเรื่องที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากที่สุด เพราะชาวอีสานส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นวัฒนธรรมและประเพณีการแห่เทียนพรรษา ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีการบวชนาค ประเพณีการทอดกฐิน ประเพณีการทอดผ้าป่า ก็จะมีอยู่ในทุกๆจังหวัด และแม้ว่า พิธีกรรมหรือวัฒนธรรมบางอย่างอาจแตกต่างกันในเรื่องของ วาระ แต่ในรายละเอียดของการทำพิธีกรรมเหล่านั้นจะเป็นรูปแบบหรือวิธีการที่คล้ายๆกัน ทั้งนี้เนื่องจากความเป็นคนไทยอีสานที่มีความเคารพในเรื่องของผี เคารพในเรื่องบุญวาสนา เคารพในเรื่องความกตัญญู เคารพการเป็นผู้ใหญ่ผู้น้อย ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คนอีสานได้มีวัฒนธรรมและประเพณีที่คล้ายคลึงกัน เช่นในประเพณีของ ประเพณี ขึ้นเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ประเพณีการฉลองวันชัยชนะท้าวสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา หรือประเพณีบวงสรวงขุนภักดีชุมพล จังหวัดชัยภูมิ ก็จะมีโครงสร้างในการประกอบพิธีกรรม และจุดมุ่งหมายอันเดียวกันคือ การรำลึกถึงคุณงามความดีของบรรพบุรุษ ที่ได้ให้สิ่งดีงามแก่คนรุ่นหลัง สิ่งดีงามเหล่านี้เป็นคุณค่าและความงดงามทางสุนทรียศาสตร์ที่เกิดจากความงดงามของจิตใจผู้คน ก่อให้เกิดความงดงามที่เป็นสถาปัตยกรรม หรือแม้แต่กิจกรรมที่เป็นวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของตนเอง

4.3.1.2 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องของ อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับ สำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน สำเนียงภาษาของชาวอีสาน มีทั้งความเหมือน และความ

แตกต่าง อภิปรายผลได้ว่า ภาษาเป็นความงามของท่วงทำนองจากเสียง น้ำเสียง และจังหวะ จึงเป็นปรากฏการณ์ที่แม้ว่าผู้ฟังจะฟังไม่ออกหรือไม่รู้ความหมาย แต่ก็สามารถเข้าใจอารมณ์และความรู้สึกได้จากสำเนียงพูดนั้นได้ เช่นเดียวกันกับการฟังเสียงดนตรี การฟังเสียงร้องของสัตว์เป็นต้น กล่าวกันว่าจากสภาพแวดล้อมของชาวอีสานที่เป็นที่แห้งแล้งทุรกันดารเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้ชาวอีสาน อดทน ใจดี และสามารถสร้างความสุขบนความทุกข์ยากได้อย่างดี ภาษาและน้ำเสียงเป็นสื่ออย่างหนึ่งสำหรับการบรรยาย ความสุข ความทุกข์ ความรื่นเริง ความใจดี ความมีอัธยาศัย เหล่านี้ บางครั้ง ภาษาอีสานด้วยสำเนียงที่ทอดโยนของชาวชัยภูมิและชาวอุบลราชธานีเป็นน้ำเสียงและสำเนียงที่ บ่งบอกถึงความอยู่เย็นเป็นสุข ในบรรยากาศที่เย็น ชื่น ขณะเดียวกัน ภาษาอีสานของชาวศรีสะเกษ ที่สั้นกระชับ จะบ่งบอกถึงความอดทน และมุ่งมั่นเพื่อฟันฝ่าอะไรบางอย่างในชีวิต บางคนใช้คำพูดง่ายว่า ฟังดูนุ่มนวล ฟังดูกระด้าง ฟังดูสนุกสนาน เป็นต้น

สำเนียงจากภาษา นอกจากจะใช้เป็นภาษาพูดทั่วไปแล้ว ยังมีการใช้เพื่อบ่งบอกว่าเป็นกิจกรรมพิเศษ เช่นการอ่านฉญา ถ้านักท่องเที่ยวได้เข้าฟังการร้องฉญาในเทศกาลบุญ บางคนอาจมีน้ำตาหรือโดยไม่ทราบสาเหตุ วิเคราะห์กันได้ว่า ท่วงทำนองและน้ำเสียงดังกล่าวทำ ให้เกิดความจับใจในน้ำเสียงเหล่านั้น

เพลง หรือกลอน หรือลำ หรืออื่นๆในประเภทเดียวกันนี้ ก็เป็นสำเนียงที่บ่งบอกอารมณ์ในเนื้อเพลงที่ต้องการสื่อได้เช่นกัน ผู้วิจัยพูดคุยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลายคน ที่หลงใหลและชื่นชอบเพลงอีสาน ที่เรียกว่าหมอลำ กล่าวได้ว่าในพ.ศ.นี้ (2550)คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่านักร้องลูกทุ่งอีสานชายหญิงที่ชื่อ ไมค์ ภิรมย์พร และต่าย อรทัย เป็นนักร้องที่ร้องเพลงในเนื้อหาของผู้ใช้แรงงานได้กินใจที่สุด ถึงแม้ว่าผู้ฟังจะไม่เคยรู้รสชาติชีวิตของผู้ใช้แรงงานก็ตาม แต่เมื่อได้ยินเพลงเหล่านี้ ผู้ฟังจะรับรู้ถึงความรู้สึกทุกข์ยาก รู้สึกถึงการดิ้นรนต่อสู้ รู้สึกถึงความผูกพันที่มีต่อครอบครัว นั้นหมายความว่า นอกจากเนื้อเพลงที่มีเนื้อหาที่ดีแล้ว สำเนียงการร้องของนักร้องยังสามารถสื่อแสดงถึงความงดงามของการต่อสู้ชีวิตเหล่านั้นได้อีกด้วย

ดังนั้นอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คนชาวอีสาน จึงมีกลิ่นอายของความมานะอดทน ความสนุกสนาน ร่าเริง ความซื่อสัตย์จริงใจ ซึ่งทั้งหมดเป็นเสน่ห์ของชาวอีสานที่ทำให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยือนรู้สึกอบอุ่นปลอดภัย

4.3.1.3. อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ การแต่งกายของชาวอีสาน สอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงานในชีวิตประจำวัน ภูมิประเทศ และภูมิอากาศ การนุ่งซิ่นที่มีลักษณะหลากหลาย เช่น การนุ่งซิ่นป้าย สั้น ที่ทอดจากฝ่าย ของชาวอีสานกลุ่มชาติพันธุ์ลาว เป็นผลมาจาก

อากาศที่หนาวเย็น และพื้นที่ทำกินที่เป็นทุ่งหญ้าสูง การออกแบบดินชั้นที่สวຍงามของชาวอีสานในกลุ่มชาติพันธุ์ ลาว เขมร และกวย มีความหมายถึงความมานะพยายามและความมั่งคั่งของจิตใจของกษัตริย์เหล่านั้น การนุ่งโจงกระเบนของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเดิม และชาติพันธุ์เขมร เป็นการนุ่งผ้าที่ได้รับวัฒนธรรมมาจากผ้านุ่งของเจ้านายฝ่ายใน และเป็นผ้านุ่งที่ใช้นุ่งเพื่อความกระฉับกระเฉงในการทำงานในชีวิตประจำวัน รวมไปถึงวิธีการนุ่งจับจีบในการนุ่งขึ้นของชาวอีสานใต้ในแต่กลุ่มชาติพันธุ์เป็นสัญลักษณ์ที่มีความหมายถึงความเป็นตัวตน สัญลักษณ์เหล่านี้เกิดจากการออกแบบเครื่องแต่งกายที่สนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย และประโยชน์ในด้านความมั่งคั่งและความสุขทางด้านจิตใจที่ได้นุ่งผ้าที่สวຍงาม ที่มีสื่อสัญลักษณ์ที่ลงตัวกันอย่างเหมาะสม ดังจะเห็นได้ว่า เครื่องแต่งที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ของชาวอีสานได้ยังคงสื่อความหมายของการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ได้จนถึงปัจจุบัน ทั้งในเรื่องของรูปแบบในการแต่งกาย เนื้อผ้าที่ใช้เป็นเครื่องแต่งกาย บทบาทของเครื่องแต่งกาย ลวดลายและสีสันทันที่ใช้ในเครื่องแต่งกาย เป็นต้น

4.3.1.4 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน บุคลิกลักษณะของผู้คนเป็นการแสดงออกของตัวตนที่แท้จริงอย่างชัดเจน เราอาจได้ยินผู้คนพูดถึงตัวเองอย่างภูมิใจภูมิใจ เช่น “ผมเป็นคนเมืองเพชร” “ฉันเป็นคนโคราช” เป็นต้น คำกล่าวเหล่านี้ เป็นคำกล่าวที่เหมือนไม่ต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม เหมือนกับการละไว้ในฐานที่เข้าใจกันว่า คนในเมืองนั้นมีบุคลิกลักษณะเป็นเช่นไร โดยรวมแล้ว อีสานใต้เป็นใจดี อ่อนน้อมถ่อมตน ค่อนข้างซื่อสัตย์ มีมานะอดทน และสนุกสนาน บุคลิกเหล่านี้เกิดจากวิถีการดำเนินชีวิตของเขานั่นเอง ความเป็นคนใจดีอาจเนื่องมาจากความเข้าใจในเรื่องความทุกข์ยากและความลำบาก ประกอบกับวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอย่างเหนียวแน่น ก่อให้เกิดความเข้าใจในความลำบากของคนอื่นๆ และเห็นว่าควรให้ความอนุเคราะห์หรือช่วยเหลือตามความสามารถ และโดยเฉพาะผู้มาจากแดนไกล ชาวอีสานเห็นว่าผู้มาเยือนเป็นผู้ที่มีเกียรติและเป็นการให้เกียรติตนเอง ดังนั้นจึงแสดงความมีน้ำใจต่อผู้มาเยือนอย่างจริงใจและเป็นธรรมชาติ จึงเป็นบุคลิกเฉพาะตัวของคนอีสานที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเองอย่างแท้จริง

4.3.1.5 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด จังหวัดในอีสานใต้ทั้งหมด 6 จังหวัดมีเขตแดนกว้างขวาง มีภูมิประเทศทั้งที่แห้งแล้งและอุดมสมบูรณ์ อาจจะมีภูมิความสมบูรณ์น้อยกว่าแหล่งท่องเที่ยวในภาคอื่นๆ แต่ในบริบทเหล่านั้นก็เป็นเสน่ห์เฉพาะตัว เป็นความงามที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัว เช่นความสมบูรณ์ของป่าดงพญาเย็นที่เขาสันติคีรีจังหวัดนครราชสีมา ความสวຍงามและอุดมสมบูรณ์ที่เหมาะสมกับการพักผ่อนของอำเภอด่านช้างน้ำเขียว ความสวຍงามที่น่ารัก

ของดงดอกกระเจียว จังหวัดชัยภูมิ ความสวยงามที่มีเสน่ห์ของดงดอกลำดวน จังหวัดศรีสะเกษ หรือแม้แต่ความสวยงามที่น่าหลงใหลของสายน้ำที่จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางเหล่านี้ มีรายละเอียดที่น่าสนใจอยู่อีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นความน่าสนใจของพืชพรรณไม้ ความน่ารักของสัตว์ และวิถีชีวิตของสัตว์ ความน่าสนใจของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น พระอาทิตย์ ดวงดาว ดอกไม้ สายน้ำ ก้อนหิน ดินกรด เป็นต้น

4.3.1.6 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยว กับความรู้ที่ได้จากการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่ต้องมีความรู้กันไป หรือต้องถือว่าเป็นเรื่องเดียวกัน เพราะนักท่องเที่ยวก็คือนักแสวงหาคนหนึ่ง การท่องเที่ยวไปโดยที่ไม่มีการศึกษาหาความรู้ หรือท่องเที่ยวไปโดยไม่รู้คุณค่าและความหมายเหล่านั้น เป็นการท่องเที่ยวที่ไม่เกิดสุนทรียภาพในการท่องเที่ยว ไม่น่าสนุก ไม่น่าตื่นเต้น การได้รับความรู้ทั้งก่อนและหลังจากไปท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่คุ้มค่าที่สุดในการท่องเที่ยว องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีอัตลักษณ์ในเรื่องของวัฒนธรรมเป็นจุดเด่น ไม่ว่าจะเป็นองค์ความรู้ในเรื่องของสถาปัตยกรรมขอมโบราณที่มีกระจายกระจายไปทั่วทั้ง 6 จังหวัดเช่น ปราสาทหินพิมายในจังหวัดนครราชสีมา ปราสาทพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ปราสาทเขาพระวิหาร จังหวัดศรีสะเกษ และปราสาท ตามเส้นทางวัฒนธรรมขอมโบราณ ที่กระจายกระจายไปทั่วทั้ง 6 จังหวัด องค์ความรู้ในเรื่องของประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งมีอยู่ทุกจังหวัดเช่นกัน สิ่งเหล่านี้สร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และถ้าสามารถจัดการให้เกิดความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวให้ถึงระดับที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการแสวงหาความรู้ต่อให้กระจำจกใจ และค้นหาความหมายในปรากฏการณ์นั้นๆ จะเกิดผลดีแก่การท่องเที่ยวในระยะยาว และสร้างการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนได้

4.3.1.7 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยเรื่องในอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับพืชพรรณไม้พื้นเมือง อัตลักษณ์ของพืชพรรณไม้พื้นเมืองในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยรวมไปถึงสัตว์พื้นเมืองหรือสัตว์ที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจด้วย กลุ่มจังหวัดอีสานตอนใต้มีพืชพรรณไม้พื้นเมืองหลายอย่าง บางชนิดเป็นพืชพรรณไม้ที่ได้จากความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ บางชนิดเป็นพืชพรรณที่ได้จากความแห้งแล้ง บางชนิดเป็นอาหาร บางชนิดไม่ใช่อาหาร บางชนิดเป็นดอกไม้ บางชนิดพืชพรรณเพื่อที่อยู่อาศัย เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีความอุดมสมบูรณ์ที่หลากหลายแตกต่างกันไป ที่เด่นๆก็คือ ความสวยงามของทุ่งดอกกระเจียว จังหวัดชัยภูมิ ความหลากหลายของพืชพรรณไม้และสัตว์ของเขาใหญ่ และความสวยงามที่หลากหลายของดอกเบญจมาศ จังหวัดนครราชสีมา ความหอมของดอกลำดวน และคุณภาพของ

หอมกระเทียม จังหวัดศรีสะเกษ ข้าวหอมมะลิ ข้าวและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าว จังหวัดสุรินทร์ พืชพรรณและสัตว์ที่เป็นอาหารที่ได้จากป่า เช่นเห็ด มดแดง ไช้ผดแดง ผักหวานและอื่นๆ ของ และอุปถัมภ์ความเป็นต้น พืชพรรณไม้เหล่านี้ เป็นทั้งอาหารการกินในระหว่างการท่องเที่ยว เป็นประสบการณ์ที่น่าตรึงใจ และเป็นของฝากสำหรับผู้ที่ยังรอคอยการกลับมาจากการท่องเที่ยวด้วย

4.3.1.8 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์

ผ้าพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่แสดงอัตลักษณ์ ที่เชื่อมโยงจากวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชาวอีสานในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นผลิตภัณฑ์ที่ในแต่ละจังหวัดพยายามสร้างให้เกิดอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาให้เป็นของฝาก หรือของที่ระลึกสำหรับนักท่องเที่ยว แต่โดยบริบทของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านนั้น มีความเป็นอัตลักษณ์ด้วยตัวของตัวเองอยู่แล้ว เพียงแต่ต้องเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ หรือองค์ความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของกลุ่มชนนั้นๆ ผ้าพื้นบ้านในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งจะสามารถบอกถึงวิถีชีวิตของกลุ่มคนนั้นๆ เช่นผ้ากระเหรี่ยง ผ้าคลุมไหล่แคชเมียร์ และผ้าไหมไทย เป็นต้น ดังนั้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถ้าต้องการเพื่อให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวแล้ว เรื่องของการศึกษาอัตลักษณ์ของผ้าพื้นของกลุ่มชนนั้นๆจึงเป็นเรื่องที่ควรทำอย่างยิ่ง สำหรับในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด มีความโดดเด่นในเรื่องของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านด้วยอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไป เช่นผ้าฝ้ายกาบบัว จังหวัดอุบลที่โดดเด่นในการแสดงสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกับความเป็นเมืองดอกบัวของจังหวัดอุบล ผ้าไหมมัดหมี่สีสันถูกใจผู้บริโภคจังหวัดชัยภูมิ ผ้าไหมคุณภาพมาตรฐานด้วยดีไซด์ที่เป็นสากลของจังหวัดนครราชสีมา ผ้าไหมยกดอกฝีมือประณีต อลังการ ที่เป็นของฝากระดับแก่บุคคลระดับโลก จากจังหวัดสุรินทร์ และ ผ้าไหมที่แสดงความผสมผสานของกลุ่มชาติพันธุ์ที่อยู่รวมกันอย่างกลมกลืนของจังหวัดบุรีรัมย์เป็นต้น

4.3.1.9 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับอาหาร

ท้องถิ่น อาหารการกินกับการท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่ต้องควบคู่กันไป อาหารอีสานเป็นอาหารคุณภาพดี ประกอบไปด้วยพืชผักและสมุนไพรที่หลากหลายตามที่มีในท้องถิ่น อาหารอีสานบางชนิดเช่นส้มตำ มีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก กลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีอัตลักษณ์ในเรื่องของอาหารที่คล้ายคลึงกัน อาหารการกินเหล่านี้ก็เป็นไปตามอัตลักษณ์ในเรื่องของวัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมความเป็นอยู่ พิธีกรรม พืชพรรณธัญญาหารที่มีอยู่ในพื้นที่ ตามฤดูกาลที่แตกต่างกันออกไป ที่โดดเด่น คือผัดหมี่ ไก่ย่าง ส้มตำ ขนมหุ้น ไส้กรอกอีสาน ซึ่งหากินได้ในทุกจังหวัด อาหารบางชนิด บางพื้นที่มีชื่อเสียงติดระดับประเทศมาช้านาน เช่น ไก่ย่างจักราช ไก่ย่าง

ท่าช้าง จังหวัดนครราชสีมา หมูยอ และปลาสามฝัก หรือเค็มบักนัด จังหวัดอุบลราชธานี ขาหมู นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ไก่ย่างไม้มะดัน จังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น นอกจากนี้ในแต่ละท้องถิ่น ยังมีอาหารตามวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ได้ลองชิมอีกมากมาย

4.3.1.10 อภิปรายผลการศึกษาวิจัยในเรื่องของอัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น สถาปัตยกรรมท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อาจไม่แสดงความเป็นอีสานอย่างชัดเจนนักในสถาปัตยกรรมของที่อยู่อาศัยของผู้คน เนื่องจากที่อยู่อาศัยจะมีลักษณะที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิต และสังคมของผู้คนในยุคปัจจุบัน แต่สถาปัตยกรรมที่เป็นสถานที่ราชการ สวนสาธารณะ หรือสถานที่ที่ใช้เป็นส่วนรวม จะมีลักษณะสอดคล้องไปตามสถาปัตยกรรมของกลุ่มวัฒนธรรมขอมโบราณ ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การที่จะต้องสร้างบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัยที่สามารถแสดงความเป็นอีสานได้นั้นอาจมีรายละเอียดมากมาย ซึ่งอาจทำให้ต้องใช้งบประมาณที่มากกว่าปกติ ในขณะที่ผู้คนส่วนใหญ่ต้องระมัดระวังการใช้จ่ายเพื่อสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ และเป็นไปได้อีกว่า วิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปของผู้คน ทำกิจวัตรประจำวัน เช่นเคยต้องเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้งาน หรือเป็นอาหารก็เปลี่ยนมีรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์เพื่อไปจ่ายตลาดแทนรูปทรงและการจัดแบ่งสัดส่วนในการใช้พื้นที่ในบ้านก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย แต่สำหรับหน่วยงานอื่นๆ ที่ต้องการสถานที่ที่ต้องการความเป็นตัวตนของตัวเองก็พยายามที่อนุรักษ์ รูปแบบหรืออย่างน้อยก็เป็นกลิ่นอายของสถาปัตยกรรมบ้านเรือนแบบดั้งเดิมไว้

4.3.2 คำถามงานวิจัยข้อที่ 2 ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด นักวิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมกรับรู้ของบลูม และคณะ (Bloom and other) วัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากคุณค่าและความงามที่ได้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเป็นคุณค่าและความงามที่ได้จากความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดนั้นๆ โดยอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

4.3.2.1 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 4 จังหวัดที่มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์อยู่ในระดับ 5 ได้แก่จังหวัด บุรีรัมย์ อุบลราชธานี และจังหวัดศรีสะเกษ

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ในระดับ 4 เช่นเดียวกัน ส่วนจังหวัดที่มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ที่อยู่ในระดับ 5 คือจังหวัด บุรีรัมย์ อุบลราชธานี และชัยภูมิ

เมื่อพิจารณาทั้งสองส่วน สามารถอภิปรายผลได้ว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวในเรื่องของความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ทั้งหมดมีความเชื่อมโยงกับ เรื่องราวและความสมบูรณ์ของสถาปัตยกรรมขอมโบราณ เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความยิ่งใหญ่ของศาสนา หรือเรื่องราวและตำนานที่น่านับถือและน่าฟังของผู้คนในประวัติศาสตร์ เช่น ประเพณีขึ้นเขาพนมรุ้ง จังหวัดบุรีรัมย์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี ประเพณีเล่าขานตำนานเมืองศรีโคตรบูรณ์ จังหวัดศรีสะเกษ และประเพณีบวงสรวงเจ้าพ่อพญาแล จังหวัดชัยภูมิ เป็นต้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่า ทั้งหมดน่าจะเกิดจากความรู้ หรือการรับรู้เรื่องราวเหล่านี้ของนักท่องเที่ยวที่ได้รับก่อนการท่องเที่ยว อาจเป็นเรื่องของการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆที่มีอย่างต่อเนื่องตามโอกาส สถานที่ และระยะเวลาที่เหมาะสม โดยนักวิจัยได้ตั้งคำถามต่อผู้แทนวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัด และการท่องเที่ยวจากจังหวัดศรีสะเกษว่า เหตุใด จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งมีต้นทุนในการจัดการการท่องเที่ยวไม่มากนัก แต่ทำไมจึงสามารถจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดให้เกิดความน่าสนใจ และอยู่ในใจของนักท่องเที่ยวได้ คำตอบที่ได้คือ จังหวัดศรีสะเกษให้ความสำคัญต่อการมีมรดกเทศก์มาก เขาเห็นว่าการท่องเที่ยวจะเกิดสุนทรียศาสตร์ได้ นักท่องเที่ยวต้องได้รับความรู้ หรือความจริงในข้อมูลการท่องเที่ยวอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ

4.3.2.2 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวมอยู่ในระดับ 4 จังหวัดที่มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระดับ 4 มีจังหวัด 3 จังหวัดคือ จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ อภิปรายผลได้ว่า การใช้ภาษาของผู้คนในเมืองของจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์จะใช้ภาษาไทยเต็ม หรือไทยโคราชพูดกันเป็นส่วนใหญ่ การพูดจะพูดภาษาไทยสำเนียงเหนือเฉพาะตัว เช่น ถ้าต้องการพูดว่า “ให้เอาของขึ้นเล็กไปใส่ตู้เหล็ก” สำเนียงเหนือแบบไทยเต็มจะพูดว่า “ให้เอาของขึ้นเล็กไปใส่ตู้เล็ก” ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ถึงแม้การพูดภาษาไทยโคราชจะเหนือ แต่ก็ยังคงเป็นภาษาไทย จึงทำให้นักท่องเที่ยวทั่วไปยังคงสื่อสารกันได้ หรือฟังแล้วเข้าใจ และการเหน้อยยังแสดงถึงความเป็นตัวตนอย่างชัดเจน สำหรับจังหวัดศรีสะเกษจะพูดภาษาไทยอีสาน (ลาว) สำเนียงกวย ถ้าฟังแต่สำเนียงแบบไม่เอาความ ต้องถือว่า สำเนียงการพูดภาษาอีสานของชาวศรีสะเกษน่าฟังยิ่ง เพราะมีจังหวะการพูดที่สั้นกระชั้นกระชั้น ไม่เหมือนกับภาษาอีสานในท้องถิ่น ที่มีสำเนียงอ่อนหวาน และมีจังหวะที่เนิบกว่า

ถ้าจะกล่าวว่า สำเนียงการพูดคือท่วงทำนองของดนตรี อารมณ์ในสำเนียงการพูดคือชีวิต จะพบว่า ภาษาอีสานเป็นภาษาที่มีสำเนียงบ่งบอกถึงชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของชาวอีสานได้เป็นอย่างดี

สำหรับชาวต่างชาติ ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน พบว่า โดยรวมแล้ว อยู่ในระดับ 4.เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวชาวไทย และยังพบว่า สำเนียงการพูดของชาวจังหวัดอุบลราชธานีมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์อยู่ที่ระดับ 5 แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนสำเนียงการพูดของชาวนครราชสีมามีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ อยู่ในระดับ 4 และ 5 เท่าๆกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าชาวต่างชาติจำแนกสำเนียงการพูดไม่ได้ชัดเจนและละเอียดเท่ากับนักท่องเที่ยวชาวไทย และไม่ว่าจะเป็นภาษาไทยไหนๆก็แปลกหู และน่าสนใจสำหรับเขาอยู่แล้ว

4.3.2.3 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในของความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ จากผลการวิจัยที่พบว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทย อยู่ที่ ระดับ 4 และการแต่งกายของชาวจังหวัดนครราชสีมามีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงสุดอยู่ที่ระดับ 4 เช่นกัน การแต่งกายด้วยการนุ่งผ้าโจง โส้เสื้อคอพวงมาลัย รูปแบบการแต่งกายของชาวโคราชนี้ เราจะยังคงเห็นพ่อเพลง และแม่เพลงโคราชใช้นุ่งห่มในการแสดงเพลงโคราช ในงานทั่วไป และเพื่อให้ผู้คนที่ต้องการเก็บเป็นที่อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารีในที่อยู่ตั้งอยู่ในเมืองโคราช และเป็นไปได้ว่านักท่องเที่ยวคุ้นตากับภาพการแต่งกายรูปแบบนี้ นอกจากนั้น ผ้าโจงและเสื้อคอพวงมาลัย ยังเป็นเครื่องแต่งกายที่แสดงความเป็นไทยโดยทั่วไป พบเห็นเสมอๆในการแสดง และในเทศกาลต่างๆ เช่นเทศกาลสงกรานต์ในกรุงเทพมหานคร นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเห็นว่า ผ้าโจงและเสื้อคอพวงมาลัยนั้น เป็นชุดที่มีรูปแบบล้าลอง สวมใส่สบาย ใช้ได้กับผู้คนหลายรูปร่าง ใช้ได้ทั้งเพศหญิงและเพศชายปรับเปลี่ยนและประยุกต์ใช้ให้เข้าการแต่งกายในชีวิตประจำวันได้ง่าย จึงทำให้เครื่องแต่งกายในรูปแบบของการนุ่งผ้าโจงโส้เสื้อคอพวงมาลัย เป็นการแต่งกายที่มีสามารถสร้างความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวมากที่สุด และที่ผลการวิจัยไม่มีจังหวัดได้ระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงถึงระดับ 5 ผู้วิจัยเห็นว่า เนื่องจากการเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายเป็นแฟชั่น มีการปรับเปลี่ยนให้เข้ากับกิจกรรมในชีวิตประจำวันของผู้คน และอาจเนื่องจากกว่ากลุ่มจังหวัดในอีสานใต้ไม่ได้นำเสนอ หรือค้นหาอัตลักษณ์การแต่งกายของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างจริงจัง จึงเป็นเหตุให้ไม่สามารถสร้างความรู้สึกในด้านสุนทรียศาสตร์ให้เกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยว

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ ระดับ 4 จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมาีระดับความมีสุนทรียศาสตร์อยู่ในระดับ 5 ผู้วิจัย อภิปรายผลได้ว่า การแต่งการด้วยรูปแบบการนุ่งผ้าโจง และสวมเสื้อพวงมาลัยของชาวนครราชสีมา และการนุ่งชิ้นป้าย สวมเสื้อแขนกระบอก นั้น เป็นเครื่องแต่งกาย ที่นักท่องเที่ยวพบเห็นได้ในเทศกาลงานประเพณี และวิถีชีวิตทั่วไป นักท่องเที่ยวสามารถปรับใช้ในวิถีชีวิตของตัวเองได้ง่าย เพราะเสื้อคอพวงมาลัยนั้น ก็มีรูปแบบเดียวกับ เสื้อ ที่เชิดที่ชาวต่างชาติคุ้นเคย การนุ่งผ้าป้าย ก็มีรูปแบบกับการผ้าพันตัวทั่วไป ที่นักท่องเที่ยวใช้พันตัวเมื่อใส่ชุดว่ายน้ำเดินชายหาด หรือพันตัวเมื่อต้องการเปลี่ยนผ้าเช็ดตัวเพื่อเข้าห้องน้ำเป็นต้น นอกจากนี้ การแต่งกายดังกล่าวยังเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นตัวตนของความเป็นคนชาติใน หรือเผ่าพันธุ์อย่างชัดเจนอีกด้วย

4.3.2.4 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ที่ ระดับ 3 จังหวัดนครราชสีมาีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงสุด คือระดับ 4 เรื่องของบุคลิกลักษณะ เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์กับจิตส่วนตัวของแต่ละคน ดังนั้นจึงพบว่า ระดับตัวเลขจะอยู่ที่ระดับปานกลาง เพราะการที่เราชอบบุคลิกใครสักคนนั้น เราก็เพียงเกิดความชื่นชม แต่เราก็ยังคงเป็นตัวของเราเอง และชื่นชมตัวเองในที่สุด แต่ถ้าจะให้ถึงว่าต้องเปลี่ยนไปให้เป็นสิ่งที่เราของทั้งตัว ทั้งวิญญาณเลยก็คงเป็นไปได้ยาก และก็คงไม่สอดคล้องกับจิตของแต่ละคนเช่นเดียวกัน สำหรับจังหวัดนครราชสีมา ที่มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงสุดอยู่ที่ระดับ 4 ก็ สืบเนื่องจากว่า เมื่อเอ่ยถึงคำว่าคนโคราช จะมีคำพูดที่ติดปากคือ “คนโคราชบ้านเองไม่ต้องเกรงใจกัน” ซึ่งหมายความว่าคนโคราชเป็นคนจิตใจกว้างขวาง (สมัยก่อนเรียกใจนักเลง) มีน้ำใจ รักเพื่อนและพวกพ้อง ลักษณะนิสัยเหล่านี้เป็นเรื่องที่ใครๆก็อยากเป็นเช่นนั้น จึงทำให้บุคลิกภาพของคนโคราชเป็นที่ประทับใจของนักท่องเที่ยวในระดับที่สูงทีเดียว

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดอุบลราชธานี มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงสุดที่ระดับ 5 บุคลิกลักษณะของชาวอีสานเป็นที่ต้องตาชาวต่างชาติอยู่แล้ว มีชาวต่างชาติจำนวนไม่น้อยมีภรรยาเป็นชาวอีสาน เพราะชื่นชมความงามแบบคนอีสาน ชื่นชมบุคลิกและนิสัยแบบคนอีสาน และคงเป็นเหตุผลเดียวกันที่สนับสนุนว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ติดตาต้องใจชาวอีสานได้ในระดับสูงสุด

4.3.2.5 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของ ความงดงาม คุณค่าและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวมอยู่ที่ 4 ใน

ประเด็นนี้ ทุกจังหวัดมีการรับรู้อยู่ในระดับที่ 4 ยกเว้น จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 ทั้งนี้ เนื่องจากความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นป่าเขาใหญ่แห่งดงพญาเย็น ความสวยงามและความสบายของงดอกรไม้และบรรยากาศของอำเภอวังน้ำเขียว จังหวัด นครราชสีมา ความสวยงามของทุ่งดอกกระเจียว จังหวัดชัยภูมิ ความสมบูรณ์ของดงดอก ลำดวนของ จังหวัดศรีสะเกษ ล้วนแล้วแต่มีเรื่องราวที่น่าค้นหาอยู่มากมาย แต่ละแห่งก็ล้วนแต่มี เรื่องราวเฉพาะตัวที่ไม่เหมือนใคร

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4. เช่นเดียวกันกับนักท่องเที่ยวชาวไทย จังหวัดอุบลราชธานีมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์จากการ รับรู้ที่ระดับ 5 มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยเห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ก่อนที่ไปเที่ยวสถานที่ใดสถานที่หนึ่งมักจะศึกษารายละเอียดจากข้อมูล ต่างๆก่อน ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวดำเนินไปด้วยความสุนทรีย์

4.3.2.6 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของความ น่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมี สุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ที่ ระดับ 4 จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ที่ระดับ 5 นักวิจัยมองออกเป็น 2 ประเด็นคือ ประเด็นที่ 1 จังหวัดศรีสะเกษ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้ และการจัดการองค์ความรู้ เหล่านั้นให้นักท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม และอีกประเด็นหนึ่ง จังหวัดศรี สะเกษเป็นที่ตั้งของปราสาทเขาพระวิหาร ซึ่งมีเรื่องราวที่น่าสนใจมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของ ประวัติศาสตร์ เรื่องราวของความยิ่งใหญ่ที่เชื่อมโยงไปยังปราสาทในวัฒนธรรมขอมจากประเทศ เพื่อนบ้าน เรื่องราวความขัดแย้งทางการเมือง สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวพยายาม หาคำตอบจากการท่องเที่ยวมากกว่าการท่องเที่ยวเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อการพักผ่อน

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ 4 จังหวัด อุบลราชธานีอยู่ที่ระดับ 5 นักวิจัยอภิปรายได้ว่าองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัด อุบลราชธานี น่าจะสอดคล้องกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของความงาม คุณค่า และ ความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ของประเพณีพระราชจังหวัด อุบลราชธานี และรวมทั้ง อุบลราชธานียังมีเรื่องราวหลักฐานของมนุษย์ในยุคดึกดำบรรพ์ที่ ผาแต้ม เรื่องราวเกี่ยวกับแม่น้ำสองสาย เรื่องราวเกี่ยวกับการมองเห็นพระอาทิตย์ขึ้นเป็นแห่ง แรกในประเทศไทย เรื่องราวเหล่านี้ น่าจะได้รับการจัดการอย่างดีสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเกิดความมีสุนทรียศาสตร์ในระดับสูง

4.3.2.7 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของความงาม

คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยรวมอยู่ที่ระดับ 4. จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดศรีสะเกษ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงสุดที่ ระดับ 4 เมื่อพิจารณาแล้วสามารถอภิปรายผลได้ว่า จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่เป็นป่าที่สมบูรณ์และมีชื่อเสียงในระดับโลกในบริเวณที่เรียกว่าดงพญาเย็น ป่าที่อุดมสมบูรณ์เช่นนี้เป็นแหล่งกำเนิดของพืชพรรณที่หลากหลาย ธรรมชาติที่สวยงามสมบูรณ์ สัตว์ป่ามากมายให้นักท่องเที่ยวได้ดูอย่างเพลิดเพลิน การเที่ยวป่านั้นได้รับรสสัมผัสหลายอย่าง ทั้งตาหูสิ่งที่น่ารื่นรมย์ หูฟังเสียงที่ไม่ปรุงแต่ง การเงี่ยหูฟังเสียงนกหรือสัตว์ต่างๆ นอกจากจะเกิดความรื่นหูแล้ว เสียงเหล่านั้นยังก่อให้เกิดสมาธิ บรรยากาศที่สร้างสมาธิด้วยความสุขเช่นนี้ หาได้จากการเที่ยวป่า นอกจากนี้ ยังได้รับความตื่นเต้นกับการได้ประสบการณ์แปลกๆ เหล่านี้เป็นเสน่ห์ของป่าทั้งสิ้น ถ้าเราอยากทราบว่า ป่าสมบูรณ์ให้ความสุขการเราอย่างไร ก็ลองเปรียบเทียบพฤติกรรมในการเลือกโต๊ะอาหาร หรือร้านอาหารดู จะเห็นว่าผู้คนชอบที่เลือกร้านอาหารที่ใกล้ชิดธรรมชาติ ดังนั้นป่าจึงสร้างอารมณ์สุนทรีย์ให้เกิดขึ้นในใจของผู้คนได้อย่างสม่ำเสมอ

สำหรับจังหวัดศรีสะเกษนั้น พืชพรรณที่น่าสนใจคือ ดอกลำดวน และดอกลำดวน หอมกระเทียม คุณภาพดี นักท่องเที่ยวจะรับรู้ถึงความงดงามของดอกลำดวนโดยผูกพันกับความหอม เรียกได้ว่าเมื่อพูดถึงคำว่า “ดอกลำดวน” ก็มักจะต่อท้ายด้วยว่า “กลิ่นหอมฟุ้ง” ตามมา กลิ่นหอมเหล่านี้สร้างความสุนทรีย์ หรือสัมผัสของความมีสุนทรีย์อย่างลึกซึ้งตามจินตนาการของบุคคลเหล่านั้น เรื่องของกลิ่นหอม เป็นเรื่องของความตั้งใจ เรียกว่า เพียงได้กลิ่นสักครั้งหนึ่ง ก็จำไว้ในใจอีกนานเท่านาน นับเป็นความชาญฉลาดของจังหวัดศรีสะเกษ ที่เลือกสร้างดอกลำดวนให้อยู่ในใจของผู้คน

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 เช่นเดียวกัน จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดอุบลราชธานี นักท่องเที่ยวมีการรับรู้อยู่ที่ระดับ 5. อภิปรายผลได้ว่า จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอุบลราชธานี เป็นจังหวัดที่มีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ประกอบไปด้วยภูเขา ต้นไม้ ต้นน้ำ ลำธาร น้อยใหญ่ เป็นองค์ประกอบที่สร้างความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดอุบลราชธานี นอกจากจะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สมบูรณ์แล้ว ยังมีปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่น่าสนใจ เช่นภาพของแม่น้ำสองสายไหลมาบรรจบกัน ทำให้เกิดแหล่งอาหารประเภทปลาน้ำจืดหลากหลายชนิดอย่าง

อุดมสมบูรณ์ หรือการได้เฝ้าดูพระอาทิตย์ขึ้นที่เมืองไทยก่อนใครๆ มีดอกไม้ป่า กล้วยไม้ป่าที่สวยงามอย่างเฉพาะ ภาพเขียนสีโบราณ ที่ผาแต้ม ก็เป็นภาพที่สวยงามและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ จังหวัดอุบลราชธานี จึงสวยงามด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ไม่แพ้จังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ หรือที่อื่นๆอีกเช่นกัน

4.3.2.8 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของ ความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน

จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวมอยู่ที่ 4 จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเกิดการรับรู้เรื่องความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน ที่ระดับ 5 อภิปรายผลได้ว่า จังหวัดบุรีรัมย์มีปัจจัยที่สนับสนุนให้ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างความมีสุนทรียศาสตร์แก่นักท่องเที่ยว อยู่หลายประการด้วยกันคือ ประการที่ 1. บุรีรัมย์มีพื้นที่ที่แห้งแล้ง และทำการการเกษตรไม่ได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะที่อำเภอนาโพธิ์ ชาวบ้านจึงมุ่งมั่นในการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านเพื่อให้สามารถมีรายได้เลี้ยงครอบครัวตลอดทั้งปี ประการที่ 2. บุรีรัมย์มีพื้นที่ชายแดนประเทศกัมพูชา ที่เหมาะกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมคุณภาพดี ประชาชนตามตะเข็บชายแดนเหล่านี้ ได้รับการดูแลในเรื่องประกอบอาชีพเกษตรกรรมการผลิตเส้นไหมพันธุ์ไทยลูกผสมส่งศูนย์ศิลปาชีพในราคาที่สูง ตามยุทธศาสตร์การป้องกันแนวตะเข็บชายแดนของประเทศ ประการที่ 3 บุรีรัมย์มีกลุ่มชาติพันธุ์ ไทย ลาว เขมร กวย ที่มีฝีมือในการทอผ้าอย่างยอดเยี่ยม ประการที่ 4. ผ้าไหมบุรีรัมย์ทอจากเส้นไหมพันธุ์ไทย และพันธุ์ไทยลูกผสม ที่ได้รับการรับรองและการอนุญาตให้ใช้ตราสัญลักษณ์นกยูงของศูนย์ศิลปาชีพ ประการที่ 5

ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ ส่งผลให้ผ้าบุรีรัมย์ เป็นผ้าที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะตัว ตามอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์อย่างชัดเจน เช่น ผ้าหางกระรอกของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยโคราช และเขมร เป็นผ้าหางกระรอกที่มีเนื้อดีที่สุดประเภทหนึ่ง ผ้ามัดหมี่ตีนแดง หรือเรียกกันสั้นๆว่าผ้าตีนแดง เป็นผ้าที่เกิดจากการเลื้อนไหลและผสมผสานวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ลาว และกวยอย่างโดดเด่น ซึ่งได้รับการสนับสนุนให้เป็นผ้าประจำจังหวัดมาระยะหนึ่ง และผ้าอัลลวยเขียมหลายชมพู เป็นผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์เขมร ที่จังหวัดบุรีรัมย์สนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นผ้าที่สื่อแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ ดินแดนแห่งวัฒนธรรมขอมโบราณ ที่สอดคล้องกับความงามของปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทหินทรายชมพูที่สวยงามไม่แพ้ใครในโลก ทั้งหมดส่งให้ผ้าบุรีรัมย์เป็นผ้าที่มีคุณค่าและความงามทางสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวมากที่สุดจากการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรียศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ 5 จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดอุบลราชธานี การรับรู้อยู่ในระดับ 5 เมื่อพิจารณาแล้ว อภิปรายผลได้ว่า จังหวัดอุบลราชธานี มีผ้าชนิดหนึ่ง ชื่อผ้ากบับ เป็นผ้าที่ออกแบบด้วยแนวคิดที่ดีเลิศ กล่าวคือผู้ออกแบบได้ใช้ลายริ้วเล็กๆ ที่กลีบบัวหลวง ดอกไม้ที่พ้องชื่อกับจังหวัดอุบลราชธานี เป็นแรงบันดาลใจ จากนั้นไล่ลดลายด้วยเทคนิควิธีจากภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวอุบล ทอทั้งจากใยฝ้ายและใยไหม หน่วยงานต่างๆ ช่วยกันสนับสนุน ผ้ากบับที่ทอด้วยฝ้าย มีความสวยงาม ราคาเหมาะสม จึงทำให้ผ้ากบับเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปได้ไม่ยากนัก

4.3.2.9 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรียศาสตร์ในเรื่องของรสชาติ

คุณค่า และความน่าสนใจ ของอาหารท้องถิ่น จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวมอยู่ที่ ระดับ 4 จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ที่ระดับ 5 เมื่อพิจารณาแล้ว อภิปรายผลได้ว่า อาหารอีสาน ประเภท ส้มตำ ไก่ย่าง ผัดหมี่ เป็นอาหาร ที่ติดปากคนไทยคนไทยทั่วไป ปัจจุบัน ส้มตำยังถือเป็นอาหารที่ดีต่อสุขภาพ เนื่องจากประกอบได้ด้วยผักและผลไม้หลากหลายชนิด ไขมันต่ำ คนอีสานใช้พืชผักหลายชนิดทำเป็นส้มตำได้ เช่น กุ้ง ลูกยอ กระเทียม สับปะรด ปลีกล้วย ลูกตะโก แทบจะเรียกได้ว่า พืชผักไหนที่กินได้ ก็สามารถ นำมาทำส้มตำได้หมด

ส้มตำ เป็นอาหารประเภทยำ หรือสลัด จึงทำให้กินได้ไม่รู้เบื่อ นอกจากนี้ ส้มตำยังสามารถแสดงอัตลักษณ์ในแต่ละท้องถิ่นได้ กล่าวกันว่า ถ้าจะกินส้มตำให้ได้รสชาติของส้มตำ ต้องมากินที่ ภาคอีสาน จึงจะรู้ว่าส้มตำที่อร่อยนั้นมีลักษณะเป็นเช่นไร จังหวัด บุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ มีเครื่องปรุง หน้าตา และรสชาติของส้มตำแตกต่างกันไป ส้มตำบุรีรัมย์ มีเครื่องเคราค่อนข้างมาก คล้ายคลึงกันกับส้มตำโคราช คือใส่ทั้งถั่วลิสง เหมือนส้มตำภาคกลาง และใส่ปลาร้าเช่นเดียวกับส้มตำภาคอีสาน ส้มตำสุรินทร์ จะมีเครื่องเคราประเภทเครื่องเทศ เช่น ขิงสด ใบยี่หระ หรือผักชีฝรั่ง ใบหอม เป็นต้น ใส่ลงไปนึ่งส้มตำด้วย และนิยมใช้ปลาจ่อม ปลาร้าตัวเล็ก หรือน้ำปลาร้ามากกว่าการใส่ปลาร้าตัวโตๆ

ส่วนไก่ย่าง ไก่ย่างบุรีรัมย์จะคล้ายคลึงกันกับไก่ย่างโคราช คือนิยมใช้ไก่บ้าน เครื่องปรุงจะใช้เป็นเครื่องพะโล้ และเครื่องยาจีน ต้มตุ๋นจนได้ที่ เมื่อย่างไก่ให้ผิวชั้นนอกสุกกระดับหนึ่งขณะที่เนื้อไก่เริ่มขยายตัว จึงนำไก่ทั้งชิ้นแช่ในน้ำปรุงนั้น เนื้อไก่ร้อนๆ จะดูดน้ำเครื่องปรุงเข้าไปในเนื้อ อย่างอีกครั้งด้วยไฟที่อ่อนลง เนื้อไก่จะพูนฟู วิธีการย่างไก่เหล่านี้ เป็นสูตรที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะกลุ่ม ถ้าเป็นชาวบ้าน นิยมโรยเกลือบางๆ เนื้อไก่จะกระด้างเล็กน้อย ว่ากันว่า อร่อยกว่าไก่ย่างในภัตตาคารที่มีสูตรเดียวกันทั่วโลกมากมายนัก อัตลักษณ์เหล่านี้ คือคุณค่าที่สร้างระดับ

ความมีสุนทรีย์ในการกินอาหารของแต่ละท้องถิ่นอย่างแท้จริง สำหรับการสร้างความมีสุนทรีย์ศาสตร์ในอาหารผู้วิจัยเห็นด้วยกับอาหาร ที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ซึ่งน่าสนใจว่าอาหารประเภทเดียวทั่วโลกเป็นในไหนๆ

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ระดับ 5 เช่นกัน ทุกจังหวัด อยู่ในระดับ 5 เช่นเดียวกัน นักวิจัยพูดคุยกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติขณะเก็บข้อมูลวิจัยได้ความว่า ชาวต่างชาติชื่นชอบอาหารไทย ไม่เฉพาะต้มยำกุ้งที่มีชื่อเสียงเท่านั้น อาหารไทยอีสานทั่วๆไปก็ชื่นชอบเช่นกัน โดยจะชอบความหลากหลายของรสชาติอาหารไทย เขาบอกว่าอาหารไทยมีหลายรส ทำให้รู้สึกสนุก น่าค้นหา ทำให้เขากินไปพร้อมๆกับการค้นหาวาอาหารเหล่านั้นมีรสชาติใดกันแน่ ในที่สุดก็จะสรุปตามคำเชิญของคนไทยว่า “อร่อย” พร้อมกับยกนิ้วหัวแม่มือยืนยันความอร่อย

4.3.2.10 อภิปรายผลของระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์ในเรื่องของความสะดวกและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น จากผลการวิจัยที่พบว่าระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวมอยู่ที่ 4 ระดับของการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างกลมกลืน จังหวัดชัยภูมิผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 5 อภิปรายผลได้ว่า สถาปัตยกรรมท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะของการประยุกต์รูปแบบและพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะกับวิถีชีวิตประจำวัน แต่ยังคงอัตลักษณ์ของความเป็นอีสานที่รูปแบบของหลังคาทรงจั่ว (ดังตัวอย่างในภาพประกอบ ที่ 18) แต่วัสดุที่ใช้ก่อสร้างอาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย เริงชายมีรูปแบบร่วมสมัยขึ้น ลักษณะบ้านเรือนที่มีใต้ถุนสูงเพื่อไว้ใช้เลี้ยงสัตว์ ใช้ทำกิจกรรมงานบ้านอื่นๆ เช่นทอผ้า จักสาน รับแขก เปลี่ยนไป รูปลักษณะมีความเป็นสากลมากขึ้น เช่นเดียวกับการแต่งกาย เข้าลักษณะที่ว่า เห็นอะไรดี อะไรสวยก็นำมาใช้ บางแห่งใช้หลังคาและเชิงชายเป็นสัญลักษณ์สำหรับแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของตนเอง

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์ โดยรวมอยู่ที่ 4 และ 5 ในสัดส่วนที่เท่าๆกัน ระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์อยู่ในระดับของการนำไปประยุกต์ใช้ และการนำไปใช้อย่างกลมกลืน อภิปรายผลได้ว่า รูปแบบของสถาปัตยกรรมไทยอีสาน เป็นรูปแบบของสถาปัตยกรรมที่มีทั้งความสวยงามและความสะดวกสบายในการใช้สอยที่สอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงทำให้นักท่องเที่ยวเกิดการรับรู้ในระดับที่ 4 และ 5

และจากผลของการหาระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติ นักวิจัยได้เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังรายละเอียดตามตาราง 5 ดังที่แสดงไว้ในภาคผนวก พบว่า คนไทย

และชาวต่างประเทศจะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง และ รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่คนไทยจะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์น้อยกว่าชาวต่างประเทศ

อภิปรายผลได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวที่กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีการหาข้อมูลก่อนการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเหล่านั้น แต่นักท่องเที่ยวชาวไทย อาจเดินทางไปท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจเท่านั้น อาจเป็นเหตุให้ไม่ได้ศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว หรือกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นๆ หรืออาจเป็นเพราะใกล้เกลือกินด่าง จึงทำให้ระดับการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวต่ำกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในทุกๆเรื่อง ยกเว้นในเรื่องคุณค่าและความงามของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยเห็นประโยชน์จากการใช้ผ้าไทยมากกว่า หรืออาจเป็นเพราะคนไทยคุ้นเคยกับวัฒนธรรมการผลิต และการใช้ผ้าไทยมากกว่า จึงทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับคุณค่าและความงามของผลิตภัณฑ์ผ้าสูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ นอกจากนี้นักวิจัยเคยสังเกตสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ผ้าไทยที่ขายให้แก่นักท่องเที่ยว ณ.แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งซื้อขายสินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมไปซื้อกัน เช่น ประตูน้ำ บาลำพู มาณูครอง พนมรุ้ง ช้องเม็ก ตลาดอินโดจีน ฯลฯ จะพบว่า สินค้าผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านดังกล่าว เป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเส้นใยสังเคราะห์ ผลิตภัณฑ์โรงงาน ทำให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไม่สามารถแสดงคุณค่า และสร้างความประทับใจให้แก่ นักท่องเที่ยวได้ เนื่องจากสินค้าเหล่านั้นมีเพียงรูปลักษณะภายนอกที่ดูคล้ายเป็นไทย แต่โดยเนื้อแท้ไม่ได้สร้างหรือแสดงความเป็นไทย หรือความเป็นตัวตนอย่างแท้จริง แต่ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวไทยอาจมีรายละเอียดหรือความรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านมากกว่า จึงเกิดการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวที่สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติดังกล่าว

คำถามงานวิจัยข้อที่ 3 แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทำได้อย่างไร จากผลการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นโดยสรุปว่า แนวทางการ

จัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่กลุ่มจังหวัด ไปจนถึงระดับพื้นที่ตามแหล่งท่องเที่ยว หรือตามกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นๆ แต่ละจังหวัดควรค้นหาอัตลักษณ์ของตนเองให้พบ การวางกรอบนโยบายในการพัฒนาจังหวัด การพัฒนาสถานที่ส่วนรวม หรือการจัดกิจกรรมต่างๆในแต่ละจังหวัด แต่ละหน่วยงาน ควรวางรูปแบบไปตามความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด หรือของกลุ่มชาติพันธุ์ **อภิปรายผล**ได้ว่า การวางแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด จำเป็นต้องทำบนรากฐานของคุณค่า และความงามที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง โดยต้องประสานความร่วมมือกับส่วนราชการหรือเครือข่ายการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่สนับสนุนการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนหรือทุกหน่วยงานได้มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัด การขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆในการทำงานแม้เป็นงานเล็กๆก็ตาม แต่ก็จะได้ผลเป็นที่กว้างขวาง ยกตัวอย่างของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้านที่แสดงความเป็นเมืองบุรีรัมย์ เขาต้องการให้ผู้คนที่เข้ามาบุรีรัมย์แล้วเห็นเป็นเมืองบุรีรัมย์ และเห็นว่าการสวมใส่ผ้าพื้นบ้านที่แสดงความเป็นบุรีรัมย์จะช่วยให้ผู้คนรู้จักเมืองบุรีรัมย์ได้อีกทางหนึ่ง เขาต้องการให้นักท่องเที่ยว เที่ยว และพักชมที่ในตัวจังหวัดบุรีรัมย์ มากกว่าการเยี่ยมชมเขาพนมรุ้งแล้วผ่านไป หมายความว่า เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ต้องการได้รับประโยชน์จากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมความงามของปราสาทพนมรุ้ง เทศบาลเมืองบุรีรัมย์จึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานและบุคลากรหลายส่วน รวมทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ด้วย เทศบาลบุรีรัมย์จึงได้ผ้า “อัลลวยเซียมทรายชมพู” ให้เป็นผ้าที่สื่อแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ และเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จากการออกแบบของนางจารุณี ชัยโชติอนันต์ อาจารย์สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ด้วยกรอบแนวคิด และแรงบันดาลใจจากคุณค่าและความงามของหินทรายสีชมพูของปราสาทพนมรุ้ง และคุณค่าและความงามของผ้าอัลลวยเซียม ที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานของกลุ่มชาติพันธุ์เขมรในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยให้สอดคล้องกับความเป็นแหล่งวัฒนธรรมขอมโบราณ “ผ้าอัลลวยเซียมทรายชมพู” จึงเป็นตัวอย่างการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ ด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กร เครือข่ายความรู้ และเครือข่ายกิจกรรมที่หลากหลายออกไปตามบริบทของตนเอง

คำถามงานวิจัยข้อที่ 4 ยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านทำได้อย่างไร ผลการวิจัยโดยสรุปพบว่า ยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านทำได้โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ในวาระและโอกาสในการ

กิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่ **อภิปรายผลว่า** ความเข้มแข็ง การพัฒนา และการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ยั่งยืนได้อาจต้องอาศัยการพัฒนาการเชื่อมโยง วิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ที่เป็นปกติของกลุ่มคน หรือของพื้นที่ที่มีการติดต่อกันเป็นเบื้องต้น เนื่องจากโดยปกติแล้วธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันของประชาชนตามแนวตะเข็บชายแดน หรือ บริเวณจังหวัดที่มีเขตการติดต่อกัน จะมีถนนหนทางหรือแม้แต่ช่องทางที่จะเดินทางไปมาหาสู่กัน อย่างสะดวก ช่องทางเหล่านี้เป็นการเชื่อมโยงกันในระดับชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเชื่อมโยง ในระดับจังหวัด ระดับภูมิภาค และในระดับประเทศต่อไป และนักวิจัยก็มีความเห็นว่าการ เชื่อมโยงกิจกรรมและการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวตั้งแต่ในระดับชุมชน หรือในระดับ ท้องถิ่นจะสามารถสร้างความเข้มแข็งในการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้ เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชน ประโยชน์จากการท่องเที่ยวจะเป็น ประโยชน์ต่อชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้จัดการการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

4.4 ข้อเสนอแนะ

โครงการวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นการสำรวจข้อมูลในพื้นที่กว้างจำนวน 6 จังหวัด ซึ่งทำให้นักวิจัยได้เห็นสภาพปัญหาและข้อมูลใน ภาพรวมของ 6 จังหวัดซึ่งเป็นผลดีโดยรวมต่อการจัดการในระดับยุทธศาสตร์การจัดการและการ เชื่อมโยงยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด และของภูมิภาค อาจได้คำตอบที่ไม่ชัดเจนใน รายละเอียดลักษณะการท่องเที่ยว หรือในระดับจังหวัด ดังนั้นในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการ สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวในโอกาสต่อไป คณะนักวิจัยเห็นว่า ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับระดับ ความมีสุนทรียศาสตร์ การจัดการ และหรือการสร้างสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นราย ผลิตภัณฑ์ หรือเป็นรายจังหวัด ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการสุนทรียศาสตร์ ของจังหวัดนั้น หรือของผลิตภัณฑ์นั้นๆอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของการนำไปใช้ในการ กระตุ้นให้ประชาชนในชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการจัดการการท่องเที่ยวที่มีคุณค่า อย่างยั่งยืนในที่สุด เพราะความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจะทำให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นตัวตนของตนเอง เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าเหล่านั้น และคุณค่าที่เกิดขึ้นจะช่วยหาคำตอบให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวทั้งหมดทราบว่า ควรจะ จัดการการท่องเที่ยวของชุมชน ของจังหวัด และของประเทศได้อย่างไรบ้าง

4.5 สรุป

โครงการวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีวัตถุประสงค์อยู่ 4 ประการคือ ประการที่ 1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด ประการที่ 2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ประการที่ 3. เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และประการที่ 4. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1. พบว่า อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีหลากหลายไปตามกลุ่มชาติพันธุ์ แต่โดยรวมๆแล้ว ลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มจังหวัดอีสานทั่วไป โดยสามารถจำแนกประเภทของอัตลักษณ์ได้ 10 ประเภทด้วยกันคือ

1. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
2. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน
3. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์
4. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องบุคคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน
5. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของจังหวัด
6. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้ององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว
7. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องพืชพรรณไม้พื้นเมือง
8. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน
9. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องอาหารท้องถิ่น
10. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

จากนั้นคณะนักวิจัยจึงนำประเภทของอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าวไปตั้งเป็นข้อคำถามเพื่อวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์เป็นรายจังหวัด จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2. พบว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จำแนกประเภทตามอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดได้ดังนี้คือ

1. เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมี

สุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบล และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับ 3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

2. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ นครราชสีมาและศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับ 4 และระดับ 2 เท่าๆกัน

3. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็**นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 3 โดยมีจังหวัด นครราชสีมาอยู่ในระดับ 4 สำหรับจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 3 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ นครราชสีมา และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5

4. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 3 โดยมีจังหวัด ศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 และ 3 ในจำนวนเท่าๆกัน ส่วนจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

5. **เกี่ยวกับความงดงามคุณค่าและความความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 ส่วนจังหวัดอื่นๆ อยู่ในระดับ 4 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และชัยภูมิ อยู่ในระดับ 3

6. **เกี่ยวกับความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ อยู่ในระดับ 4 และ 3 ในจำนวนเท่าๆกัน ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

7. **เกี่ยวกับคุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมาและศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

8. **เกี่ยวกับความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบล และ อยู่ในระดับ 5 ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

9. **เกี่ยวกับรสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ อยู่ในระดับ 5 4 3 จำนวนเท่าๆกัน และสุรินทร์ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอุบล อยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ สุรินทร์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5

10. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอื่นๆ อยู่ในระดับ 4 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด นครราชสีมา และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

เมื่อเปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3. ผลการวิจัยพบว่า

1. ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด ไปจนถึงระดับท้องถิ่น เช่นในเรื่องของวัฒนธรรมประเพณี เรื่องภาษาพูด การแต่งกาย เป็นต้น

2. จังหวัดควรพยายามค้นพบอัตลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของตนเองให้พบ โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดให้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ หรือง่ายต่อการรณรงค์ เช่นในกรณีเรื่องผ้ากบฏของจังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

3. ในการพัฒนาพื้นที่ หรือการจัดกิจกรรมอันใดที่จะเกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของ จังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่จะทำให้เกิดสุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวด้วย เช่นในกรณีของจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นต้น

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4. ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้าง ความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยง กับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านทำได้โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ในวาระและ โอกาสในการกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่

อภิปรายผลโดยรวม ได้ว่า ความสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการ จัดการการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดการความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวที่ดี จะ ช่วยให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ กล่าวคือ ความมีสุนทรียศาสตร์คือความซาบซึ้งในคุณค่า ความงามที่เกิดจากความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน อัตลักษณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ชุมชนต้องช่วยกัน สร้าง ช่วยกันรักษาและปกป้อง ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวเองก็ต้องการบริโภคการท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นความสะดวกทั่วไป และความเป็นตัวตนที่เป็นของแท้ ของจริงของชุมชน เพราะผลจาก การท่องเที่ยวได้รับ คือประสบการณ์ที่มีค่าของชีวิต การท่องเที่ยวสร้างโอกาสเหล่านี้ ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีสุนทรียศาสตร์ จะช่วยให้ผู้คนเกิดความเข้าใจคุณค่า ความงดงาม ของชีวิตที่แตกต่าง เมื่อใดที่ผู้คนในโลกเข้าใจถึงคุณค่าความงามที่แตกต่างแล้ว ผู้คนจะ เบียดเบียนกันน้อยลง สันติสุขจะมีเพิ่มขึ้น เมื่อเป็นดังนั้น การท่องเที่ยวจะทำหน้าที่ของการสร้าง ประสบการณ์ที่ดีอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำในรายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หรือเป็นราย จังหวัด

บทที่ 5

สรุป

5.1 บทนำ

โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ใช้เวลาดำเนินการวิจัยทั้งสิ้น 12 เดือน โครงการมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ ประการที่ 1.เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด ประการที่ 2.เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และประการที่ 3.เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดย ได้ตั้งคำถามในงานวิจัยครั้งนี้ไว้ว่า ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด และแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ควรทำอย่างไร ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้สามารถกล่าวได้โดยสรุปในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ความสำคัญของปัญหา
2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. วิธีการดำเนินงานวิจัย
4. ผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

5.2 ความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้ประเทศไทยมีศักยภาพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับที่จะก่อประโยชน์ให้กับประเทศได้หลายด้าน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ และด้านวัฒนธรรม เพราะประเทศไทยมีวัฒนธรรมหลากหลายตามวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่รวมกันอย่างกลมกลืนจนกลายเป็นวัฒนธรรมที่เป็นของคนไทยเอง ทำให้นักท่องเที่ยว ที่ไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในประเทศไทย เกิดการรับรู้ที่เป็นความสุข และความประทับใจจากประสบการณ์การท่องเที่ยว ด้วยความงาม และความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง ด้วยความเป็น

เอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายทั้งในเรื่องของพืชพรรณธรรมชาติ สถาปัตยกรรม การแต่งกาย อาหาร ภาษาพูด วัฒนธรรมประเพณี และความมีน้ำใจที่งดงาม ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมที่จะมาเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ความงดงามที่เกิดจากความ

อัตลักษณ์ของจังหวัด ก่อให้เกิดความประทับใจทางด้านสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว คุณค่าและความงามที่สุนทรีย์เหล่านี้สร้างเสน่ห์ที่โดดเด่นให้แก่จังหวัดในกลุ่มอีสานได้อย่างมากมาย ทั้งหมดนี้มีผลต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานได้ในที่สุด

ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานได้เป็นความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมาก เพราะความมีสุนทรีย์ดังกล่าวสามารถทำให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนซาบซึ้งถึงเสน่ห์ในวัฒนธรรมที่เป็นของแท้ดั้งเดิมของท้องถิ่น มีผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความตระหนักในการรักษาคุณค่าของความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ทราบถึงคุณค่าของความเป็นมา และความสำคัญของพื้นที่ และวัฒนธรรมชุมชน การนำเสนอสุนทรียภาพและความงามที่เป็นตัวตนอย่างแท้จริงของกลุ่มจังหวัดอีสานได้อย่างชัดเจน มีผลทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัด ได้มีแนวทางในการจัดการในเรื่องดังกล่าวต่อไปอย่างเหมาะสม

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานได้จากอัตลักษณ์ของชุมชนในประเด็นของสถาปัตยกรรม ภาษา อาหาร เครื่องแต่งกาย การดำเนินชีวิต พืชพันธุ์ไม้และวัฒนธรรมอื่นๆ ของพื้นที่ว่ามีความเป็นอัตลักษณ์อย่างไรบ้าง มีความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวอยู่ในระดับใด รวมถึงมีแนวทางในการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานได้อย่างไรบ้าง

5.3 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำโครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสาน ได้ เพื่อให้สามารถตั้งประเด็น วิเคราะห์ข้อคำถามและความคิดเห็นได้อย่างครอบคลุม คณะนักวิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้คือ

5.3.1 การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนและความสำคัญของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึง การจัดการการท่องเที่ยวที่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว และชุมชนท่องเที่ยว โดยมีการปกป้องดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้เพื่ออนุชนรุ่นหลัง หรือกล่าวได้ง่ายๆว่า การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ตอบสนองกิจกรรมการ

ท่องเที่ยวอย่างครบถ้วน แต่ในขณะเดียวกัน ต้องไม่ทำลายความเป็นชุมชนท่องเที่ยวทั้งในเรื่องของ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรมของท้องถิ่นเหล่านั้น โดยมีลักษณะของการจัดการการท่องเที่ยวโดยสรุปดังต่อไปนี้คือ

1. มีการอนุรักษ์และการใช้ทรัพยากรอย่างพอดี ทั้งในเรื่องของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม
2. มีการลดของเสีย และลดการบริโภคที่เกินจำเป็น
3. มีการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม
4. มีการประสานการพัฒนาการท่องเที่ยวให้เข้ากับกรอบกลยุทธ์การพัฒนาท้องถิ่น และของชาติ
5. มีการจัดการท่องเที่ยวที่รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของชุมชน อย่างไม่ทำลายคุณค่าของสิ่งแวดล้อม
6. การจัดการการท่องเที่ยวเกิดจากการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น
7. มีการประสานงานกันอย่างสม่ำเสมอระหว่างผู้ประกอบการการท่องเที่ยว ประชาชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
8. มีการฝึกอบรมบุคลากรในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิดวิธีคิดและวิธีปฏิบัติที่มีผลดีต่อการท่องเที่ยวของชุมชน
9. มีการวางแผนการตลาดที่จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวเกิดความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม
10. มีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวที่จะสามารถเพิ่มประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวได้

จากแนวคิดของการจัดการการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน สำนักพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จึงได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับกรอบการจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความยั่งยืนได้ดังนี้คือ

การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ ควรมีการจัดการดังต่อไปนี้คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศ โดยเฉพาะระบบนิเวศที่เป็นเอกลักษณ์ แหล่งเรียนรู้และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
2. การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา ควรจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้ได้ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างแท้จริง

3. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกกับผิชอบในการรักษา สภาพแวดล้อม

4. การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ ควรจัดการให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น และ สร้างจิตสำนึกกับผิชอบในการรักษาสภาพแวดล้อม

การท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม ควรมีการจัดการดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อม และมรดกทางวัฒนธรรม

2. การท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี ควรจัดการ ให้เกิดจิตสำนึกในการรักษา สภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

3. การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท ควรจัดการให้ให้เกิดจิตสำนึกในการรักษา สภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ ควรมีการจัดการดังต่อไปนี้คือ

1. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรจัดการ ให้เกิดจิตสำนึกในการรักษาสภาพแวดล้อมและ วัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

2. การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกในการรักษา สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการ ท่องเที่ยว และรวมถึงการจัดการองค์ความรู้เพื่อการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยว

3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย ควรจัดการให้ ประสพการณ์การเรียนรู้ถึงคุณค่าของชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาคมในท้องถิ่นมี ส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

4. การท่องเที่ยวเชิงกีฬา ควรจัดการให้ เกิดจิตสำนึกในคุณค่าของการมีสุขภาพที่ดี โดยให้ ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

5. การท่องเที่ยวแบบผจญภัย ควรจัดการให้เกิด ความปลอดภัย และความทรงจำจาก ประสพการณ์ใหม่

6. การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์และลองสเตย์ ควรจัดการให้เกิดจิตสำนึกในการรักษา สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยว

7. การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม และการท่องเที่ยวแบบ ผสมผสาน ควรจัดการให้ สอดคล้องกับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงความสะดวก และความประทับใจในกิจกรรมการท่องเที่ยวดังกล่าว

ประเทศไทยในฐานะของสมาชิกองค์การด้านการท่องเที่ยวแห่งภาคพื้นเอเชีย แปซิฟิก ได้ลงนามในข้อตกลงเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมีสาระสำคัญดังนี้คือ

1. อนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติระบบนิเวศและความหลากหลาย ทางชีวภาพ โดย สนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ถิ่น แหล่งที่อยู่อาศัยของพันธุ์สัตว์ และสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการค้นหา พื้นที่ที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ และกำหนดระดับความมีสุนทรียศาสตร์

2. ให้ความเคารพและให้การสนับสนุนขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม รวมทั้งวิถีชีวิตของชุมชนโดยมั่นใจว่าการวางแผนและดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยว นั้น มีความเข้าใจใน ขนบธรรมเนียมรวมทั้งบทบาทของเด็กและสตรีด้วยเปิดโอกาส ให้ประชาชนท้องถิ่นมาร่วมปรึกษาหารือในการวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในประเด็นที่มีผลกระทบต่อชุมชน สนับสนุนช่วยเหลือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการค้นหามรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าเพื่อ การอนุรักษ์บริเวณใกล้เคียง และอดหนุนงบประมาณ เพื่อจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการที่มี คุณภาพ โดยคำนึงถึงการดำรงอยู่

3. นำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมมาใช้ โดย มั่นใจว่า มีการนำการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมมาผนวกเป็นขั้นตอนหนึ่งในการวางแผน สนับสนุนให้มีการติดตามตรวจสอบด้วย สิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ กำหนดนโยบายและตัวชี้วัดด้าน การปฏิบัติต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการ จัดตั้งองค์กรความร่วมมือ ที่รับเป็น ที่ปรึกษาด้านการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างและการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อวัตถุประสงค์เชิงการท่องเที่ยว

4. สนับสนุน ช่วยเหลือในพันธกิจการท่องเที่ยวเพื่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดย สนับสนุน การปฏิบัติหรือกิจกรรมที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวในเรื่องของลดการ ปล่อยสารมลพิษ การปล่อยก๊าซเรือนกระจกการอนุรักษ์ การรักษาคุณภาพของแหล่งน้ำ การจัดการของเสียและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมระดับความดังของเสียง การส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการรีไซเคิลและใช้วัสดุ ที่ย่อยสลายได้ธรรมชาติ การสนับสนุน

หรือกระตุ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวให้ปฏิบัติตามนโยบายของท้องถิ่นภูมิภาค สนับสนุนการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและการเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมในทุกๆ กิจกรรมรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว สนับสนุนและกระตุ้น ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยวให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการตลาดการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมอันดีงาม

5. ให้การศึกษา ความรู้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดย สนับสนุนการนำประเด็นเรื่องคุณค่าด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเข้าไปในการศึกษาการฝึกอบรม ส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจ และความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยว ในประเด็นความเปราะบางด้านสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมโดยการให้มีข้อมูลที่ถูกต้อง และการสื่อความหมายที่เหมาะสม และให้การสนับสนุนช่วยเหลือ การศึกษาวิจัยด้านผลกระทบทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

6. ร่วมมือกับส่วนต่าง ๆ เพื่อทำให้สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมมีความยั่งยืน โดย ร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่างๆ ในการร่วมกันปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและการดำเนินงานต่างๆ เพื่อตรวจสอบด้วย ปฏิบัติตาม ทุกอนุสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายของประเทศ และท้องถิ่น ที่ช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม

5.3.2 การจัดการและการจัดการการท่องเที่ยว การจัดการคือการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยอาศัยกระบวนการดังต่อไปนี้คือ

5.3.2.1 การวางแผน เป็นหน้าที่ทางการจัดการหน้าที่แรกเกี่ยวข้องกับการกำหนดทิศทาง ภารกิจเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ขององค์กรเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อบรรลุผลสำเร็จตามที่ต้องการ

5.3.2.2 การจัดองค์กร เป็นการจัดทำโครงสร้างองค์กร และกำหนดระบบงาน บทบาทอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกันภายในหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถดำเนินงานสู่เป้าหมายร่วมกันอย่างราบรื่นและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.2.3 การจัดบุคคลเข้าทำงาน เป็นงานที่ผู้บริหารต้องจัดหามอบคนให้เหมาะสมกับงานโดยพิจารณาจาก ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ประสบการณ์ และปริมาณแรงงาน เพื่อการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน รวมถึงการดูแลและพัฒนาแรงงานที่มีให้ได้คุณภาพและอยู่กับองค์กรอย่างต่อเนื่อง

5.3.2.4 การนำ โดยผู้บริหารจะกำหนดวิธีและแนวทางที่จะทำให้พนักงานทุกคนร่วม

มือและเต็มใจทำงานสำเร็จลุล่วง ด้วยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ตาม ดังนั้นผู้นำจึงควรมีภาวะผู้นำ มีเทคนิคการจูงใจ การประสานงาน การติดต่อสื่อสารที่ดี

5.3.2.5 การควบคุมเป็นขั้นตอนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมิน โดยมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ เมื่อปฏิบัติงานตามแผนก็จะนำเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้เปรียบเทียบกับการทำงานถ้าไม่ได้มาตรฐานก็จะปรับปรุงแก้ไขงานในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว ต้นทุนต่ำ ปริมาณถูกต้อง

นอกจากนี้ในการจัดการใช้ และจัดสรรทรัพยากรนั้น ผู้บริหารต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้วยการควบคุมการทำงานให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพไปพร้อมๆ กันแต่ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะทำให้องค์กรเสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย และไม่สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้

5.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ คำว่า อัตลักษณ์ หมายถึง คุณสมบัติของผลรวมที่แสดงลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ทำให้คนนั้นหรือสิ่งนั้นมีความโดดเด่นแตกต่างไปจากคนอื่นหรือสิ่งอื่น ซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ อัตลักษณ์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในสังคม โดยพัฒนาจากกระบวนการปฏิสังสรรค์กับบุคคลอื่นๆภายใต้บริบททางสังคม เมื่อสถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยนแปลงไป ความหมายของสิ่งต่างๆก็อาจผิดแผกไปจากเดิม ความคาดหวังและการตอบสนองต่อพฤติกรรมของคนอื่นๆก็อาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามลักษณะของสถานการณ์ และความเป็นจริงในสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งจะทำให้อัตลักษณ์หรือความหมายที่บุคคลให้แก่ตนเองเปลี่ยนแปลงไปด้วย อัตลักษณ์ต่างๆเป็นตราประทับที่อาจจะไม่ถูกใช้โดยคนอื่นๆทั้งหมด แต่จะใช้เฉพาะกลุ่มอ้างอิง และบุคคลนัยสำคัญ ของปัจเจกบุคคลเท่านั้น และอัตลักษณ์นี้จะกลายมาเป็นศูนย์กลางของบุคคล โดยที่มนุษย์นั้นมีลักษณะที่ดีแล้วอยู่เสมอ การกระทำและอัตตะของมนุษย์จะเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ต่อเนื่องทางสังคม โดยมีการกระทำระหว่างกันของบุคคล ผ่านการให้ความหมาย ในเชิงสัญลักษณ์แก่สิ่งต่างๆ มากน้อยตามสถานการณ์นั่นเอง

อัตลักษณ์ คือการแสดง“ชนิด” หรือการแสดงทางมิติทางสังคมของอัตตะ นั่นคืออัตลักษณ์หลายๆอัตลักษณ์ของบุคคลจะก่อตัวเป็น “อัตลักษณ์เชิงสังคม” หรืออัตตะในบริบทของการกระทำทางสังคม กระบวนการสร้างอัตลักษณ์โดยอาศัยความเชื่อที่ว่า บุคคลจะมีความหมายแห่งตน ที่สัมพันธ์กันมากมาย ความคิดเกี่ยวกับตนเอง การประเมินคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกต่อตนเอง หรือการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป็นผลมาจากการที่บุคคลมองตนเองเหมือนกับวัตถุทางสังคมอย่าง

หนึ่ง ซึ่งสามารถให้ชื่อ หรือประทับตราแก่วัตถุนั้นๆได้ ซึ่งการให้ชื่อและความหมายแก่ตนเองในฐานะที่เป็นวัตถุ จะเป็นผลมาจากการที่บุคคลเข้าร่วมปฏิสังสรรค์ภายในโลกแห่งความหมายที่ถูกแบ่งจากสังคม

อัตลักษณ์ สามารถเกิดขึ้น พัฒนา หรือมีการเปลี่ยนแปลงได้ภายในโครงสร้างสังคม หรืออาจกล่าวได้ว่ามิติต่างๆของอัตตะ จะถูกเปลี่ยนไปเป็นวัตถุที่มีความหมาย คือกลายเป็นอัตลักษณ์ในแง่ของผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ ที่ระดับตัวตน บุคคล กลุ่ม องค์กรและสังคม อัตลักษณ์ที่หลากหลายนั้น จะถูกเลือกแสดงตามระดับความเด่นภายในสถานการณ์โดยมีรากฐานมาจากระเบียบของสถาบัน ความเป็นไปได้ของอัตลักษณ์ ความสำเร็จ และทักษะของการแสดงอัตลักษณ์ภายในสถานการณ์หนึ่งๆ อัตลักษณ์ทั้งหลายจะถูกสื่อสารผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรม ภาษา และลักษณะทางกาย หรือการแสดงที่ปรากฏทางสังคม การยึดมั่นผูกพันต่อ อัตลักษณ์ จะเป็นผลมาจากประสบการณ์เดิมของบุคคล ซึ่งได้ถูกรวมเข้าในตำแหน่งทางสังคมและลำดับขั้นตอนของวิถีทางแห่งชีวิต

ศาสตราจารย์ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะได้ทำการวิจัยเรื่องความเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์ไทยที่สะท้อนจากคำในภาษา ได้สรุปไว้ว่าวิกฤตการณ์ด้านอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของคนไทย เป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่มีผู้สนใจมากเป็นพิเศษในปัจจุบัน เนื่องจากสังคมไทยเปลี่ยนแปลงเร็วมากจนมีแนวปฏิบัติหรือค่านิยมใหม่ๆหลายแบบเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งต่างจากที่เป็นมาในอดีต ปัญหาคือคนไทยส่วนใหญ่เกิดความไม่แน่ใจ หรือลังเลในหลักการที่ใช้ตัดสินความถูกต้องของความประพฤติ บางคนคิดว่าสิ่งที่คนส่วนใหญ่ให้คุณค่าหรือคิดว่าถูก เป็นสิ่งที่ผิดเพราะยึดค่านิยมเดิมในสังคม บางคนยึดหลักการที่ว่าอะไรเป็นบรรทัดฐานใหม่ของสังคม สิ่งนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ถูกต้องไม่จำเป็นต้องยึดถือขนบธรรมเนียมเก่าๆอีกต่อไป ปัญหาข้อขัดแย้งนี้จึงกลายเป็นวิกฤตการณ์ของสังคมไทยโดยแท้

ศ.ดร. นิธิ เอียวศรีวงศ์ นักวิชาการอาวุโส มหาวิทยาลัยเที่ยงคืน ได้กล่าวถึง คนไทยกับ 3 คำเจ้าปัญหา : เชื้อชาติ-กลุ่มชาติพันธุ์-อัตลักษณ์ ในงานภูมิสังคมเสวนาสาธารณะ เรื่องคนไทยหลายเผ่าพันธุ์ 3,000 ปี ในสุวรรณภูมิ ณ ห้องพระโรง วัดท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2548 ว่า เรื่องของคนไทย หรือของชาติไทย โดยความคิดของที่เกี่ยวกับชาตินั้น มาจากคำ 3 คำ ที่ทำให้เกิดความสับสนในความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นชาติของคนไทย คือ คำว่า “เชื้อชาติ” “ชาติพันธุ์” และคำว่าอัตลักษณ์

อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่ได้ปรากฏขึ้นเอง แต่เป็นสิ่งที่สร้างขึ้นโดยทุกฝ่าย เมื่อสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น เรามีอัตลักษณ์ 2 อย่าง

The Land of Smile คือ "สยามเมืองยิ้ม" ที่คนอื่นเขาสร้างให้ไทย จนปัจจุบันนี้เรายังพอใจใช้ในการขายของการท่องเที่ยว ที่เราเป็น The Land of Smile เพราะฝรั่งยิ้มเป็นในความหมายเดียว ขณะที่คนไทยใช้การยิ้มเพื่อสื่อความหมายหลายอย่างมาก

The Land of Siamese Talk เป็นอัตลักษณ์ที่ฝรั่งยึดเย็ดให้ไทย เราพยายามทำให้คำนี้หายไปในการรู้สึกนึกคิดของคนไทย ความเป็นอัตลักษณ์ของไทย แล้วยกย่อง The Land of Smile เป็นอัตลักษณ์แทน

ที่ต้องยกเรื่องนี้ขึ้นมาเพื่อบอกให้รู้ว่า เมื่อไรที่พูดถึงเรื่องอัตลักษณ์ เมื่อนั้นกำลังพูดถึงสิทธิสิทธิของประเทศไทยต่อคนอื่น ๆ ในโลก ฉะนั้นการนิยามแล้วนิยามอีกซึ่งอัตลักษณ์ จึงเป็นเรื่องของการต่อสู้ เป็นเรื่องที่ทุกสังคมต้องพยายามสร้างอัตลักษณ์เพื่อจะต่อสู้ให้ได้มาซึ่งเนื้อที่และสิทธิเมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น ๆ นั่นเอง อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่ตายตัว เป็นส่วนหนึ่งของการต่อสู้ จะสามารถเปลี่ยนแปลงหรือสร้างอัตลักษณ์ได้ตลอดเวลา เช่น ประเทศอื่นมองกรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงการมรดกของโลก นี่เป็นอัตลักษณ์ที่ยกให้กับประเทศไทย เราต้องต่อสู้ แต่ไม่ใช่ด้วยการโว้ยวายให้เปิดหนังสือพิมพ์ แต่ต่อสู้โดยการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นกรุงเทพฯ ขึ้นมาต่อสู้กับเมืองหลวงการมรดกให้ได้ การจัดเสวนาเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามสร้างอัตลักษณ์ใหม่ ในการสู้กับความเป็นนครหลวงการมรดกของโลก ฉะนั้นเมื่อไรที่พูดถึงเรื่องอัตลักษณ์เป็นเรื่องของบทบาท เป็นเรื่องของอำนาจ เป็นเรื่องของสิทธิ ซึ่งทำให้ต้องเปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่ม สามารถมีส่วนร่วมในการสร้างอัตลักษณ์ได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถสร้างอัตลักษณ์ให้ตนเองได้ คำ 3 คำนี้คนมักเข้าใจผิด เอาความเข้าใจผิดมาใช้เป็นฐานของการสร้างความคิดเกี่ยวกับชาติของไทย สรุปคือ หาอะไรจริงไม่ได้สักอย่าง เชื้อชาติเป็นเรื่องไม่จริง, กลุ่มชาติพันธุ์เป็นของสมมุติ, อัตลักษณ์เป็นการสร้างขึ้น มา หาอะไรจริงไม่ได้สักอย่าง สมมุติทั้งนั้น แม้แต่คำว่าชาติเองก็สมมุติ ไม่ได้มีจริงๆ

นอกจากนี้ พิศิษฐ์ คุณวโรตม์ (2546: 306-307) สรุปเอาไว้อย่างชัดเจนว่า อัตลักษณ์ (identity) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า "ฉันคือใคร" ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเอง และการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (awareness) ในตัวเราและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ "ฉันเป็นใคร"

5.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ วิรุณ (วิรุณ ตั้งเจริญ.2546:24-119) ได้กล่าวถึงความมีสุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิตว่า สุนทรียศาสตร์คือศาสตร์เกี่ยวกับความงาม เป็น

ปรัชญาที่เป็นการแสวงหา หรือความรักในภูมิปัญญา มุ่งแสวงหาความจริง ความดี และความงาม ได้แก่ความจริงที่มีวิวัฒนาการมาสู่วิทยาศาสตร์ ความดีที่เกี่ยวข้องกับจริยศาสตร์ และความงามที่เกี่ยวข้องกับความมีสุนทรียศาสตร์ที่อาจเป็นเรื่องของความเชื่อ วรรณะ หรือเหตุผลในบริบทความคิดใดความคิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือของนักปรัชญา นักสุนทรียศาสตร์คนใดคนหนึ่ง สอดคล้องกับ วนิดา ขำเขียว และไพฑูรย์ พัฒนไหญ่ยิ่ง ที่กล่าวถึงสุนทรียศาสตร์ว่าเป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับความงาม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกับธาตุที่ทำให้เกิดความงาม แต่ว่าคำว่าความงามนี้มีได้หมายเฉพาะความงามที่เกิดจากสัดส่วนที่ถูกต้องเหมาะสมเท่านั้น แต่ยังหมายรวมไปถึงความแปลกตาม ความน่าทึ่ง นั่นคือ ในบางขณะอาจมีความหมายลึกไปถึงคุณค่าของสิ่งเหล่านั้นด้วย สุนทรียธาตุมิใช่เป็นเพียงคุณสมบัติของศิลปกรรมเท่านั้น แต่เป็นคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดตามธรรมชาติ ความงามที่เกิดจากธรรมชาติ ความน่าเกลียดน่ากลัวที่เกิดจากจินตนาการและศรัทธาอันเข้มข้นที่ทำให้เกิดความงามและศิลปะ ล้วนแล้วแต่เป็นสุนทรียธาตุทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังได้ให้มุมมองในเรื่องของเกณฑ์การตัดสินความมีสุนทรียศาสตร์ว่ามีอยู่ 3 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มที่มีหลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับการวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวคือ กลุ่มที่เชื่อว่าหลักเกณฑ์การตัดสินสุนทรียศาสตร์นั้นผันไปตามสภาวะแวดล้อม โดยเชื่อว่าเกณฑ์การตัดสินความมีสุนทรียศาสตร์ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรมท้องถิ่น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของแต่ละพื้นที่ ไม่ขึ้นอยู่กับผู้วิจารณ์ เพราะผู้วิจารณ์ต้องวางตัวเป็นกลาง และต้องสำนึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นๆ

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงสุนทรียภาพในแง่ของประสบการณ์ว่า ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสุนทรียภาพในตัวบุคคล บุคคลจะไม่สามารถเลือกแก่น้ำที่สวยงามได้เลย ถ้าไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับแก่น้ำ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับแก่น้ำน้อยมาก “ความงาม” ก็เช่นกัน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่และผู้รู้ที่จะต้องช่วยกันสร้างประสบการณ์ทางด้านความงามให้แก่ประชาชนรุ่นหลัง ให้ทราบว่าจะอะไรคือความงาม

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความมีสุนทรียภาพกับสภาพแวดล้อม วิรุณ ตั้งเจริญได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า สภาพแวดล้อมหมายถึงธรรมชาติ และสภาพสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็น อาคารบ้านเรือน งานฝีมือ ผังเมือง ชยะ หรืออะไรก็ตามที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ สมาชิกในสังคมก็เป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมเช่นกัน

สำหรับเรื่องของวัฒนธรรมกับความมีสุนทรียภาพ วิรุณ ตั้งเจริญได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เมื่อสิ่งใดประเพณีปฏิบัติบ่อยครั้ง และสิ่งที่ประเพณีปฏิบัตินั้นได้รับการกลั่นกรองให้คงอยู่แต่ความดีงาม และมีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต สิ่งนั้นและพฤติกรรมเหล่านั้นจะกลายเป็นวัฒนธรรม

วัฒนธรรมย่อมพัฒนาได้ เปลี่ยนแปลงได้ เพื่อก้าวไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ประณีตกว่า และมีคุณค่ากว่าสำหรับการดำรงชีวิตร่วมกันในแต่ละช่วงเวลา ในแต่ละบริบทสังคมที่เปลี่ยนไป “วัฒนธรรม” จึงเป็นความดีงาม ความงาม ความประณีต ซึ่งเป็นเรื่องของการมีสุนทรีย์ ที่มีนัยะทั้งการดำรงไว้ซึ่งความดีงาม ประณีต ความมีคุณค่า การสร้างเสริมวัฒนธรรมที่ดีงาม ความดีงามทั้งที่เป็นคุณสมบัติ และรูปสมบัติ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับความรักและความชื่นชมในความงาม ความประณีต หรือสุนทรีภาพ “สุนทรีภาพ” จึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม และเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

5.3.5 สุนทรีศาสตร์การท่องเที่ยว (Authenticity) มีความหมายตามดิคชันนารีของ Webster ว่า สุนทรีศาสตร์การท่องเที่ยว (Authenticity) หมายถึง **ความเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็น หรือ สิ่งที่เราเรียกให้เป็น จริง ๆ หรืออย่างแท้จริง** อีกอย่างหนึ่งในสาขาสังคมศาสตร์ กล่าวไว้ว่า การค้นหาสุนทรีศาสตร์ก็คือการค้นหาสิ่งที่ไม่ได้ปล้นมา สิ่งดั้งเดิม และสิ่งที่ **เป็นข้อเท็จจริง** (MCIntosh and Prentice, 1999) สุนทรีศาสตร์สามารถที่จะให้คำจำกัดความซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของมันเป็นเอง อีริคสัน (1995) ให้แนวความคิดเอาไว้ว่า **ความเป็นสุนทรีศาสตร์ก็คือจะต้องมีสิ่งทั้งหมดตามกฎหมายที่มันมีอยู่ในตัวมันเอง** การให้แนวคิดที่แตกต่างกันแบบนี้ เป็นการเรียงลำดับสุนทรีศาสตร์ด้านใจความสำคัญที่จะมาท่องเที่ยว กับสุนทรีศาสตร์ของนักท่องเที่ยว คำจำกัดความเกี่ยวกับแนวคิดที่แตกต่างกันทำให้เกิดเป็นข้อยุ่งยากที่จะจัดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรีศาสตร์

Starn (2002) ได้อภิปรายแนวคิดเกี่ยวกับสุนทรีศาสตร์ ที่ซึ่งกฎหมายแห่งเมืองเวนิสได้ประกาศใช้ ซึ่งได้แสดงเอาไว้ว่า มรดกตกทอดทางวัฒนธรรมควรที่จะมีการอนุรักษ์ อนุสาวรีย์โบราณคือมรดกทั่วไป และเป็นหน้าที่ของประชาชนที่จะต้องดูแลความมั่งคั่งที่มีอยู่ของความงามทางสุนทรีศาสตร์ ถ้อยคำอันนี้แสดงถึงบางสิ่งบางอย่างเกี่ยวกับวิธีการสร้างแนวคิดของความงาม และสุนทรีศาสตร์แบบดั้งเดิม เช่น แนวคิดสุนทรีศาสตร์เกิดจากสิ่งที่เป็น วัตถุ โดยเนื้อหาแล้ว วัตถุก็คือสุนทรียะ คือความงามที่เป็นของแท้เพราะถือว่าเป็นพิพิภภัณฑ์และทุกคนก็กล่าวกันว่า มันเป็นสิ่งที่จริง หรือข้อเท็จจริง มีการเข้าใจว่า สิ่งที่เป็นวัตถุคือความมีสุนทรีศาสตร์ที่มีอยู่ในตัวมันเอง

Mac Cannell (1973) ได้กำหนดกรอบแนวคิดในช่วงยุคต้น ๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาของสุนทรีศาสตร์และความสำคัญของมันระหว่างนักท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้นว่า นักท่องเที่ยวแต่ละคนสามารถที่จะพบหรือได้รับความมีสุนทรีภาพจากการท่องเที่ยวได้ แนวคิดที่สำคัญก็คือว่า ข้อเท็จจริงและสุนทรีภาพพบได้ทุกที่หรือแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่รอบนอก (Mac

Cannell, 1999) ชาวยุโรปหลายคนมีแนวโน้มที่จะเชื่อว่า สุนทรียศาสตร์พบได้เพียงการท่องเที่ยวเท่านั้น นอกเหนือจากขอบเขตที่ไม่ใช่ สุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่ในตัวมันเอง นี่หมายความว่า สิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ที่แท้จริงก็คือสิ่งที่นักท่องเที่ยวพบในเรื่องของวัฒนธรรมประเพณีในช่วงยุคประวัติศาสตร์และอื่นๆ

นอกจากนั้น Mac Cannell ยังเรียกร้องว่า ควรจัดแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็นสองส่วนคือในส่วนด้านที่ต้องการโชว์ และในส่วนที่ต้องการความมีสุนทรียภาพ หรือความงดงามที่เป็นของแท้ของจริง หรือเป็นเรื่องดั้งเดิมของชุมชน เพราะสิ่งที่ต้องการโชว์หรือแสดงให้เห็นมักเป็นความประทับใจ หรือเป็นสิ่งที่พวกเขาต้องการให้นักท่องเที่ยวเข้าใจ แต่พื้นที่ด้านหลังจะเป็นพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และมีความเป็นสุนทรียศาสตร์อย่างสมบูรณ์

เขตที่แบ่งเป็นส่วนหน้าและส่วนหลังทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสังคมอย่างชัดเจน ทำให้มองภาพการเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันได้ เช่นเดียวกันกับการจัดบ้าน หรือการจัดโรงแรม ที่ต้องมีส่วนสำหรับการต้อนรับ และส่วนบริการอื่นๆที่เป็นชีวิตประจำวัน

การสร้างสุนทรียศาสตร์ในเชิงสิ่งก่อสร้าง แนวคิดในเชิงสิ่งก่อสร้างเสนอเอาไว้ว่า ความรู้สึกที่เป็นสุนทรียศาสตร์มักผูกติดอยู่กับอดีตที่ล่วงมาแล้ว การประเมินคุณค่าทางวัฒนธรรมต้องพยายามที่จะมองเห็นเนื้อแท้ของของสิ่งที่ต้องแสดงออก น่าจะให้ความรู้สึกที่เป็นสุนทรียศาสตร์ได้อย่างแท้จริง

สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว (Authenticity) จะมุ่งเน้นเอกลักษณ์ หรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะพิเศษหรือมีลักษณะเฉพาะในแต่ละท้องถิ่น โดยทั่วไปแล้ว นักท่องเที่ยวมักต้องการชมความงดงามที่เป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือว่าเป็น ของแท้ ของดั้งเดิมอย่างแท้จริง โดยที่นักท่องเที่ยวอยากได้ประสบการณ์ในการเข้าไปสู่ความงดงามที่มีอยู่จริงดังเช่นการท่องเที่ยวของบาทลี ที่เชื่อว่าผู้คนในท้องถิ่นไม่จำเป็นต้องยึดแนวทางการเปลี่ยนแปลงในสอดคล้องกับการจัดการการท่องเที่ยว ที่กระทบต่อวิถีการดำรงชีวิต ของพวกเขาในแนวทางที่ก่อให้เกิดการเสียชื่อเสียงทางวัฒนธรรมของพวกเขาด้วย และดูเหมือนว่าชาวบาทลีไม่ต้องอ้างว่าการท่องเที่ยวสร้างความร่ำรวยให้กับพวกเขา แต่พวกเขาจะแสดงให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเป็นส่วนที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของเขาอย่างไรบ้าง ในขณะเดียวกันพวกเขาก็ได้โอกาสฝึกฝนการแสดงออกทางด้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมประเพณีได้เช่นกัน

โดเฮน (2531) ได้กล่าวว่า ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว เป็นโครงสร้างของสังคมเป็นแนวคิด และมีความหมายทางสังคมของมันเอง ดังนั้นมันจึงมิใช่การให้ แต่เป็นการต่อรอง เช่นรูปแบบที่หลากหลายของงานศิลปะที่ผลิตสำหรับนักท่องเที่ยวโดยชาวปากัวนิวกินีในหมู่บ้าน

ไอแอมมูลตะวันตกของแทมบูมัน ชาวฮูลีแสดงให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของเขาด้วยการประดับประดาร่างกาย ทำให้เกิดการกระตุ้นและกระจายกิตติศัพท์ออกไปทั่วโลก และนักท่องเที่ยวก็นึกเอาศิลปะบนร่างกายของชาวฮูลี นี้ เป็นสัญญาณที่แสดงให้เห็นว่า คนเหล่านี้ยังมีความเป็นสุนทรียศาสตร์อย่างน่าเชื่อถือ ทำให้ผมปลอมของชาวฮูลี เป็นแบบอย่างที่ดีต่อนักท่องเที่ยวในที่สุด

วิธีการสร้างสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวสามารถทำได้ 3 วิธีด้วยกันคือ

1. วางพื้นฐานทางวัฒนธรรมชุมชนให้เข้มแข็ง
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องผลักดันการอนุรักษ์วัฒนธรรมอย่างเสมอภาคโดยการเข้าถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรมอย่างแท้จริง
3. ต้องเท่าทันกระแสความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เพราะการพิจารณาความมีสุนทรียศาสตร์ของวัฒนธรรมนั้นต้องปฏิบัติให้มีความหลากหลาย

ในงานของ Mc Connell สุนทรียศาสตร์ (Authenticity) นี้ยังเป็นแนวคิดเบื้องต้นที่ยังคงคลุมเครือ Mc Connell สันนิษฐานว่านักท่องเที่ยวหวังที่จะมีประสบการณ์กับลักษณะที่เชื่อถือได้กับสถานที่ วัตถุหรือเหตุการณ์ที่เป็นของแท้ Mc Connell ให้ความสนใจในความผิดหวังของนักท่องเที่ยวโดยผ่านการแสดงออกของนักท่องเที่ยว ต่อมาในการศึกษาของ Wang (2000) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ “สุนทรียศาสตร์ที่มีอยู่” เป็น “สภาพของการเป็นอยู่ที่แต่ละคนเป็นอยู่จริง” ตามการศึกษาของ Wang แล้วสภาพเช่นนี้ประกอบด้วยความรู้สึกส่วนตัวหรือความรู้สึกระหว่างบุคคลที่ถูกกระตุ้นโดยกระบวนการพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว แต่ไม่จำเป็นที่จะถูกกระตุ้นโดยสถานที่ วัตถุหรือเหตุการณ์

Gloria Lara Hasemann ได้แสดงความคิดเห็นในบทความเรื่อง AUTHENTICITY : WHY AND FOR WHOM ? ไว้ว่า สุนทรียศาสตร์ (Authenticity) ในดิคชันนารีของ Royal Spanish Academy หมายความว่า การทำให้เกิดมีคุณลักษณะของข้อเท็จจริงที่งดงามอย่างน่าเชื่อถือ บางครั้งสุนทรียศาสตร์ก็คือ สิ่งที่เราควรระลึกถึงว่าเป็นเหตุการณ์และข้อเท็จจริงที่เป็นลายลักษณ์อักษร ความต้องการหรือการมีอยู่ตามสภาพของสิ่งแวดล้อม” (1956: 146) โดยข้อเท็จจริงแล้ว คำจำกัดความของคำว่า สุนทรียศาสตร์ ซึ่งให้ไว้ในแนวทางของยูเนสโกในปี 1972 ว่า ลักษณะและประเภทของสุนทรียศาสตร์ คือ การออกแบบ วัตถุศิลปะ การมีฝีมือ เช่นเดียวกันกับ สภาพแวดล้อม ซึ่งก็รวมอยู่ด้วยกันกับข้อกำหนดของสิ่งที่เป็นสุนทรียศาสตร์ซึ่งไม่ได้กำหนดขอบเขตเอาไว้ว่าจะมาจากรูปแบบและโครงสร้างดั้งเดิม แต่ก็นับรวมอยู่ในการเปลี่ยนแปลงในภายหลังตลอดเวลา

อย่างไรก็ตามแนวคิดเกี่ยวกับเรื่อง สุนทรียศาสตร์ ก็มีความหมายสมบูรณ์แบบเพียงแค่ว่า การรวมแนวความคิดเกี่ยวกับความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ถึงแม้จะดูเหมือนว่าแนวคิดทั้งสองอย่างเหล่านี้จะเป็นแนวคิดอันเดียวกัน และหรือถึงแม้ว่าจะเป็นแนวคิดที่เหลื่อมล้ำกันตามความรู้สึกบางอย่างก็ทำให้แนวคิดของพวกเราเกิดเป็นความรู้สึกอยู่สองด้าน เมื่อมองดูในกรอบแนวคิดนี้ คุณสมบัติทางด้านวัฒนธรรมก็ถือว่าเป็นบรรทัดฐานอย่างหนึ่งของสุนทรียศาสตร์ แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นการทำลายความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพราะทำให้เนื้อหาที่แท้จริงเปลี่ยนไป หรือเพราะว่าเป็นการทำลายเนื้อหาตามความเป็นจริงอีกอย่างหนึ่ง สุนทรียศาสตร์จะต้องทำให้คุณลักษณะดั้งเดิมของทรัพย์สิน (แบบ วัตถุ ฝีมือ) รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวในตัวของมันเอง กับสถานที่และช่วงเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าและความหมายของตัวเอง (ตัวอย่างเช่น ในส่วนของความซับซ้อนทางด้านสถาปัตยกรรมหรือภูมิประเทศที่เป็นประวัติศาสตร์) อีกประการหนึ่งหนึ่งแนวคิดในเรื่องของลักษณะที่เป็นเนื้อแท้ มักเน้นเทคโนโลยีการผลิต ในขณะที่แนวคิดประการที่สอง มักเน้นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่ปฐมเหตุ

กฎหมายการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ได้ช่วยแก้ปัญหาความเข้าใจผิดได้ ซึ่งถ้าหากไม่มีความเข้าใจถึงผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ คุณค่าสังคมแล้ว บุคคล หรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกัน หรือบุคคลที่มีความรู้สึกรักชาติในทรัพย์สินทางวัฒนธรรมไม่มีพื้นฐานอยู่บนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ คุณค่าทางสังคมตั้งอยู่บนความสำคัญทางวัฒนธรรมของทรัพย์สิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากประเพณีซึ่งมาจากยุคหนึ่งสู่ยุคหนึ่งก็ตาม จากประวัติศาสตร์หรือความรู้สึกทางสุนทรียศาสตร์ หรือเกิดขึ้นง่ายจากข้อเท็จจริงซึ่งยังคงรวมอยู่ในชีวิตประจำวันนั่นเอง

5.3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง William Robert Harvey (William Robert Harvey .:) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง **สุนทรียศาสตร์และลักษณะการได้มาสัมผัสด้วยตนเองของผู้มาเยือน ณ หมู่บ้านประวัติศาสตร์** สรุปผลการวิจัยในบทคัดย่อไว้ว่า

การศึกษานี้ เป็นการสำรวจแนวความคิดด้านสุนทรียศาสตร์ ตามที่ใช้ในอุทยานประวัติศาสตร์แห่งชาติ Appomattox Court House บนพื้นฐานงานวิจัยทางทฤษฎีที่ผ่านมา คำจำกัดความของสุนทรียศาสตร์ถูกใช้เพื่อที่จะทดสอบว่า ผู้มาเยี่ยมชมอุทยานมาด้วยเหตุผลที่เกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์หรือไม่ มีการวิเคราะห์เพื่อที่จะกำหนดความสำคัญที่เกี่ยวข้องกันของสุนทรียศาสตร์กับเหตุผลที่เป็นสิ่งกระตุ้นอื่น ๆ สำหรับการมาเยี่ยมชมอุทยาน วิเคราะห์ว่า ระดับสุนทรียศาสตร์ที่ได้มาสัมผัสที่ อุทยานประวัติศาสตร์ เป็นอย่างไร คำตอบมีผลต่อการจัดตั้งอุทยานอย่างไรบ้าง การใช้สิ่งกระตุ้นสำหรับสุนทรียศาสตร์และตัวแปรต่างๆ ที่สำคัญ ที่มีศักยภาพ

กล่าวคือ ตัวชี้วัด ความรู้ของผู้มาเยี่ยมชม ความเข้าใจเกี่ยวกับของมหาชนและข้อขัดแย้ง รวมทั้งการประเมินความพึงพอใจทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า ในขณะที่สุนทรียศาสตร์เป็นใจความสำคัญสำหรับผู้มาเยี่ยมชมอุทยาน แต่ผลลัพธ์ที่ได้มาเป็นสิ่งที่ยุ่งยากต่อการคาดคะเนเมื่อมีการเทียบเคียงกันระหว่างตัวแปรอิสระและสิ่งที่เป็นคุณสมบัติอย่างเดียวกันของผู้มาเยี่ยมชมอุทยาน รวมทั้งมีข้อเสนอแนะสำหรับนักวิจัยในครั้งต่อไปเมื่อมีการตรวจสอบแนวคิดสุนทรียศาสตร์

ไทมอน เรายี่ ได้สรุปความเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ในกรณีศึกษาเรื่อง การท่องเที่ยวท้องถิ่น : เนื้อหาต่างๆที่เกี่ยวกับความสามารถในการดำรงไว้และโอกาสต่างๆไว้ว่า เมื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในออสเตรเลียได้มีการขยายตัวมากขึ้น การตื่นตัวเกี่ยวกับวัฒนธรรมและทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มมากขึ้น ลิขสิทธิ์และกรรมสิทธิ์สุนทรียศาสตร์ ในระดับประเทศ ได้ถูกพัฒนาขึ้น โดยสมาคมที่มีอำนาจหรือหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับงานศิลปะท้องถิ่นแห่งชาติ เพื่อให้แน่ใจว่า สิทธิของชาวออสเตรเลียท้องถิ่น วัฒนธรรม ความเคารพนับถือต่อวัฒนธรรมต้นแบบและมูลค่าของวัฒนธรรมได้ถูกป้องกัน นอกจากนั้นยังส่งเสริมอุตสาหกรรมทางด้านที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ และหัตถกรรมท้องถิ่น ในออสเตรเลียตะวันตก คณะกรรมการการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวท้องถิ่น (waitoc) ตั้งขึ้นเพื่อยกระดับคุณภาพของนักท่องเที่ยวในออสเตรเลียตะวันตก ต่อการสร้างความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวที่น่าเชื่อถือให้เป็นที่ยอมรับในการท่องเที่ยวท้องถิ่นในออสเตรเลียตะวันตก เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อถือในธุรกิจท่องเที่ยวท้องถิ่น คณะกรรมการการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวท้องถิ่น ระบุว่าการลงทุนด้านการท่องเที่ยวต้องแสดงให้เห็นถึงมาตรการดังต่อไปนี้

1. ผลลัพธ์การท่องเที่ยวต้องได้จากบุคคลากรในท้องถิ่น

2. ผลลัพธ์การท่องเที่ยวที่ได้ต้องมีความเหมาะสมและละเอียดอ่อนต่อวัฒนธรรม ต้องเกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรมของผู้ประกอบการเองหรือผู้ประกอบการควรได้รับอนุญาตในการดำเนินการหรือการได้ข้อมูลทางวัฒนธรรมในพื้นที่จากเจ้าของประเพณีที่สอดคล้องกับองค์กร ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องมีหน้าที่ต่อไปนี้

2.1 ต้องทำการปกป้องความรู้และรูปแบบต่างๆทางวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.2 ต้องทำให้แน่ใจว่าภาพพจน์และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวได้รับการยอมรับจากชาวออสเตรเลียท้องถิ่น

2.3 ต้องทำให้แน่ใจว่าสินค้าได้ถูกพัฒนาโดยบุคคลในท้องถิ่น

2.4 ต้องทำให้แน่ใจว่าคนในท้องถิ่น จะได้รับผลประโยชน์ทางการค้าจากการใช้สิทธิทางวัฒนธรรมท้องถิ่นและทรัพย์สินทางปัญญา

5.4 วิธีดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้(The Authenticity management of South Isan Trouirisiuim)คณะผู้วิจัยได้กำหนด ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ การสังเกต และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)เก็บข้อมูลด้วยการบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีสำรวจความคิดเห็นจากประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษาคือ นักวิชาการ บุคคลทั่วไป นัหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว และการสร้างความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น รวมไปถึงนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่ไปท่องเที่ยว หรือเคยท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด ได้แก่จังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี ในปี 2549 จำนวนประชากรดังปรากฏในตารางที่ 3.1

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ คณะนักวิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ส่วน เพื่อให้เหมาะกับการหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1.นักวิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างเชิงก้อนหิมะ(Snowball sampling) เพื่อใช้สัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น สภาพแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ในเรื่องของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

2. นักวิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้ตารางสำเร็จรูปสำหรับหากลุ่มตัวอย่างของ ทาโรยามอนเน(Taro Yamone) เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์ ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด โดยเฉลี่ยจำนวนประชากรตามจำนวนประชากรที่ไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด ดังแสดงไว้ในตาราง ที่ 3.2

3. กำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพื่อเจาะจงจำนวนไม่ต่ำกว่า 30 คน จากหน่วยงานสำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานผังเมืองจังหวัด สำนักงานเทศบาลเมือง และองค์การบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานละ 1- 2 คน ทั้ง 6 จังหวัด รวมไปถึง

ผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางจัดการความเป็น
สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความ
เข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่ม
ประเทศเพื่อนบ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะนักวิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือหลายประเภทให้เหมาะกับการตอบคำถามงานวิจัย และ
เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ โดยได้เลือกเครื่องมือเพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามงานวิจัยดัง
ต่อไปนี้คือ

1. เอกสาร และข้อมูลการท่องเที่ยว เกี่ยวกับความงาม และความเป็นอัตลักษณ์ของ
จังหวัด ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด
2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการและบุคคล
ทั่วไป เกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม ประเพณี
วัฒนธรรมของชนเผ่าในเรื่องของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ลักษณะ
เครื่องมือเป็นคำถามปลายเปิดให้เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้ได้อย่างเต็มที่
3. แบบสำรวจระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี สาขา
สถาปัตยกรรม สาขาวัฒนธรรม สาขาการจัดการ สาขาละ 1 คน และสาขาศิลป อีก 3 คน รวม 6
คน หาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี
ของครอนบาช (Cronbach)
4. การจัดเวทีประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางจัดการ
ความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
5. การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล นักวิจัยเก็บข้อมูลตามประเภทของเครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

3.3.4.1. การสัมภาษณ์ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบพบกันโดยตรง (Face to Face
Interview) ระหว่างนักวิจัยและ นักวิชาการทางศิลปะ โบราณคดี สถาปัตยกรรม ผ้าพื้นบ้าน
อาหารพื้นบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม
ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยคณะนักวิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยอย่างชัดเจน
เพื่อให้สามารถได้นิยามของการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์

3.3.4.2. การสำรวจ ใช้วิธีเดินทางไปสำรวจที่จังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ทั้งหมด 6 จังหวัดทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ บริเวณโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวในเมือง ศูนย์การค้า โดยใช้วิธีอ่านและอธิบายข้อตกลง และข้อคำถามให้กับผู้ตอบแบบสำรวจอย่างชัดเจน

3.3.4.3. การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้เครื่องบันทึกข้อมูลทั้งภาพ และเสียง การจดบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. การสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของอัตลักษณ์จังหวัด จากนั้นจึงนำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อนำไปหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ ได้ทั้งหมด 10 หมวดหมู่
2. การสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์การรับรู้ของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
3. การจัดเวทีประชุม วิเคราะห์ข้อมูลจากองค์ความรู้ที่ได้จากการประชุม สรุปประเด็นตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์ และสรุปตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของจังหวัด ถอดองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดเวที การสังเกตสถานการณ์และบริบททั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลตามคำถามงานวิจัย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นำข้อคิดจากการวิเคราะห์ข้อมูล ไปสู่การทางแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และแนวทางการวางยุทธศาสตร์พึงพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

5.5 ผลการวิจัย คณะนักวิจัยได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้คือ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด **ผลการวิจัยพบว่า** อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีหลากหลายไปตามกลุ่มชาติพันธุ์

แต่โดยรวมๆแล้ว ลักษณะที่เป็นอัตตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มจังหวัดอีสานทั่วไป โดยสามารถจำแนกประเภทของอัตลักษณ์ได้ 10 ประเภทด้วยกันคือ

1. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
2. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน
3. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์
4. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับบุคคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน
5. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของจังหวัด
6. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว
7. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวพืชพรรณไม้พื้นเมือง
8. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน
9. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวอาหารท้องถิ่น
10. อัตลักษณ์ที่เกี่ยวสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

จากนั้นคณะนักวิจัยจึงนำประเภทของอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าวไปตั้งเป็นข้อคำถามเพื่อวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์เป็นรายจังหวัด จากนั้นนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อให้การวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวมีความน่าเชื่อถือ คณะนักวิจัยจึงประเมินค่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ด้วยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผลการศึกษา ประเภทพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ของบลูมและคณะ (Bloom and other) กำหนดระดับความมีสุนทรียศาสตร์ไว้ 5 ระดับ ตามระดับการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รู้ เมื่อได้พบ เมื่อได้สัมผัส สถานที่ บุคคล กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังต่อไปนี้

การรับรู้ระดับ 5 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีมาซึ่งในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้จากการท่องเที่ยวนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 4 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีมา ต้องใจ ในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมประยุกต์ใช้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของตนเอง

การรับรู้ระดับ 3 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเชื่อในระดับของการเกิดการยอมรับและชื่นชอบคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 2 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนองในระดับของการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความยินดี เกิดความพึงพอใจ ที่ได้รับประสบการณ์จากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 1 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกว่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จำแนกประเภทตามอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดได้ดังนี้คือ

1. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบล และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับ 3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

2. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ นครราชสีมาและศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในระดับ 4 และระดับ 2 เท่าๆกัน

3. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็**
ลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 3 โดยมีจังหวัด นครราชสีมาอยู่ในระดับ 4 สำหรับจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 3 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ นครราชสีมา และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5

4. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 3 โดยมีจังหวัด ศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 และ 3 ในจำนวนเท่าๆกัน ส่วนจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 3

สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัดบุรีรัมย์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

5. **เกี่ยวกับความงดงามคุณค่าและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด พบว่า** ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 ส่วนจังหวัดอื่นๆ อยู่ในระดับ 4 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และชัยภูมิ อยู่ในระดับ 3

6. **เกี่ยวกับความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พบว่า** ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ อยู่ในระดับ 4 และ 3 ในจำนวนเท่าๆกัน ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

7. **เกี่ยวกับคุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง พบว่า** ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมาและศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

8. **เกี่ยวกับความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน พบว่า** ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบล และ อยู่ในระดับ 5 ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

9. **เกี่ยวกับรสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น พบว่า** ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ อยู่ในระดับ 5 4 3 จำนวนเท่าๆกัน และสุรินทร์ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอุบล อยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ สุรินทร์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5

10. เกี่ยวกับความมั่งคั่งและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอื่นๆ อยู่ในระดับ 4 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด นครราชสีมา และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

เมื่อเปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด ไปจนถึงระดับท้องถิ่น
2. จังหวัดควรพยายามค้นพบอัตลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของตนเองให้พบ โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดให้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ หรือง่ายต่อการรณรงค์
3. ในการพัฒนาพื้นที่ หรือการจัดกิจกรรมอันใดที่จะเกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่จะทำให้เกิดสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวด้วย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ผลการวิจัยพบว่ายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านทำได้โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ในวาระและโอกาสในการกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่

5.6 สรุปและข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

การทำโครงการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การจัดการความสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดการความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวที่ดี จะช่วยให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ กล่าวคือ ความมีสุนทรียศาสตร์คือความซาบซึ้งในคุณค่าความงามที่เกิดจากความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชน อัตลักษณ์เหล่านี้เป็นเรื่องที่ชุมชนต้องช่วยกันสร้าง ช่วยกันรักษาและปกป้อง ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวเองก็ต้องการ

บริโภครองเท้าที่แพง ทั้งที่เป็นความสะดวกทั่วไป และความเป็นตัวตนที่เป็นของแท้ ของจริงของชุมชน เพราะผลจากการท่องเที่ยวได้รับ คือประสบการณ์ที่มีค่าของชีวิต การท่องเที่ยวสร้างโอกาสเหล่านี้ ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีสุนทรียศาสตร์ จะช่วยให้ผู้คนเกิดความเข้าใจคุณค่าความงดงามของชีวิตที่แตกต่าง เมื่อใดที่ผู้คนในโลกเข้าใจถึงคุณค่าความงดงามที่แตกต่างแล้ว ผู้คนจะเบียดเบียนกันน้อยลง สันติสุขจะมีเพิ่มขึ้น เมื่อเป็นดังนั้น การท่องเที่ยวจะทำหน้าที่ของการสร้างประสบการณ์ที่ดีอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ ในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำในรายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวหรือเป็นรายจังหวัด

บรรณานุกรม

- บัณฑิต จุลาสัย.(2547) .การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม:ทางด้านสุนทรียภาพ.โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ.
- ไพฑูรย์ พัฒน์ใหญ่ยิ่ง.(2541)สุนทรียศาสตร์:แนวความคิด ทฤษฎีและการพัฒนา.สำนักพิมพ์
เสมาธรรม.กรุงเทพฯ.
- นงลักษณ์ ทองศรี.(2547)เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์การและการจัดการ.มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์.บุรีรัมย์.
- สุชาติ สุทธิ.(2544).สุนทรียภาพของชีวิต.สำนักพิมพ์เสมาธรรม.กรุงเทพฯ.
- วิรุณ ดังเจริญ((2546).สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต.สันติศิริการพิมพ์.กรุงเทพฯ.
- วนิดา ขำเขียว.สุนทรียศาสตร์.พรานนกการพิมพ์.กรุงเทพฯ.
- จำไพพรรณ แก้วสุริยะ.แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
<http://www.stou.ac.th/Thail/Offices/Oce/Knowledgehtml> สืบค้นเมื่อ 2006 August 3.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.
<http://www.greenzonethailand.com> สืบค้นเมื่อ 2006, August 8.
- Erik Cohen. (2002)Authenticity, Equity and Sustainability in Tourism.Journal of
sustainable tourism. สืบค้นเมื่อ 2006 August 16.
- Amareswar Galla.(1994)Authenticity:Rethinking Heritage Diversity in a Pluralistic
Framework.สืบค้นเมื่อ 2006 August 16.
- Bath&North East Somerset.City of Bath World Heritage Site Management Plan. Available
:<http://www.bathnes.gov.uk>. สืบค้นเมื่อ 2006 October 17.
- Silvennoinen H.2 and Kolehmainen0.3.Ecological and aesthetic values in urban forest
management.Urban Forestry & Urban Greening,Voume1,Number3,March
2003,pp. สืบค้นเมื่อ 2006 August 16.
- Stephen R.J. Sheppard1; Cecilia Achiam2; Robert G.D'Eon3.Aesthetics: Are We
Neglecting a Critical Issue in Certification for Sustainable Forest Management?.
Source: Journal of Rorestry, Volume 102, Number 5,July/August 2004,pp.6-11(6)

- David Watt. Authenticity and significance. Journal of architectural Conservation Volume 6 Number 3 November 2000. Available : <http://www.donhead.com/> สืบค้นเมื่อ 2006, October 17.
- Gloria Lara Hasemann. Authenticity: Why And For Whom?. IComos Honduras. http://www.icomos.org/usicomos/Symposium/SYM96_Authenticity. สืบค้นเมื่อ 2006, August 26.
- Joseph W. Roggenbuck, Chair, R. Bruce Hull and Kevin Larkin. (2004) Authenticity and Experience Quality Among Visitors. Master of Science In Forestry. Virginia Polytechnic Institute and State University .
- Cheryl Hargrove (2003) Authenticity in Cultural Heritage Tourism. Reflections Quarterly Newsletter. สืบค้นเมื่อ 2006 A October 17.
- Elizabeth Vines. Streetwise Asia. A Practical Guide for the Conservation and Revitalisation of Heritage Cities and Towns in Asia. <http://www.unesco.org/> สืบค้นเมื่อ 2006 August 26.
- Available : <http://www.sohosandiego.org/reflections/2003-4/authenticity.htm>.
- Available : <http://www.scholar.lib.vt.edu/theses/results.csm>. 2006, August 26.
- Available : http://www.tourthai.com/province/chainaphum/index_t.shtml. 2006, August 19.

ภาคผนวก ก.

บทความ

การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

The Authenticity management of South Isan Tourisium

จารุณี ชัยโชติอนันต์

Jarunee Chaichodanan

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Buriram Rajabhat University

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นโครงการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และเพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยการวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์การรับรู้เรื่องคุณค่าและความงามจากอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดนักวิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือ กลุ่มประชากรคือนักวิชาการและผู้รู้ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของนักท่องเที่ยว นักวิจัยใช้การสำรวจเป็นเครื่องมือ กลุ่มประชากรคือนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 433 คนและชาวต่างชาติจำนวน 102 คน การหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และการหาแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน นักวิจัยใช้การจัดเวทีประชุมเป็นเครื่องมือ กลุ่มประชากรคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัด

ผลการวิจัยพบว่าอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะที่เป็นเฉพาะของตนเองในเรื่องกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ บุคลิกลักษณะของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่ง

ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น และ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น

ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์โดยรวมอยู่ที่ระดับ 4 เช่นกัน แต่เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติด้วยค่าสถิติทดสอบ $t - test$ พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความงดงามและความน่าสนใจในลำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็ลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง และ ธรรมชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้และแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์ที่พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดควรหาความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองให้พบอย่างจริงจังและแท้จริง สำหรับแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว พบว่า จังหวัดควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับภาคไปจนถึงระดับพื้นที่ และควรจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับประเทศเพื่อนบ้านในเทศกาลประจำท้องถิ่นที่มีอยู่ โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัดที่มีเส้นทางเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านควรให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก

Abstract

The objectives of this research were to study an image of the Lower Northeastern Part of Thailand, the level of tourism authenticity in the Lower Northeastern Part of Thailand, the tendency of tourism authenticity management in the Lower Northeastern Part of Thailand, and the strategies strengthening stably the strange of

tourism development and management liking with the neighbor country. The two instruments were used as the in-depth interview for exploring the image of province and questionnaire for exploring the group of population's opinion toward that image. The explored population was as 433 persons of Thai's tourisms and 102 persons of foreigner's tourisms. There was the making of conference in order to meet third objective using the population relative with the province tourism management.

The results were found that different provinces in the Lower Northeastern Part of Thailand had their image of local culture, custom, pronunciation, language, dressing, personality, nature tourism attraction, knowledge of tourism attraction, local plants, products of cloth, food and architecture.

In the level of tourism authenticity of the Lower Northeastern Part of Thailand, it was found that the tourism authenticity of Thai's tourist was in forth level, but for foreigner in forth level for the same. When it compared between both, statistical value of T-Test was at .05 in the matters as beauty, value, an interesting things of activities occurring from the culture and custom, beauty of language, dressing, personality, and knowledge of tourism attraction, the taste of foods, which the foreigner would have more than Thai Tourists.

In third research question, it was found that the province should look for their real image. For the tendency of authenticity management, it was found that the province should determine their strategies starting from the center to locality and make the activities of culture change between the foreigner in annually festival especially provinces settling near the neighbor country.

คำนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางด้านวัฒนธรรมและทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้มีศักยภาพในการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในระดับที่จะก่อประโยชน์ให้กับประเทศได้หลายด้าน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ เพราะการท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้ต่อชุมชนและคนในท้องถิ่น ส่วนด้านวัฒนธรรมนั้น ประเทศไทยมีวัฒนธรรมหลากหลาย

ตามกลุ่มชาติพันธุ์ ที่อยู่รวมกันอย่างกลมกลืน จนกลายเป็นวัฒนธรรมที่เป็นของคนไทยเอง ทำให้นักท่องเที่ยว ที่ไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในประเทศไทย เกิดการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว ด้วยคุณค่าและความงาม จากความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การท่องเที่ยวในภาคอีสานตอนใต้มีให้เลือกท่องเที่ยวอย่างหลากหลายทั้งด้านแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ โบราณสถาน ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมการท่องเที่ยวในเรื่องของกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ บุคลิกลักษณะของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น และ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวนิยมที่จะมาเที่ยวที่อีสานได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

พื้นที่และกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตภาคอีสานตอนใต้ มีทั้งหมด 6 จังหวัด คือจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษและจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มจังหวัดในอีสานใต้ดังกล่าวมีแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลากหลายตามอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันไปเป็นรายจังหวัด คุณค่าและความงดงามที่เกิดจากอัตลักษณ์ของจังหวัดเหล่านั้น เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความการรับรู้ที่ประทับใจด้านสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้เป็นความสำคัญต่อการท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยวอย่างมาก เพราะความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวสามารถทำให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน ชาบซึ่งถึงเสน่ห์ในความเป็นตัวตนของท้องถิ่น เกิดการรับรู้คุณค่า และความงดงามที่เป็นของจริง ของแท้ดั้งเดิม ทำให้นักท่องเที่ยว ท้องถิ่น ชุมชน และผู้จัดการการท่องเที่ยว สามารถนำเสนอสุนทรียภาพและความงามที่เป็นตัวตนที่แท้จริงของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ได้อย่างชัดเจนสวยงาม มีผลทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด ได้มีแนวทางในการจัดการเรื่องดังกล่าวต่อไปให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสม

ดังนั้นคณะวิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จากอัตลักษณ์ของท้องถิ่นในประเด็นของกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น สำเนียงและภาษาพูดของผู้คน การแต่งกายที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ บุคลิกลักษณะของผู้คน ความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ องค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว พืชพรรณไม้พื้นเมือง ผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน อาหารท้องถิ่น และ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น โดยตั้งคำถามงานวิจัยเพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ว่า ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มี

ลักษณะเป็นเช่นไร ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวควรทำอย่างไร และแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร

วัตถุประสงค์

จากหลักการและเหตุผลในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ที่กล่าวมา นักวิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการทำงานวิจัยไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด
2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
3. เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
4. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้นักวิจัยได้กำหนดขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่างตามกิจกรรม เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

1. กิจกรรมด้านการหาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีดังนี้คือ

1.1 หาข้อมูลปฐมภูมิ ด้วยการศึกษาเอกสาร และจากข้อมูลการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความงาม และความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด

1.2 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการและบุคคลทั่วไป เกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม ประเพณีวัฒนธรรมของชนเผ่าในเรื่องของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ด้วยแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มตัวอย่างเชิงก้อนหิมะ(Snowball sampling)

2. กิจกรรมด้านการหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มีดังต่อไปนี้คือ

2.1 สร้างแบบสำรวจ เพื่อสำรวจระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาที่เกี่ยวข้อง หาความเชื่อมั่นโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) กำหนดกลุ่มด้วยตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโรยามอนเน (Taro Yamone)

2.2 สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไปเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์ ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ทั้ง 6 จังหวัด กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ ทาโรยามอนเน (Taro Yamone) ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 0.05

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์การรับรู้ของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. กิจกรรมด้านการหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และกิจกรรมด้านการหาแนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ทำโดยการ จัดเวทีวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อหาแนวทางจัดการความเป็นสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ และ หาแนวทางกำหนดยุทธศาสตร์พึ่งพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบจำเพาะเจาะจง

นิยามศัพท์เฉพาะการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงคุณค่า ความน่าสนใจ ความงาม ความซาบซึ้ง ความประทับใจจากการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวที่เกิดจากความเป็นตัวตนที่แท้จริงของ สถานที่ท่องเที่ยว บุคคล วัฒนธรรมประเพณี อาหารการกิน ตลอดจนทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นตัวตนของจังหวัดนั้นๆ และ เพื่อให้เกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน นักวิจัยจึงได้นิยามศัพท์ที่ใช้เฉพาะงานวิจัยในครั้งนี้ดังต่อไปนี้คือ

1. **สุนทรียะ** สุนทรียะคือความงาม อาจเป็นความงามของศิลปกรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความประณีตงดงามของจิตใจ ความประณีตงดงามของการใช้ชีวิตส่วนตัว และส่วนรวม ที่หมายรวมถึง ทศนศิลป์ ดนตรี ศิลปะการแสดง สถาปัตยกรรม และวรรณกรรม

2. **สุนทรียภาพ** สุนทรียภาพคือความรู้สึกถึงความงาม ภาพความงามในความคิดหรือภาพของความงามในสมอง (Image of Beauty) ศักยภาพของการรับรู้ความงามที่สามารถสัมผัสหรือรับความงามได้แตกต่างกัน เป็นความงามที่อาจเกิดจากภาพ จากเสียง จากจินตนาการ จากตัวอักษร หรือประสาทสัมผัสอื่นๆ

3. **สุนทรียศาสตร์** สุนทรียศาสตร์คือศาสตร์หรือวิชาที่เกี่ยวกับความงามและสิ่งทีงาม ทั้งในงานศิลปะ และในธรรมชาติ โดยการศึกษาประสบการณ์ คุณค่าของความงาม และมาตรการตัดสินใจว่า อะไรงาม หรือไม่งาม เป็นแนวคิดในเชิงปรัชญา เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาที่เป็นการแสวงหา หรือเป็นความรักในภูมิปัญญา (Love of Wisdom) การแสวงหาความจริง ความดี และความงาม สุนทรียศาสตร์อาจเป็นเรื่องของความเชื่อ เรื่อง ของทฤษฎี เรื่องของเหตุผลในบริบทความคิดใดความคิดหนึ่ง ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือของนักปรัชญาหรือนักสุนทรียศาสตร์คนใดคนหนึ่ง

4. **สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว** สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวคือความงามที่เกิดจากการแสวงหาความจริงที่เป็นของแท้จากบริบทของภูมิปัญญา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี สถาปัตยกรรม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ความประณีตงดงามที่เกิดจากการใช้ชีวิตของผู้คน ที่สามารถสร้างประสบการณ์ชีวิตให้แก่นักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือนได้

5. **อัตลักษณ์** อัตลักษณ์คือความเป็นตัวตนของผู้คน ชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นเรื่องของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน แหล่งธรรมชาติและความเป็นธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ พิธีกรรม อุดมคติ การจัดความสัมพันธ์กับคนอื่นภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะแสดงตัวตนหรือความเป็นอัตลักษณ์ในรูปแบบของภาษา หรือเทคโนโลยีอื่นๆ

6. **การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว** การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวคือการวางแผนทาง การกำหนด หรือการจัดการที่สามารถทำให้นักท่องเที่ยวได้เกิดสุนทรียภาพจากประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยการสนับสนุน ส่งเสริม หรือจัดการให้เกิดความงามที่มีคุณค่าแก่นักท่องเที่ยวจากความเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยวในบริบทของวัฒนธรรม ประเพณี อาหาร วิถีชีวิตและความงดงามในการดำเนินชีวิต ศิลปะ วรรณกรรม หัตถกรรมและสถาปัตยกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะนักวิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือหลายประเภทให้เหมาะกับการตอบคำถามงานวิจัย และเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ โดยได้เลือกเครื่องมือเพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามงานวิจัยดังต่อไปนี้คือ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร คณะนักวิจัยเลือกใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1.1. เอกสาร และข้อมูลการท่องเที่ยว เกี่ยวกับความงาม และความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด

1.2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการและบุคคลทั่วไป เกี่ยวกับความงาม ความเป็นอัตลักษณ์ ของสถาปัตยกรรม สภาพแวดล้อม ประเพณี วัฒนธรรมของชนเผ่าในเรื่องของอาหาร เครื่องแต่งกาย การแต่งกาย ภาษาพูด ฯลฯ ลักษณะเครื่องมือเป็นคำถามปลายเปิดให้เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้ได้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า ความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด คณะนักวิจัยเลือกใช้แบบสำรวจ เพื่อสำรวจระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เนื้อหาในแบบสำรวจ แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1. คำถามเกี่ยวกับสถานภาพ การใช้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวและจำนวนครั้งของการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมไปถึงข้อตกลงในการกำหนดระดับการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถนำมาจัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวได้

ส่วนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทของ อัตลักษณ์ที่แท้จริงของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยรวบรวมและสังเคราะห์มาจากคำสัมภาษณ์และเอกสารที่ได้มาจากการตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 แบ่งประเภท ออกเป็น 10 ประเภทตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจากสาขาประวัติศาสตร์และโบราณคดี สาขาสถาปัตยกรรม สาขาวัฒนธรรม สาขาการจัดการ สาขาละ 1 คน และสาขาศิลป อีก 3 คน รวม 6 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3. เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่าแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทำได้อย่างไร คณะนักวิจัยเลือกใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

3.1 การจัดเวทีประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางการจัดการความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

3.2 การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน โดยตั้งคำถามงานวิจัยว่า ยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร คณะนักวิจัยเลือกใช้เครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

4.1 การจัดเวทีประชุมระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ หาแนวทางการจัดการความมีสุนทรียศาสตร์ การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

4.2 การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นักวิจัยเก็บข้อมูลตามประเภทของเครื่องมือดังต่อไปนี้คือ

1. **การสัมภาษณ์ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบพบกันโดยตรง (Face to Face Interview)** ระหว่างนักวิจัยและ นักวิชาการทางศิลป โบราณคดี สถาปัตยกรรม ผ้าพื้นบ้าน อาหารพื้นบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ โดยคณะนักวิจัยได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของงานวิจัยอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถได้นิเหาของการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์

2. **การสำรวจ** ใช้วิธีเดินทางไปสำรวจที่จังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ทั้งหมด 6 จังหวัดทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ บริเวณโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวในเมือง ศูนย์การค้า โดยใช้วิธีอ่านและอธิบายข้อตกลง และข้อคำถามให้กับผู้ตอบแบบสำรวจอย่างชัดเจน

3. **การจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็น** เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้เครื่องบันทึกข้อมูลทั้งภาพ และเสียง การจดบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. **การสัมภาษณ์** วิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะของอัตลักษณ์จังหวัด จากนั้นจึงนำมาจัดหมวดหมู่ เพื่อนำไปหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ได้ทั้งหมด 10 หมวดหมู่
2. **การสำรวจ** วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ วัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จากประสบการณ์การรับรู้ของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
3. **การจัดเวทีประชุม** วิเคราะห์ข้อมูลจากองค์ความรู้ที่ได้จากการประชุม สรุปประเด็นตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์ และสรุปตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจหาระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของจังหวัด ถอดองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดเวที การสังเกตสถานการณ์และบริบททั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลตามคำถามงานวิจัย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นำข้อคิดจากการวิเคราะห์ข้อมูล ไปสู่การทางแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว และแนวทางการวางยุทธศาสตร์พึงพาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย คณะนักวิจัยได้ผลการวิจัยตามคำถามงานวิจัยได้ดังนี้คือ

คำถามงานวิจัยข้อที่ 1.ความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีลักษณะเป็นเช่นไร ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้มีหลากหลายไปตามกลุ่มชาติพันธุ์ แต่โดยรวมๆแล้ว ลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัด จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มจังหวัดอีสานทั่วไป โดยสามารถจำแนกประเภทของอัตลักษณ์ได้ 10 ประเภทด้วยกันคือ

- 1.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
- 2.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวข้องสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน

- 3.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์
- 4.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับบุคคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน
- 5.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของจังหวัด
- 6.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว
- 7.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวพีชพรรณไม้พื้นเมือง
- 8.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน
- 9.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวอาหารท้องถิ่น
- 10.อัตลักษณ์ที่เกี่ยวสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

จากนั้นคณะนักวิจัยจึงนำประเภทของอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าวไปตั้งเป็นข้อคำถามเพื่อวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์เป็นรายจังหวัด จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ

คำถามงานวิจัยข้อที่ 2. ความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้อยู่ในระดับใด เพื่อให้การวัดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวมีความน่าเชื่อถือ คณะนักวิจัยจึงประเมินค่าระดับความมีสุนทรียศาสตร์ด้วยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการประเมินผลการศึกษาประเภทพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ของบลูมและคณะ (Bloom and other) กำหนดระดับความมีสุนทรียศาสตร์ไว้ 5 ระดับ ตามระดับการรับรู้จากประสบการณ์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เมื่อได้รู้ เมื่อได้พบ เมื่อได้สัมผัส สถานที่ บุคคล กิจกรรม และวัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังต่อไปนี้

การรับรู้ระดับ 5 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีมีค่าซาบซึ้งในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้จากการท่องเที่ยวนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 4 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีติดตาม ต้องใจ ในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของตนเอง

การรับรู้ระดับ 3 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเชื่อในระดับของการเกิดการยอมรับและชื่นชอบคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว

การรับรู้ระดับ 2. หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนองในระดับของการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความยินดี เกิดความพึงพอใจ ที่ได้รับประสบการณ์จากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 1 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกว่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความมีสุนทรียศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จำแนกประเภทตามอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดได้ดังนี้คือ

1. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุบล และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ อยู่ในระดับ 3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

2. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ นครราชสีมาและศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 4 จังหวัดชัยภูมิ อยู่มนระดับ 4 และระดับ 2 เท่าๆกัน

3. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 3 โดยมีจังหวัด นครราชสีมาอยู่ในระดับ 4 สำหรับจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 3 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 3 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ นครราชสีมา และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5

4. **เกี่ยวกับความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 3 โดยมีจังหวัด ศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 และ 3 ในจำนวนเท่าๆกัน ส่วนจังหวัดอื่นๆอยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

5. **เกี่ยวกับความมั่งคั่งคุณค่าและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 ส่วนจังหวัดอื่นๆ อยู่ในระดับ 4 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และชัยภูมิ อยู่ในระดับ 3

6. **เกี่ยวกับความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ อยู่ในระดับ 4 และ 3 ในจำนวนเท่าๆกัน ส่วนจังหวัดอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

7. **เกี่ยวกับคุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด ชัยภูมิ นครราชสีมาและศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 4 ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด อุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

8. **เกี่ยวกับความมั่งคั่งและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบล และ อยู่ในระดับ 5 ส่วนนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

9. **เกี่ยวกับรสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ อยู่ในระดับ 5 4 3 จำนวนเท่าๆกัน และสุรินทร์ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอุบล อยู่ในระดับ 3 สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 5 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ สุรินทร์ และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5

10. **เกี่ยวกับความมั่งคั่งและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น** พบว่า ในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ นักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 โดยมีจังหวัด บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดอื่นๆ อยู่ในระดับ 4 สำหรับนักท่องเที่ยว

ชาวต่างชาติ มีระดับความมีสุนทรียศาสตร์ เฉลี่ยในระดับ 4 เช่นกัน โดยมีจังหวัด นครราชสีมา และอุบลราชธานี อยู่ในระดับ 5 ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 3

เมื่อเปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์สูงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย

คำถามงานวิจัยข้อที่ 3. แนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวควรทำอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า

1. ควรกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ตั้งแต่ระดับกลุ่มจังหวัด จังหวัด ไปจนถึงระดับท้องถิ่น
2. จังหวัดควรพยายามค้นพบอัตลักษณ์ที่เป็นจุดเด่นของตนเองให้พบ โดยเชื่อมโยงกับสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดให้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการ หรือง่ายต่อการรณรงค์
3. ในการพัฒนาพื้นที่ หรือการจัดกิจกรรมอันใดที่จะเกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรคำนึงถึงความเป็นอัตลักษณ์ที่จะทำให้เกิดสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวด้วย

คำถามงานวิจัยข้อที่ 4. ยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านควรทำอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ยุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านทำได้โดยจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ในวาระและโอกาสในการกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของแต่ละพื้นที่

สรุปและข้อเสนอแนะในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป

สรุป การทำโครงการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า การจัดการความสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่สำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการจัดการความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวที่ดี จะช่วยให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ กล่าวคือ ความมีสุนทรียศาสตร์ คือความซาบซึ้งใน คุณค่า ความงาม ที่เกิดจากความเป็น อัตลักษณ์ของชุมชน อัตลักษณ์เหล่านี้เป็นสิ่งที่ชุมชนต้องช่วยกันสร้าง ช่วยกันรักษาและปกป้อง ในขณะเดียวกัน นักท่องเที่ยวเองก็ต้องการบริโภคการท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นความสะดวกทั่วไป และความเป็นตัวตนที่

เป็นของแท้ ของจริงของชุมชน เพราะผลจากการท่องเที่ยวได้รับ คือประสบการณ์ที่มีค่าของชีวิต การท่องเที่ยวสร้างโอกาสเหล่านี้ ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่มีสุนทรียศาสตร์ จะช่วยให้ผู้คนเกิด ความเข้าใจคุณค่า ความงดงามของชีวิตที่แตกต่าง เมื่อใดที่ผู้คนในโลกเข้าใจถึงคุณค่าความงาม ที่แตกต่างแล้ว ผู้คนจะเบียดเบียนกันน้อยลง สันติสุขจะมีเพิ่มขึ้น เมื่อเป็นดังนั้น การท่องเที่ยว จะทำหน้าที่ของการสร้างประสบการณ์ที่ดีอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ ในการทำงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการทำวิจัยหาระดับความมี สุนทรียศาสตร์ในรายผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว หรือเป็นรายจังหวัด

บรรณานุกรม

- บัณฑิต จุลาสัย.(2547) .การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม:ทางด้านสุนทรียภาพ.โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพฯ.
- ไพฑูรย์ พัฒน์ใหญ่ยิ่ง.(2541)สุนทรียศาสตร์:แนวความคิด ทฤษฎีและการพัฒนา.สำนักพิมพ์เสมาธรรม.กรุงเทพฯ.
- นางลักษณ์ ทองศรี.(2547)เอกสารประกอบการสอนวิชาองค์การและการจัดการ.มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.บุรีรัมย์.
- สุชาติ สุทธิ.(2544).สุนทรียภาพของชีวิต.สำนักพิมพ์เสมาธรรม.กรุงเทพฯ.
- วิรุณ ตั้งเจริญ((2546).สุนทรียศาสตร์เพื่อชีวิต.สันติศิริการพิมพ์.กรุงเทพฯ.
- วนิดา ขำเขียว.สุนทรียศาสตร์.พรานนกการพิมพ์.กรุงเทพฯ.
- ร่ำ ไผ่พรรณ และ สุริยะ . แนว คิด เกี่ยว กับ การ ท่อง เทียว ที่ ยั ง ยื น .
<http://www.stou.ac.th/Thail/Offices/Oce/Knowledge/1-49/Page5-1-49.html>2006August3.
- สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน.
[http://www. greenzonethailand.com/index.php?lay=show&ac=show&ac=article&Id=1318](http://www.greenzonethailand.com/index.php?lay=show&ac=show&ac=article&Id=1318). 2006, August 8.
- Erik Cohen. (2002)Authenticity, Equity and Sustainability in Tourism.Journal of sustainable tourism.2006August16.
- Amarewar Galla.(1994)Authenticity:Rethinking Heritage Diversity in a Pluralistic Framework. 2006August16.

- Bath&North East Somerset.City of Bath World Heritage Site Management Plan. Available :<http://www.bathnes.gov.uk/worldheritage/2.4Signif.htm>.2006October17.
- Silvennoinen H.2 and Kolehmainen0.3.Ecological and aesthetic balues in urban forest management.Urban Forestry & Urban Greening,Voume1,Number3,March 2003,pp.2006August16.
- Stephen R.J. Sheppard1; Cecilia Achiam2; Robert G.D'Eon3.Aesthetics: Are We Neglecting a Critical Issue in Certification for Sustainable Forest Management?. Source: Journal of Rorestry, Volume 102, Number 5,July/August 2004,pp.6-11(6)
- David Watt.Authenticity and significance.Journal of architectural Conservation Volume 6 Number 3 November 2000. Available : <http://www.donhead.com/vol62.htm>. 2006,October 17.
- Gloria Lara Hasemann. Authenticity:Why And For Whom?.IComos Honduras. http://www.icomos.ogr/usicomos/Sympoium/SYM96_Authenticity. 2006,August 26.
- Joseph W. Roggenbuck, Chair, R. Bruce Hull and Kevin Larkin.(2004)Authenticity and Experience Quality Among Visitors.Master of Science In Forestry.Virginia Polytechnic Institute and State University .
- Chery I Hargrove(2003)Authenticity in Cultural Heritage Tourism.Reflections Quarterly Newsletter.2006AOctober17.
- Elizabeth Vines.Streetwise Asia. A Pracitycal Guide for the Conservation and Revitalisation of Heritage Cities and Towns in Asia. http://www.2unescobkk.org/elib/publications/streeeis_Asia.2006 August26.
- Available : <http://www.sohosandiego.org/reflections/2003-4/authenticity.htm>.
- Available : <http://www.scholar.lib.vt.edu/theses/results.csm>.2006,August 26.
- Available : http://www.tourthai.com/province/chaiphum/index_t.shtml.2006,August19.

ภาคผนวก ข.

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตารางวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 433 คน จาก 6 จังหวัดอีสานใต้ ในแต่ละส่วน มีรายละเอียดดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตาราง 1.1.1 แสดงจำนวน และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 433)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	171	39.5
หญิง	256	59.1
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	34	7.9
20 - 30 ปี	246	56.8
30 - 40 ปี	91	21.0
40 - 50 ปี	40	9.2
50 - 60 ปี	13	3.0
60 70 ปี	5	1.2
70 ปีขึ้นไป	4	0.9
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	180	41.6
ปริญญาตรี	210	48.5
สูงกว่าปริญญาตรี	25	5.8

ตารางที่ 1. 1.1. ต่อ

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (N = 433)	
	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		
รับราชการ	89	20.6
เกษตรกรรม	24	5.5
รับจ้าง	122	28.2
ธุรกิจส่วนตัว	79	18.2
5. รายได้		
1000 – 5000 บาท	104	24.0
5001 – 8000 บาท	155	35.8
8001 บาทขึ้นไป	136	31.4
6. ประสบการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอีสานใต้		
ครั้งแรก	54	24.0
สองครั้ง	78	35.8
มากกว่าสองครั้ง	285	31.4
7. การได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอีสานใต้		
มาก	109	25.2
ปานกลาง	242	55.9
น้อย	57	13.2
ไม่ได้รับเลย	23	5.3
8. การใช้แหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาความมี สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากอัตลักษณ์ของ จังหวัดในกลุ่มอีสานใต้		
มาก	88	20.3
ปานกลาง	244	56.4
น้อย	76	17.6

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2)

ตารางที่ 1.2.1 แสดงจำนวน ร้อยละ และความสัมพันธ์ของระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด

ความมีสุนทรีย ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
1. ความงดงาม คุณค่า และ ความน่าสนใจ ในกิจกรรมที่ เกิดจาก วัฒนธรรมและ ประเพณีท้องถิ่น	1 จำนวน ร้อยละ	0 0	12 22.2	0 0	0 0	0 0	8 3.5	20 4.6	153.164*
	2 จำนวน ร้อยละ	3 6.1	7 13.0	0 0	0 0	0 0	7 3.1	17 3.9	
	3 จำนวน ร้อยละ	8 16.3	9 16.7	27 60.0	6 40.0	2 4.5	45 19.9	97 22.4	
	4 จำนวน ร้อยละ	12 24.5	13 24.1	15 33.3	2 13.3	16 36.4	116 51.3	174 40.2	
	5 จำนวน ร้อยละ	26 53.1	13 24.1	3 6.7	7 46.7	26 59.1	50 21.1	125 28.9	

ตารางที่ 1.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
2. ความ งดงามและ ความน่าสนใจ ในสำเนียง การพูดภาษา ถิ่นของผู้คน	1	1	8	1	0	0	8	18	111.803*
	จำนวน ร้อยละ	2.0	14.8	2.2	0	0	3.5	4.2	
	2	2	10	3	0	2	13	30	
	จำนวน ร้อยละ	4.1	18.5	6.7	0	4.5	5.8	6.9	
	3	12	21	38	6	18	62	157	
	จำนวน ร้อยละ	24.5	38.9	84.4	40.0	40.9	27.4	36.3	
	4	22	11	3	4	23	95	158	111.803*
	จำนวน ร้อยละ	44.9	20.4	6.7	26.7	52.3	42.0	36.5	
	5	12	4	0	4	1	48	70	111.803*
	จำนวน ร้อยละ	24.5	7.4	0	33.3	2.3	21.2	16.2	

ตารางที่ 1.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
3. ความ งดงามและ ความน่าสนใจ ในการแต่ง กายของผู้คน ที่เป็นลักษณะ เฉพาะของ กลุ่มชาติพันธุ์	1	1	6	0	0	0	15	22	54.289*
	จำนวน ร้อยละ	2.0	11.1	0	0	0	6.6	5.1	
	2	3	6	2	1	3	12	27	
	จำนวน ร้อยละ	6.1	11.1	4.4	6.7	6.8	5.3	6.2	
	3	23	19	37	6	21	80	186	
	จำนวน ร้อยละ	46.9	35.2	82.2	40.0	47.7	35.4	43.0	
	4	14	16	5	3	12	88	138	54.289*
	จำนวน ร้อยละ	28.6	29.6	11.1	20.0	27.3	38.9	31.9	
	5	8	7	1	5	8	31	60	54.289*
	จำนวน ร้อยละ	16.3	13.0	2.2	33.3	18.2	13.7	13.9	

ตารางที่ 1.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราชสีมา		
4. ความ งดงามและ ความน่าสนใจ ในบุคลิก ลักษณะ เฉพาะของ กลุ่มคน	1	1	8	0	0	0	8	17	58.321*
	จำนวน ร้อยละ	2.0	14.8	0	0	0	3.5	3.9	
	2	6	7	3	1	2	18	37	
	จำนวน ร้อยละ	12.2	13.0	6.7	6.7	4.5	8.0	8.5	
	3	20	19	37	6	18	86	186	
	จำนวน ร้อยละ	40.8	35.2	82.2	40.0	40.9	38.1	43.0	
	4	15	15	4	5	18	79	136	58.321*
	จำนวน ร้อยละ	30.6	27.8	8.9	33.3	40.9	35.0	31.4	
	5	7	5	1	3	6	35	57	58.321*
	จำนวน ร้อยละ	14.3	9.3	2.2	20.0	13.6	15.5	13.2	

ตาราง 1.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
5. ความ งดงามคุณค่า และความ สมบูรณ์ของ แหล่ง ท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติของ จังหวัด	1	2	3	0	0	0	7	12	49.169 [*]
	จำนวน ร้อยละ	4.1	5.6	0	0	0	3.1	2.8	
	2	2	8	3	0	1	15	29	
	จำนวน ร้อยละ	4.1	14.8	6.7	0	2.3	6.6	6.7	
	3	7	18	7	7	1	46	86	
	จำนวน ร้อยละ	14.3	33.3	15.6	46.7	2.3	20.4	19.9	
	4	25	18	26	3	30	91	193	
	จำนวน ร้อยละ	51.0	33.3	57.8	20.0	68.2	40.3	44.6	
	5	13	7	9	5	12	67	113	
	จำนวน ร้อยละ	26.5	13.0	20.0	33.3	27.3	29.6	26.1	

ตาราง 1.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
6.ความ น่าสนใจของ องค์ความรู้ที่ ได้จากแหล่ง ท่องเที่ยว	1	2	3	0	0	0	7	12	49.169 [*]
	จำนวน ร้อยละ	4.1	5.6	0	0	0	3.1	2.8	
	2	2	8	3	0	1	15	29	
	จำนวน ร้อยละ	4.1	14.8	6.7	0	2.3	6.6	6.7	
	3	7	18	7	7	1	46	86	
	จำนวน ร้อยละ	14.3	33.3	15.6	46.7	2.3	20.4	19.9	
	4	25	18	26	3	30	91	193	
	จำนวน ร้อยละ	51.0	33.3	57.8	20.0	68.2	40.3	44.6	
	5	13	7	9	5	12	67	113	
	จำนวน ร้อยละ	26.5	13.0	20.0	33.3	27.3	29.6	26.1	

ตาราง 1.2.1(ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
7. ความงาม คุณค่าและ ความน่าสนใจ ของพืชพรรณ ไม้พื้นเมือง	1	1	5	1	0	0	10	17	86.051*
	จำนวน ร้อยละ	2.0	9.3	2.2	0	0	4.4	3.9	
	2	2	6	6	1	0	23	38	
	จำนวน ร้อยละ	4.1	11.1	13.3	6.7	0	10.2	8.8	
	3	20	16	31	8	2	57	134	
	จำนวน ร้อยละ	40.8	29.6	68.9	53.3	4.5	25.2	30.9	
	4	10	16	5	2	22	86	141	86.051*
	จำนวน ร้อยละ	20.4	29.6	11.1	13.3	50.0	38.1	32.6	
	5	16	11	2	4	20	50	103	86.051*
	จำนวน ร้อยละ	32.7	20.4	4.4	26.7	45.5	22.1	23.8	

ตาราง 1.2.1(ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
8.ความ งดงาม และ คุณค่าของ ผลิตภัณฑ์ผ้า พื้นบ้าน	1	2	7	0	0	0	7	16	55.0*
	จำนวน ร้อยละ	4.1	13.0	0	0	0	3.1	3.7	
	2	3	7	0	1	2	15	28	
	จำนวน ร้อยละ	6.1	13.0	0	6.7	4.5	6.6	6.5	
	3	10	13	4	4	0	49	80	
	จำนวน ร้อยละ	20.4	24.1	8.9	26.7	0	21.7	18.5	
	4	16	15	30	4	23	96	184	
	จำนวน ร้อยละ	32.7	27.8	66.7	26.7	52.3	42.5	42.5	
	5	18	12	11	6	19	59	125	
	จำนวน ร้อยละ	36.7	22.2	24.4	40.0	43.2	26.1	28.9	

ตาราง 1.2.1(ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
9. รสชาติ คุณค่า และ ความน่าสนใจ ของอาหาร ท้องถิ่น	1 จำนวน ร้อยละ	0 0	1 1.9	0 0	0 0	0 0	6 2.7	7 1.6	34.668*
	2 จำนวน ร้อยละ	1 2.0	8 14.8	1 2.2	2 13.3	0 0	13 5.8	25 5.8	
	3 จำนวน ร้อยละ	16 32.7	6 11.1	12 26.7	5 33.3	7 15.9	61 27.0	107 24.7	
	4 จำนวน ร้อยละ	16 32.7	27 50.0	15 33.3	4 26.7	24 54.5	92 40.7	178 41.1	
	5 จำนวน ร้อยละ	16 32.7	12 22.2	17 37.8	4 26.7	13 29.5	54 23.9	116 26.8	

ตาราง 1.2.1(ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
10. ความ งดงามและ ความน่าสนใจ ของ สถาปัตยกรรม ท้องถิ่น	1 จำนวน ร้อยละ	3 6.1	7 13.0	0 0	2 13.3	0 0	9 4.0	21 4.8	90.157*
	2 จำนวน ร้อยละ	2 4.1	4 7.4	8 17.8	1 6.7	0 0	8 3.5	23 5.3	
	3 จำนวน ร้อยละ	11 2.4	5 9.3	12 26.7	4 26.7	2 4.5	57 25.2	91 21.0	
	4 จำนวน ร้อยละ	18 36.7	3 5.6	19 42.2	7 46.7	25 56.8	83 36.7	155 35.8	
	5 จำนวน ร้อยละ	15 30.6	35 64.8	6 13.3	1 6.7	17 38.6	69 30.5	143 33.0	

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
อีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test
(One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 1.3.1 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัด จำแนกตามจังหวัด

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ ของจังหวัด	SS	df	MS	F	P - value
ความงดงาม คุณค่า และความ น่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น					
ระหว่างกลุ่ม	62.840	5	12.568	13.514 [*]	0.000
ภายในกลุ่ม	397.100	427	0.930		
รวม	459.940	432			
ความงดงามและความน่าสนใจใน สำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน					
ระหว่างกลุ่ม	53.905	5	10.781	12.724 [*]	0.000
ภายในกลุ่ม	361.790	427	0.847		
รวม	415.695	432			
ความงดงามและความน่าสนใจในการ แต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มชาติพันธุ์					
ระหว่างกลุ่ม	10.633	5	2.127	2.261 [*]	0.048
ภายในกลุ่ม	401.608	427	0.941		
รวม	412.240	432			

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ ของจังหวัด	SS	df	MS	F	P - value
ความงดงามและความน่าสนใจใน บุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน					
ระหว่างกลุ่ม	18.279	5	3.656	4.144 [*]	0.001
ภายในกลุ่ม	376.723	427	0.882		
รวม	395.002	432			
ความงดงามคุณค่าและความสมบูรณ์ ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของ จังหวัด					
ระหว่างกลุ่ม	20.405	5	4.081	4.443 [*]	0.001
ภายในกลุ่ม	392.228	427	0.919		
รวม	412.633	432			
ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จาก แหล่งท่องเที่ยว					
ระหว่างกลุ่ม	53.876	5	10.775	11.242 [*]	0.000
ภายในกลุ่ม	409.260	427	0.958		
รวม	463.136	432			
ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจ ของพืชพรรณไม้พื้นเมือง					
ระหว่างกลุ่ม	47.047	5	9.409	9.188 [*]	0.000
ภายในกลุ่ม	437.299	427	1.024		
รวม	484.346	432			
ความงดงาม และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ผ้าพื้นบ้าน					
ระหว่างกลุ่ม	29.928	5	5.986	6.042 [*]	0.000
ภายในกลุ่ม	423.033	427	0.991		
รวม	452.961	432			

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ ของจังหวัด	SS	df	MS	F	P - value
รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของ อาหารท้องถิ่น					
ระหว่างกลุ่ม	8.527	5	1.705	1.976 [*]	0.081
ภายในกลุ่ม	368.595	427	0.863		
รวม	377.122	432			
ความงดงามและความน่าสนใจของ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น					
ระหว่างกลุ่ม	22.356	5	4.471	3.935 [*]	0.002
ภายในกลุ่ม	485.140	427	1.136		
รวม	507.497	432			

จากตาราง 1.3.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการรับรู้ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัดเมื่อจำแนกตามจังหวัดต่างๆของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ 6 จังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในทุกๆเรื่อง จึงทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนตามวิธีของ LSD แสดงดังตาราง 1.3.2

ตาราง 1.3.2 การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยวิธีของ LSD

		(I) จังหวัด	(J)	Mean	Sig.
จังหวัด				Difference (I-J)	
ความงดงาม คุณค่า และความ น่าใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ		1.10 [*]	0.000
			สุรินทร์	0.78 [*]	0.000
			อุบลราชธานี	0.18	0.531
			ศีร์ษะเกษ	-0.30	0.134
			นครราชสีมา	0.39 [*]	0.010
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์		-1.10 [*]	0.000
			สุรินทร์	-0.32	0.102
			อุบลราชธานี	-0.92 [*]	0.001
			ศีร์ษะเกษ	-1.40 [*]	0.000
			นครราชสีมา	-0.71 [*]	0.000
	สุรินทร์	บุรีรัมย์		-0.78 [*]	0.000
			ชัยภูมิ	0.32	0.102
			อุบลราชธานี	-0.60 [*]	0.037
			ศีร์ษะเกษ	-1.08 [*]	0.000
			นครราชสีมา	-0.39 [*]	0.014
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์		-0.18	0.531
			ชัยภูมิ	0.92 [*]	0.001
			สุรินทร์	0.60 [*]	0.037
			ศีร์ษะเกษ	-0.48	0.098
			นครราชสีมา	0.21	0.409

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจ ในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและ ประเพณีท้องถิ่น	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	0.30	0.134
		ชัยภูมิ	1.40 [*]	0.000
		สุรินทร์	1.08 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	0.48	0.098
		นครราชสีมา	0.69 [*]	0.000
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.39 [*]	0.010
		ชัยภูมิ	0.71 [*]	0.000
		สุรินทร์	0.39 [*]	0.014
		อุบลราชธานี	-0.21	0.409
		ศรีสะเกษ	-0.69 [*]	0.000
ความงดงามและความน่าสนใจใน สำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.99 [*]	0.000
		สุรินทร์	0.90 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	-0.08	0.779
		ศรีสะเกษ	0.33	0.081
		นครราชสีมา	0.14	0.334
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.99 [*]	0.000
		สุรินทร์	-0.09	0.647
		อุบลราชธานี	-1.06 [*]	0.000
		ศรีสะเกษ	-0.65 [*]	0.001
		นครราชสีมา	-0.85 [*]	0.000
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.90 [*]	0.000
		ชัยภูมิ	0.09	0.647
		อุบลราชธานี	-0.98 [*]	0.000
		ศรีสะเกษ	-0.57 [*]	0.004
		นครราชสีมา	-0.76 [*]	0.000

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงามและความน่าสนใจใน สำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	0.08	0.779
		ชัยภูมิ	1.06 [*]	0.000
		สุรินทร์	0.98 [*]	0.000
		ศีร์ษะเกษ	0.41	0.136
		นครราชสีมา	0.22	0.378
	ศีร์ษะเกษ	บุรีรัมย์	-0.33	0.081
		ชัยภูมิ	0.65 [*]	0.001
		สุรินทร์	0.57 [*]	0.004
		อุบลราชธานี	-0.41	0.136
		นครราชสีมา	-0.19	0.201
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.14	0.334
		ชัยภูมิ	0.85 [*]	0.000
		สุรินทร์	0.76 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	-0.22	0.378
		ศีร์ษะเกษ	0.19	0.201
ความงดงามและความน่าสนใจในการ แต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มชาติพันธุ์	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.29	0.133
		สุรินทร์	0.40 [*]	0.047
		อุบลราชธานี	-0.29	0.312
		ศีร์ษะเกษ	-0.06	0.774
		นครราชสีมา	0.03	0.833
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.29	0.133
		สุรินทร์	0.11	0.571
		อุบลราชธานี	-0.58 [*]	0.042
		ศีร์ษะเกษ	-0.35	0.080
		นครราชสีมา	-0.26	0.083

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงามและความน่าสนใจในการ แต่งกายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มชาติพันธุ์	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.40 [*]	0.047
		ชัยภูมิ	0.11	0.571
		อุบลราชธานี	-0.69 [*]	0.018
		ศีร์ษะเกษ	-0.46 [*]	0.027
		นครราชสีมา	-0.37 [*]	0.021
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	0.29	0.312
		ชัยภูมิ	0.58 [*]	0.042
		สุรินทร์	0.69 [*]	0.018
		ศีร์ษะเกษ	0.23	0.424
		นครราชสีมา	0.32	0.214
	ศีร์ษะเกษ	บุรีรัมย์	0.06	0.774
		ชัยภูมิ	0.35	0.080
		สุรินทร์	0.46 [*]	0.027
		อุบลราชธานี	-0.23	0.424
		นครราชสีมา	0.09	0.572
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.03	0.833
		ชัยภูมิ	0.26	0.083
		สุรินทร์	0.37 [*]	0.021
		อุบลราชธานี	-0.32	0.214
		ศีร์ษะเกษ	-0.09	0.572
ความงดงามและความน่าสนใจใน บุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.39 [*]	0.035
		สุรินทร์	0.36	0.063
		อุบลราชธานี	-0.24	0.391
		ศีร์ษะเกษ	-0.21	0.287
		นครราชสีมา	-0.08	0.588

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงามและความน่าสนใจใน บุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.39 [*]	0.035
		สุรินทร์	-0.03	0.876
		อุบลราชธานี	-0.63 [*]	0.022
		ศีร์ษะเกษ	-0.60 [*]	0.002
		นครราชสีมา	-0.47 [*]	0.001
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.36	0.063
		ชัยภูมิ	0.03	0.876
		อุบลราชธานี	-0.60 [*]	0.033
		ศีร์ษะเกษ	-0.57 [*]	0.004
		นครราชสีมา	-0.44 [*]	0.004
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	0.24	0.391
		ชัยภูมิ	0.63 [*]	0.022
		สุรินทร์	0.60 [*]	0.033
		ศีร์ษะเกษ	0.03	0.914
		นครราชสีมา	0.16	0.529
	ศีร์ษะเกษ	บุรีรัมย์	0.21	0.287
		ชัยภูมิ	0.60 [*]	0.002
		สุรินทร์	0.57 [*]	0.004
		อุบลราชธานี	-0.03	0.914
		นครราชสีมา	0.13	0.410
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	0.08	0.588
		ชัยภูมิ	0.47 [*]	0.001
		สุรินทร์	0.44 [*]	0.004
		อุบลราชธานี	-0.16	0.529
		ศีร์ษะเกษ	-0.13	0.410

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงาม คุณค่าและความสมบูรณ์ ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของ จังหวัด	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.59 [*]	0.002
		สุรินทร์	0.01	0.971
		อุบลราชธานี	0.05	0.855
		ศรีสะเกษ	-0.29	0.151
		นครราชสีมา	0.05	0.735
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.59 [*]	0.002
		สุรินทร์	-0.58 [*]	0.003
		อุบลราชธานี	-0.53	0.057
		ศรีสะเกษ	-0.87 [*]	0.000
		นครราชสีมา	-0.53 [*]	0.000
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.01	0.971
		ชัยภูมิ	0.58 [*]	0.003
		อุบลราชธานี	0.04	0.876
		ศรีสะเกษ	-0.29	0.149
		นครราชสีมา	0.04	0.779
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	-0.05	0.855
		ชัยภูมิ	0.53	0.057
		สุรินทร์	-0.04	0.876
		ศรีสะเกษ	-0.34	0.239
		นครราชสีมา	0.00	0.998
	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	0.29	0.151
		ชัยภูมิ	0.87 [*]	0.000
		สุรินทร์	0.29	0.149
		อุบลราชธานี	0.34	0.239
		นครราชสีมา	0.34 [*]	0.033

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

		(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงาม คุณค่าและความสมบูรณ์ ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของ จังหวัด	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์	-0.05	0.735
			ชัยภูมิ	0.53 [*]	0.000
			สุรินทร์	-0.04	0.779
			อุบลราชธานี	0.00	0.998
			ศรีสะเกษ	-0.34 [*]	0.033
ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้ จากแหล่งท่องเที่ยว	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	ชัยภูมิ	0.48 [*]	0.013
			สุรินทร์	0.75 [*]	0.000
			อุบลราชธานี	0.26	0.364
			ศรีสะเกษ	-0.68	0.001
			นครราชสีมา	0.17	0.265
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์	-0.48 [*]	0.013
			สุรินทร์	0.27	0.172
			อุบลราชธานี	-0.22	0.445
			ศรีสะเกษ	-1.16 [*]	0.000
			นครราชสีมา	-0.31 [*]	0.038
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์	-0.75 [*]	0.000
			ชัยภูมิ	-0.27	0.172
			อุบลราชธานี	-0.49	0.095
			ศรีสะเกษ	-1.43 [*]	0.000
			นครราชสีมา	-0.58 [*]	0.000
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	บุรีรัมย์	-0.26	0.364
			ชัยภูมิ	0.22	0.445
			สุรินทร์	0.49	0.095
			ศรีสะเกษ	-0.94 [*]	0.001
			นครราชสีมา	-0.09	0.729

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้ จากแหล่งท่องเที่ยว	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	0.68 [*]	0.001
		ชัยภูมิ	1.16 [*]	0.000
		สุรินทร์	1.43 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	0.94 [*]	0.001
		นครราชสีมา	0.85 [*]	0.000
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.17	0.265
		ชัยภูมิ	0.31 [*]	0.038
		อุบลราชธานี	0.09	0.729
		ศรีสะเกษ	-0.85	0.000
ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจ ของพืชพรรณไม้พื้นเมือง	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.37	0.066
		สุรินทร์	0.75 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	0.18	0.557
		ศรีสะเกษ	-0.63 [*]	0.003
		นครราชสีมา	0.14	0.371
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.37	0.066
		สุรินทร์	0.39	0.060
		อุบลราชธานี	-0.19	0.515
		ศรีสะเกษ	-1.00 [*]	0.000
		นครราชสีมา	-0.23	0.142
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.75 [*]	0.000
		ชัยภูมิ	-0.39	0.060
		อุบลราชธานี	-0.58	0.056
		ศรีสะเกษ	-1.39 [*]	0.000
		นครราชสีมา	-0.61 [*]	0.000
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	-0.18	0.557
		ชัยภูมิ	0.19	0.515
		สุรินทร์	0.58	0.056
		ศรีสะเกษ	-0.81 [*]	0.008
		นครราชสีมา	-.03	0.903

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจ ของพืชพรรณไม้พื้นเมือง	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	0.63 [*]	0.003
		ชัยภูมิ	1.00 [*]	0.000
		สุรินทร์	1.39 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	0.81 [*]	0.008
		นครราชสีมา	0.78 [*]	0.000
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.14	0.371
		ชัยภูมิ	0.23	0.142
		สุรินทร์	0.61 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	0.03	0.903
		ศรีสะเกษ	-0.78 [*]	0.000
ความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ผ้าพื้นบ้าน	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.59 [*]	0.003
		สุรินทร์	-0.24	0.249
		อุบลราชธานี	-0.08	0.781
		ศรีสะเกษ	-0.42 [*]	0.042
		นครราชสีมา	0.10	0.525
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.59 [*]	0.003
		สุรินทร์	-0.82 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	-0.67 [*]	0.022
		ศรีสะเกษ	-1.01 [*]	0.000
		นครราชสีมา	-0.49 [*]	0.001
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	0.24	0.249
		ชัยภูมิ	0.82 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	0.16	0.600
		ศรีสะเกษ	-0.19	0.380
		นครราชสีมา	0.34 [*]	0.039

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ผ้าพื้นบ้าน	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	0.08	0.781
		ชัยภูมิ	0.67 [*]	0.022
		สุรินทร์	-0.16	0.600
		ศีร์ษะเกษ	0.34	0.253
		นครราชสีมา	0.18	0.495
	ศีร์ษะเกษ	บุรีรัมย์	0.42 [*]	0.042
		ชัยภูมิ	1.01 [*]	0.000
		สุรินทร์	0.19	0.380
		อุบลราชธานี	0.34	0.253
		นครราชสีมา	0.52 [*]	0.002
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.10	0.525
		ชัยภูมิ	0.49 [*]	0.001
		สุรินทร์	-0.34 [*]	0.039
		อุบลราชธานี	-0.18	0.495
		ศีร์ษะเกษ	-0.52 [*]	0.002
รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจ ของอาหารท้องถิ่น	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	0.20	0.276
		สุรินทร์	-0.11	0.576
		อุบลราชธานี	0.29	0.287
		ศีร์ษะเกษ	-0.18	0.359
		นครราชสีมา	0.18	0.207
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-0.20	0.276
		สุรินทร์	-0.31	0.102
		อุบลราชธานี	0.09	0.733
		ศีร์ษะเกษ	-0.38 [*]	0.046
		นครราชสีมา	-0.02	0.915

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจ ของอาหารท้องถิ่น	สุรินทร์	บุรีรัมย์	0.11	0.576
		ชัยภูมิ	0.31	0.102
		อุบลราชธานี	0.40	0.149
		ศรีสะเกษ	-0.07	0.724
		นครราชสีมา	0.29	0.055
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	-0.29	0.287
		ชัยภูมิ	-0.09	0.733
		สุรินทร์	-0.40	0.149
		ศรีสะเกษ	-0.47	0.092
		นครราชสีมา	-0.11	0.664
	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	0.18	0.359
		ชัยภูมิ	0.38 [*]	0.046
		สุรินทร์	0.07	0.724
		อุบลราชธานี	0.47	0.092
		นครราชสีมา	0.36 [*]	0.018
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.18	0.207
		ชัยภูมิ	0.02	0.915
		สุรินทร์	-0.29	0.055
		อุบลราชธานี	0.11	0.664
		ศรีสะเกษ	-0.36 [*]	0.018
ความงดงามและความน่าสนใจของ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	-0.20	0.337
		สุรินทร์	0.31	0.166
		อุบลราชธานี	0.55	0.081
		ศรีสะเกษ	-0.52 [*]	0.018
		นครราชสีมา	-0.05	0.782

ตาราง 1.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงามและความน่าสนใจของ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	0.20	0.337
		สุรินทร์	0.51 [*]	0.019
		อุบลราชธานี	0.75 [*]	0.016
		ศีร์ษะเกษ	-0.32	0.137
		นครราชสีมา	0.16	0.335
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.31	0.166
		ชัยภูมิ	-0.51 [*]	0.019
		อุบลราชธานี	0.24	0.442
		ศีร์ษะเกษ	-0.83 [*]	0.000
		นครราชสีมา	-0.35 [*]	0.044
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	-0.55	0.081
		ชัยภูมิ	-0.75 [*]	0.016
		สุรินทร์	-0.24	0.442
		ศีร์ษะเกษ	-1.07 [*]	0.001
		นครราชสีมา	-0.60 [*]	0.037
	ศีร์ษะเกษ	บุรีรัมย์	0.52 [*]	0.018
		ชัยภูมิ	0.32	0.137
		สุรินทร์	0.83 [*]	0.000
		อุบลราชธานี	1.07 [*]	0.001
		นครราชสีมา	0.48 [*]	0.007
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	0.05	0.782
		ชัยภูมิ	-0.16	0.335
		สุรินทร์	0.35 [*]	0.044
		อุบลราชธานี	0.60 [*]	0.037
		ศีร์ษะเกษ	-0.48 [*]	0.007

* มีความแตกต่างกันรายคู่

2. ตารางแสดงการวิเคราะห์ข้อมูลชาวต่างชาติ

ข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จากกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 102 คน คณะนักวิจัยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2) แล้วแปลผลตามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ที่มีอยู่ 5 ระดับคือ

การรับรู้ระดับ 5 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีมีค่าซาบซึ้งในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้จากการท่องเที่ยววันนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 4 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีติดตา ต้องใจ ในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของตนเอง

การรับรู้ระดับ 3 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกเชื่อในระดับของการเกิดการยอมรับและชื่นชอบคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยววันนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 2 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนองในระดับของการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความยินดี เกิดความพึงพอใจ ที่ได้รับประสบการณ์จากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยววันนั้นๆ

การรับรู้ระดับ 1 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกว่า ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยววันนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ส่วนที่ 3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test (One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ จำแนกตามสัญชาติ โดยแบ่งเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยค่าสถิติทดสอบ t – test ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตาราง 2.1.1 แสดงจำนวน และร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 102)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	82	80.4
หญิง	20	19.6
2. อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	1	1.0
20 – 30 ปี	15	14.7
30 – 40 ปี	19	18.6
40 – 50 ปี	25	24.5
50 – 60 ปี	33	32.4
60 – 70 ปี	8	7.8
70 ปีขึ้นไป	1	1.0
3. การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	16	15.7
ปริญญาตรี	60	58.8
สูงกว่าปริญญาตรี	23	22.5
4. อาชีพ		
รับราชการ	13	12.7
เกษตรกรรม	5	4.9
รับจ้าง	16	15.7
ธุรกิจส่วนตัว	59	57.8
5. รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่อเดือน	7	6.9
10,000 – 30,000 บาทต่อเดือน	40	39.2
30,000 บาทขึ้นไปต่อเดือน	55	53.9

ตาราง 2.1.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 102)	
	จำนวน	ร้อยละ
6. ประสบการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอีสานใต้		
ครั้งแรก	18	17.6
สองครั้ง	34	33.3
มากกว่าสองครั้ง	50	49.0
7. การได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอีสานใต้		
มาก	27	26.5
ปานกลาง	30	39.4
น้อย	22	21.6
ไม่ได้รับเลย	23	22.5
8. การใช้แหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาความมี		
สุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวจากอัตลักษณ์ของ		
จังหวัดในกลุ่มอีสานใต้		
มาก	33	32.4
ปานกลาง	24	23.5
น้อย	24	23.5
ไม่ใช้เลย	20	19.6

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และวัดระดับความสัมพันธ์โดยใช้สถิติทดสอบ ไค – สแควร์ (χ^2)

ตาราง 2.2.1 แสดงจำนวน ร้อยละ และความสัมพันธ์ของระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด

ความมี สุนทรีย ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ ของจังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม n = 102	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราชสีมา		
		n = 17	n = 2	n = 6	n = 27	n = 4	N = 46		
1.ความ งดงาม คุณค่า และความ น่าสนใจใน กิจกรรมที่ เกิดจาก วัฒนธรรม และ ประเพณี ท้องถิ่น	1 จำนวน ร้อยละ	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	22.093
	2 จำนวน ร้อยละ	1 5.9	0 0	0 0	0 0	0 0	1 2.2	2 2.0	
	3 จำนวน ร้อยละ	0 0	0 0	3 50.0	3 11.1	2 50.0	6 13.0	14 13.7	
	4 จำนวน ร้อยละ	7 41.2	0 0	3 50.0	12 44.4	2 50.0	21 45.7	45 44.1	
	5 จำนวน ร้อยละ	9 52.9	2 100	0 0	12 44.4	0 0	18 39.1	41 40.2	

ตาราง 2.2.1 (ต่อ)

ความถี่ สหสัมพันธ์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ ของจังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม n = 102	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราชสีมา		
		n = 17	n = 2	n = 6	n = 27	n = 4	N = 46		
2. ความ งดงามและ ความ น่าสนใจใน สำเนียงการ พูดภาษา ถิ่นของผู้คน	1 จำนวน ร้อยละ	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	1 2.2	1 1	28.684
	2 จำนวน ร้อยละ	1 5.9	1 50.0	1 16.7	1 3.7	0 0	1 2.2	5 4.9	
	3 จำนวน ร้อยละ	3 17.6	0 0	4 66.7	4 14.8	3 75.0	13 28.3	27 26.5	
	4 จำนวน ร้อยละ	8 47.1	1 50.0	0 0	10 37.0	1 25.0	17 37.0	37 36.3	
	5 จำนวน ร้อยละ	5 29.4	0 0	1 16.7	12 44.4	0 0	14 30.4	32 31.4	

ตาราง 2.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
4.ความ งดงามและ ความน่าสนใจ ใน บุคลิกลักษณะ เฉพาะของ กลุ่มคน	1	0	0	0	0	0	2	2	19.591
	จำนวน ร้อยละ	0	0	0	0	0	4.3	2.0	
	2	1	0	0	0	0	0	1	
	จำนวน ร้อยละ	6.3	0	0	0	0	0	1	
	3	3	0	1	5	2	13	24	
	จำนวน ร้อยละ	18.8	0	16.7	18.5	50.0	28.3	23.8	
	4	5	2	4	7	1	16	35	
	จำนวน ร้อยละ	31.3	100. 0	66.7	25.9	25.0	34.8	34.7	
	5	7	0	1	15	1	15	39	
	จำนวน ร้อยละ	43.8	0	16.7	55.6	25.0	32.6	38.6	

ตาราง 2.2.1(ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
5. ความ งดงามคุณค่า และความ สมบูรณ์ของ แหล่ง ท่องเที่ยวทาง ธรรมชาติของ จังหวัด	1	0	0	0	0	0	0	0	11.365
	จำนวน ร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	
	2	0	0	0	1	0	2	3	
	จำนวน ร้อยละ	0	0	0	3.7	0	4.3	2.9	
	3	3	1	3	6	2	11	26	
	จำนวน ร้อยละ	17.6	50.0	50.0	22.2	50.0	23.9	25.5	
	4	7	0	1	7	2	20	37	
	จำนวน ร้อยละ	41.2	0	16.7	25.9	50.0	43.5	36.3	
	5	7	1	2	13	0	13	36	
	จำนวน ร้อยละ	41.2	50.0	33.3	48.1	0	28.3	35.3	

ตาราง 2.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
6. ความ น่าสนใจของ องค์ความรู้ที่ ได้จากแหล่ง ท่องเที่ยว	1	0	0	0	0	0	0	0	24.854
	จำนวน ร้อยละ	0	0	0	0	0	0	0	
	2	1	0	0	1	0	0	2	
	จำนวน ร้อยละ	5.9	0	0	3.7	0	0	2.0	
	3	3	0	4	3	3	16	29	
	จำนวน ร้อยละ	17.6	0	66.7	11.1	75.0	34.8	28.4	
	4	8	0	2	10	1	19	40	
	จำนวน ร้อยละ	47.1	0	33.3	37.0	25.0	41.3	39.2	
	5	5	2	0	13	0	11	31	
	จำนวน ร้อยละ	29.4	100. 0	0	48.1	0	23.9	30.4	

ตาราง 2.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
7. ความงาม คุณค่าและ ความน่าสนใจ ของพืชพรรณ ไม้พื้นเมือง	1	0	0	1	1	0	0	2	32.589
	จำนวน ร้อยละ	0	0	16.7	3.7	0	0	2.0	
	2	0	0	1	3	1	2	7	
	จำนวน ร้อยละ	0	0	16.7	11.1	25.0	4.3	6.9	
	3	4	0	0	4	3	10	21	
	จำนวน ร้อยละ	23.5	0	0	14.8	75.0	21.7	20.6	
	4	10	2	3	8	0	16	39	
	จำนวน ร้อยละ	58.8	100. 0	50.0	29.6	0	34.8	38.2	
	5	3	0	1	11	0	18	33	
	จำนวน ร้อยละ	17.6	0	16.7	40.7	0	39.1	32.4	

ตาราง 2.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
8. ความ งดงาม และ คุณค่าของ ผลิตภัณฑ์ผ้า พื้นบ้าน	1 จำนวน ร้อยละ	0 0	0 0	0 0	1 3.7	0 0	0 0	1 1.0	23.473
	2 จำนวน ร้อยละ	2 11.8	0 0	1 16.7	1 3.7	1 25.0	2 4.3	7 6.9	
	3 จำนวน ร้อยละ	2 11.8	1 50.0	3 50.0	4 14.8	2 50.0	4 8.7	16 15.7	
	4 จำนวน ร้อยละ	6 35.3	1 50.0	2 33.3	10 37.0	0 0	21 45.7	40 39.2	
	5 จำนวน ร้อยละ	7 41.2	0 0	0 0	11 40.7	1 25.0	19 41.3	38 37.3	

ตาราง 2.2.1 (ต่อ)

ความมี สุนทรีย์ ศาสตร์จาก อัตลักษณ์ของ จังหวัด	ระดับ	จังหวัด						รวม	χ^2
		บุรี รัมย์	ชัย ภูมิ	สุ รินทร์	อุบล ราช ธานี	ศรี สะเกษ	นคร ราช สีมา		
10. ความ งดงามและ ความน่าสนใจ ของ สถาปัตยกรรม ท้องถิ่น	0	0	0	0	0	1	1		12.284
	0	0	0	0	0	2.2	1.0		
	2 จำนวน ร้อยละ	1 5.9	0 0	0 0	2 7.4	0 0	3 6.5	6 5.9	
	3 จำนวน ร้อยละ	2 11.8	0 0	1 16.7	5 18.5	2 50.0	11 23.9	21 20.6	
	4 จำนวน ร้อยละ	9 52.9	2 100. 0	3 50.0	7 25.9	1 25.0	15 32.6	37 36.3	
	5 จำนวน ร้อยละ	5 29.4	0 0	2 33.3	13 48.1	1 25.0	16 34.8	37 36.3	

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัด
อีสานใต้ จำแนกเป็นรายจังหวัด และรวมทั้ง 6 จังหวัด โดยทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสถิติ F – test
(One – way ANOVA) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตาราง 2.3.1 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการรับรู้ความมีสุนทรีย์ศาสตร์ จาก
อัตลักษณ์ของจังหวัด จำแนกตามจังหวัด

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของ จังหวัด	SS	df	MS	F	P - value
1. ความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจ ในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น					
ระหว่างกลุ่ม	7.370	5	1.474	2.805 [*]	0.021
ภายในกลุ่ม	50.444	96	0.525		
รวม	57.814	101			
2. ความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียง การพูดภาษาถิ่นของผู้คน					
ระหว่างกลุ่ม	9.470	5	1.894	2.334 [*]	0.048
ภายในกลุ่ม	77.902	96	0.811		
รวม	57.373	101			
3. ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่ง กายของผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่ม ชาติพันธุ์					
ระหว่างกลุ่ม	5.335	5	1.067	1.273	0.282
ภายในกลุ่ม	79.655	95	0.838		
รวม	84.990	100			
4. ความงดงามและความน่าสนใจใน บุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน					
ระหว่างกลุ่ม	4.066	5	0.813	0.960	0.446
ภายในกลุ่ม	80.448	95	0.847		
รวม	84.515	100			

ตาราง 2.3.1 (ต่อ)

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของ จังหวัด	SS	df	MS	F	P - value
5. ความงดงามคุณค่าและความสมบูรณ์ของ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด					
ระหว่างกลุ่ม	2.964	5	0.593	0.803	0.550
ภายในกลุ่ม	70.879	96	0.738		
รวม	73.843	101			
6. ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จาก แหล่งท่องเที่ยว					
ระหว่างกลุ่ม	9.791	5	1.958	3.232 *	0.010
ภายในกลุ่ม	58.169	96	0.606		
รวม	67.961	101			
7. ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของ พืชพรรณไม้พื้นเมือง					
ระหว่างกลุ่ม	8.844	5	1.769	1.876	0.106
ภายในกลุ่ม	90.529	96	0.943		
รวม	99.373	101			
8. ความงดงาม และคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้า พื้นบ้าน					
ระหว่างกลุ่ม	9.509	5	1.902	2.247	0.056
ภายในกลุ่ม	81.246	96	0.846		
รวม	90.755	101			

ตาราง 2.3.1 (ต่อ)

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของ จังหวัด	SS	df	MS	F	P - value
9. รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของ อาหารท้องถิ่น					
ระหว่างกลุ่ม	1.457	5	0.291	0.390	0.855
ภายในกลุ่ม	71.798	96	0.748		
รวม	90.990	101			
10. ความงดงามและความน่าสนใจของ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น					
ระหว่างกลุ่ม	1.406	5	0.281	0.301	0.911
ภายในกลุ่ม	89.584	96	0.933		
รวม	90.990	101			

จากตาราง 2.3.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการรับรู้ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัดเมื่อจำแนกตามจังหวัดต่างๆของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ 6 จังหวัด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ในเรื่อง ความงดงาม คุณค่าและความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น เรื่องความงดงามและน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน และ เรื่องความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว จึงทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนตามวิธีของ LSD แสดงดังตาราง 2.3.2

ตาราง 2.3.2 การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) โดยวิธีของ LSD

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความมั่งคั่ง คุณค่า และ ความน่าสนใจในกิจกรรม ที่เกิดจากวัฒนธรรมและ ประเพณีท้องถิ่น	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	-0.59	0.280
		สุรินทร์	0.91 [*]	0.009
		อุบลราชธานี	0.08	0.728
		ศรีสะเกษ	0.91 [*]	0.026
		นครราชสีมา	0.19	0.347
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	0.59	0.280
		สุรินทร์	1.50 [*]	0.013
		อุบลราชธานี	0.67	0.213
		ศรีสะเกษ	1.50 [*]	0.019
		นครราชสีมา	0.78	0.138
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.91 [*]	0.009
		ชัยภูมิ	-1.50 [*]	0.013
		อุบลราชธานี	-0.83 [*]	0.012
		ศรีสะเกษ	0.00	1.000
		นครราชสีมา	-0.72 [*]	0.025
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	-0.08	0.728
		ชัยภูมิ	-0.67	0.213
		สุรินทร์	0.83 [*]	0.012
		ศรีสะเกษ	0.83 [*]	0.034
		นครราชสีมา	0.12	0.511

ตาราง 2.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงาม คุณค่า และ ความน่าสนใจในกิจกรรม ที่เกิดจากวัฒนธรรมและ ประเพณีท้องถิ่น	ศรีสะเกษ	บุรีรัมย์	-0.91 [*]	0.026
		ชัยภูมิ	-1.50 [*]	0.019
		สุรินทร์	0.00	1.000
		อุบลราชธานี	-0.83 [*]	0.034
		นครราชสีมา	-0.72	0.061
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.19	0.206
		ชัยภูมิ	-0.78	0.524
		สุรินทร์	0.72 [*]	0.315
		อุบลราชธานี	-0.12	0.176
		ศรีสะเกษ	0.72	0.378
ความงดงามและความ น่าสนใจในสำเนียงการ พูดภาษาถิ่นของผู้คน	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	1.00	0.141
		สุรินทร์	0.83	0.054
		อุบลราชธานี	-0.22	0.428
		ศรีสะเกษ	0.75	0.137
		นครราชสีมา	0.09	0.735
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	-1.00	0.141
		สุรินทร์	-0.17	0.821
		อุบลราชธานี	-1.22	0.067
		ศรีสะเกษ	-0.25	0.749
		นครราชสีมา	-0.91	0.164
	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.83	0.054
		ชัยภูมิ	0.17	0.821
		อุบลราชธานี	-1.06 [*]	0.011
		ศรีสะเกษ	-0.08	0.886
		นครราชสีมา	-0.75	0.059

ตาราง 2.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความงดงามและความน่าสนใจใน สำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	0.22	0.428
		ชัยภูมิ	1.22	0.067
		สุรินทร์	1.06 [*]	0.011
		ศีรสะเกษ	0.97 [*]	0.047
		นครราชสีมา	0.31	0.160
	ศีรสะเกษ	บุรีรัมย์	-0.75	0.137
		ชัยภูมิ	0.25	0.749
		สุรินทร์	0.08	0.886
		อุบลราชธานี	-0.97	0.047
		นครราชสีมา	-0.66	0.161
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.09	0.735
		ชัยภูมิ	0.91	0.164
		สุรินทร์	0.75	0.059
		อุบลราชธานี	-0.31	0.160
		ศีรสะเกษ	0.66	0.161
ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้ จากแหล่งท่องเที่ยว	บุรีรัมย์	ชัยภูมิ	-1.00	0.089
		สุรินทร์	0.67	0.074
		อุบลราชธานี	-0.30	0.222
		ศีรสะเกษ	0.75	0.086
		นครราชสีมา	0.11	0.624
	ชัยภูมิ	บุรีรัมย์	1.00	0.089
		สุรินทร์	1.67 [*]	0.010
		อุบลราชธานี	0.70	0.220
		ศีรสะเกษ	1.75 [*]	0.011
		นครราชสีมา	1.11	0.052

ตาราง 2.3.2 (ต่อ)

	(I) จังหวัด	(J) จังหวัด	Mean Difference (I-J)	Sig.
ความน่าเชื่อถือขององค์ความรู้ที่ได้ จากแหล่งท่องเที่ยว	สุรินทร์	บุรีรัมย์	-0.67	0.074
		ชัยภูมิ	-1.67 [*]	0.010
		อุบลราชธานี	-0.96 [*]	0.007
		ศีร์ษะเกษ	0.08	0.869
		นครราชสีมา	-0.56	0.102
	อุบลราชธานี	บุรีรัมย์	0.30	0.222
		ชัยภูมิ	-0.70	0.220
		สุรินทร์	0.96 [*]	0.007
		ศีร์ษะเกษ	1.05 [*]	0.014
		นครราชสีมา	0.40 [*]	0.034
	ศีร์ษะเกษ	บุรีรัมย์	-0.75	0.086
		ชัยภูมิ	-1.75 [*]	0.011
		สุรินทร์	-0.08	0.869
		อุบลราชธานี	-1.05 [*]	0.014
		นครราชสีมา	-0.64	0.117
	นครราชสีมา	บุรีรัมย์	-0.11	0.624
		ชัยภูมิ	-1.11	0.052
		สุรินทร์	0.56	0.102
		อุบลราชธานี	-0.40 [*]	0.034
		ศีร์ษะเกษ	0.64	0.117

* มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
จำแนกตามสัญชาติ โดยแบ่งเป็นชาวไทยและชาวต่างประเทศ ด้วยค่าสถิติทดสอบ t – test

ตาราง 2.4 แสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของ
กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยจำแนกตามสัญชาติ

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัด	ชาวไทย (n = 433)		ชาวต่างประเทศ (n = 102)		t	P value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความงดงาม คุณค่า และ ความน่าสนใจในกิจกรรมที่ เกิดจากวัฒนธรรมและ ประเพณีท้องถิ่น	3.84	1.020	4.23	0.757	-4.246 [*]	0.000
ความงดงามและความ น่าสนใจในสำเนียงการพูด ภาษาถิ่นของผู้คน	3.53	0.974	3.92	0.930	-3.643 [*]	0.000
ความงดงามและความ น่าสนใจในการแต่งกายของ ผู้คนที่เป็นลักษณะเฉพาะของ กลุ่มชาติพันธุ์	3.41	0.970	3.99	0.922	-5.422 [*]	0.000
ความงดงามและความ น่าสนใจในบุคลิกลักษณะ เฉพาะของกลุ่มคน	3.40	0.934	4.07	0.919	-6.458 [*]	0.000
ความงดงามคุณค่าและความ สมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติของจังหวัด	3.84	0.970	4.04	0.855	-1.898	0.058
ความน่าสนใจขององค์ความรู้ ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว	3.62	1.026	3.98	0.820	-3.821 [*]	0.000
ความงาม คุณค่าและความ น่าสนใจของพืชพรรณไม้ พื้นเมือง	3.63	1.055	3.92	0.992	-2.629 [*]	0.009

ตาราง 2.4 (ต่อ)

ความมีสุนทรียศาสตร์ จากอัตลักษณ์ของจังหวัด	ชาวไทย (n = 433)		ชาวต่างประเทศ (n = 102)		t	P value
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
ความงดงาม และคุณค่า ของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน	3.85	1.020	4.05	0.948	-1.790	0.074
รสชาติ คุณค่า และความ น่าสนใจของอาหารท้องถิ่น	3.84	0.931	4.22	0.852	-3.685*	0.000
ความงดงามและความ น่าสนใจของสถาปัตยกรรม ท้องถิ่น	3.84	1.080	4.01	0.949	-1.432	0.153

จากตาราง 2.4 พบว่า คนไทยและชาวต่างประเทศจะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์จากอัตลักษณ์ของจังหวัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ในเรื่องความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น ความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่ เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์ ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะของกลุ่มคน ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้พื้นเมือง และ รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจของอาหารท้องถิ่น โดยที่คนไทยจะมีระดับความมีสุนทรียศาสตร์น้อยกว่าชาวต่างประเทศ

ภาคผนวก ค.

แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

แบบสัมภาษณ์

เรื่องความสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

1.ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอัตลักษณ์กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ในประเด็นของ

- 1.1 สถาปัตยกรรม
- 1.2 อาคารบ้านเรือน
- 1.3 ภาษาพูด
- 1.4 วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์
- 1.5 อาหาร
- 1.6 การแต่งกาย
- 1.7 สภาพแวดล้อม
- 1.8 ลักษณะสังคม

2.ความคิดเห็นเกี่ยวกับความงามในเรื่องของ

- 2.1 สถาปัตยกรรม
- 2.2 อาคารบ้านเรือน
- 2.3 ภาษาพูด
- 2.4 วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์
- 2.5 อาหาร
- 2.6 การแต่งกาย
- 2.7 สภาพแวดล้อม
- 2.8 โครงสร้างสังคม

แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

คำชี้แจง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1. คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2. คำถามเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
(ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี)

ส่วนที่ 1. คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ ☐ ต่ำกว่า 20 ปี ☐ 20 – 30 ปี ☐ 30 – 40 ปี ☐ 40–50 ปี
☐ 50 - 60 ปี ☐ 60 - 70 ปี ☐ 70ปีขึ้นไป
3. สัญชาติ ☐ ไทย ☐ อื่นๆ(ระบุ).....
3. การศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. อาชีพ ☐ รับราชการ ☐ เกษตรกรรม ☐ รับจ้าง ☐ ธุรกิจส่วนตัว
☐ อื่นๆ (ระบุ).....
5. รายได้ ☐ 1000-5000 บาท ☐ 5001-8000 บาท ☐ 8001 บาทขึ้นไป
6. ประสบการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดอีสานใต้ ☐ ครั้งแรก ☐ สองครั้ง
☐ มากกว่าสองครั้ง
7. การได้รับข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวอีสานใต้ ☐ มาก ☐ ปานกลาง
☐ น้อย ☐ ไม่ได้รับเลย
8. การใช้แหล่งข้อมูลเพื่อศึกษาความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว จาก
อัตลักษณ์ของจังหวัดในกลุ่มอีสานใต้ ☐ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย
☐ ไม่ใช่เลย

ตอนที่ 2. คำถามเกี่ยวกับระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ (ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี)

ข้อตกลงเบื้องต้น คณะนักวิจัยได้กำหนดระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวที่กลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ตามระดับการรับรู้จากประสบการณ์ การท่องเที่ยว เมื่อได้รู้ เมื่อได้พบ เมื่อได้สัมผัส สถานที่ บุคคล กิจกรรม และ วัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดดังต่อไปนี้คือ

การรับรู้ระดับ 5 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีมาซึ่งในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติตามค่านิยมที่ได้จากการท่องเที่ยวอื่นๆ

การรับรู้ระดับ 4 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกดีตา ต้องใจ ในระดับที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการประยุกต์ใช้ประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมปกติของตนเอง

การรับรู้ระดับ 3 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเชื่อในระดับของการเกิดการยอมรับและชื่นชอบคุณค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอื่นๆ

การรับรู้ระดับ 2 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยว ที่ทำให้เกิดความรู้สึกตอบสนองในระดับของการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความยินดี เกิดความพึงพอใจ ที่ได้รับประสบการณ์จากผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวอื่นๆ

การรับรู้ระดับ 1 หมายถึง ประสบการณ์การท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกว่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจ

ลำดับ	ความมีสุนทรียศาสตร์ จาก อัตลักษณ์ของจังหวัด	ระดับ					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.	ความงดงาม คุณค่า และความน่าสนใจในกิจกรรมที่เกิดจากวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น						
2.	ความงดงามและความน่าสนใจในสำเนียงการพูดภาษาถิ่นของผู้คน						
3.	ความงดงามและความน่าสนใจในการแต่งกายของผู้คนที่ เป็นลักษณะเฉพาะของกลุ่มชาติพันธุ์						
4.	ความงดงามและความน่าสนใจในบุคลิกลักษณะเฉพาะ ของกลุ่มคน						
5.	ความงดงาม คุณค่าและความสมบูรณ์ของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจังหวัด						
6.	ความน่าสนใจขององค์ความรู้ที่ได้จากแหล่งท่องเที่ยว						
7.	ความงาม คุณค่าและความน่าสนใจของพืชพรรณไม้ พื้นเมือง						
8.	ความงดงามและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นบ้าน						
9.	รสชาติ คุณค่า และความน่าสนใจ ของอาหารท้องถิ่น						
10.	ความงดงามและความน่าสนใจของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น						

ขอขอบคุณที่กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถาม
คณะนักวิจัย โครงการ การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

วันที่.....เดือน.....พ.ศ...2550.....

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

Questionnaire

The Authentic Management of Tourism in the Lower Northeastern Region of Thailand

Directions: This questionnaire is divided into 2 sections:

Section 1 : Question concerning the status informants.

Section 2 : Question concerning the authentic level of tourism in the
Lower Northeastern Region of Thailand (Chaiyaphum, Nakorn
Ratchasima, Buriram, Surin, Srisaket, Ubon Ratchathani).

Section 1 : Question concerning the status informants.

1. Gender ☐ male ☐ female
2. Age ☐ under 20 years ☐ 20-30 ☐ 30-40
☐ 40-50 ☐ 50-60 ☐ 60-70
☐ over 70 years
3. Nationality ☐ Thai ☐ others (please specify).....
4. Education ☐ diploma ☐ bachelor's degree
☐ graduate
5. Occupation ☐ government officer ☐ agriculturist
☐ hireling ☐ your own business
6. Income ☐ less than 10,000 ฿ /month ☐ 10,000 – 30,000 ฿ / month
☐ more than 30,000 ฿/month
7. Tour experience in the Lower Northeastern Region of Thailand
☐ first time ☐ two times
☐ more than two times
8. Tour information acquirement in the Lower Northeastern Region of Thailand
☐ most ☐ moderate
☐ least ☐ none
9. The use of information sources to learn the authentic of tourism from the province identity in the Lower
North-Eastern Region
☐ most ☐ moderate
☐ least ☐ none

Section 2 : Question concerning the authentic level of tourism in the Lower

Northeastern Region of Thailand (Chaiyaphum, Nakorn Ratchasima,
Buriram, Surin, Srisaket, Ubon Ratchathani).

Basic Assumption : The researchers set the authentic level of tourism from the
perception experience level (attraction sites, people, activities, cultures)
of the tourists in the lower northeastern provinces:

Level 5 : The tour experience that makes the tourists appreciate and follow the value from that tour.

Level 4 : The tour experience that makes the tourists satisfy and harmoniously apply that experience into their daily lives.

Level 3 : The tour experience that makes the tourists believe, accept and admire the value of the tourism products.

Level 2 : The tour experience that makes the tourists satisfy the experience of the tourism products.

Level 1 : The tour experience that makes the tourists feel that tourism products were was interesting.

No.	The Authentic of Province Identity	Level					Remarks
		5	4	3	2	1	
1	The beauty, the value, and the interest of the local culture and festival activities.						
2	The beauty and the interest of the local dialect.						
3	The beauty and the interest of the local traditional costume.						
4	The beauty and the interest of the local ethnic people.						
5	The beauty , the value and the perfection of the natural attraction sites.						
6	The interest of the body of knowledge from the attraction sites.						
7	The beauty and the interest of the local flora.						
8	The beauty and the value of the local cloth products.						
9	The taste, the value and the interest of the local food.						
10	The beauty and the interest of the local architectures.						

Thank you very much for your cooperation,

The Researchers of the Research Project:

The Authentic Management of Tourism in the Lower North – Eastern Region of Thailand

Buriram Rajabhat University

Date.....Month.....Year.....

Signature.....Recorder

โครงการสัมมนา แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

หลักการและเหตุผล

ในปี 2549 - 2550 คณะนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับทุนวิจัยจากสำนักงานประสานงานการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย(สกว.) ในโครงการการศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศ ภูมิศาสตร์ และโครงการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ในการทำงานวิจัยครั้งนี้ คณะนักวิจัยทั้ง 2 โครงการได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยมาระยะหนึ่งและกำลังเข้าสู่ระยะสุดท้ายที่มีกิจกรรมการนำผลจากข้อมูลในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 มาร่วมประชุมกับผู้ใช้งานวิจัยและภาคีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ เพื่อระดมความคิดในการหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้จัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานเทศบาลเมือง และสำนักงานผังเมืองจังหวัด ล้วนแล้วแต่เป็นภาคีที่มีส่วนต่อการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ความคิดเห็นของผู้ที่รับผิดชอบในหน่วยงานดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

ดังนั้นคณะนักวิจัยโครงการการศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และโครงการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้จึงจัดประชุมสัมมนาภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางจัดการเรื่องการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

เป้าหมาย

แนวทางการจัดการเรื่องการศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาแนวทางการจัดการเรื่องการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
2. เพื่อแนวทางการจัดการศูนย์วิทยาศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

กิจกรรมการดำเนินงาน

1. รวบรวมข้อมูลงานวิจัยในระยะที่ 1
2. ทำโครงการสัมมนา เรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
3. จัดเวทีสัมมนาเพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ในประเด็นเรื่อง
 - 3.1 การศึกษากระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
 - 3.2 การจัดการศูนย์วิทยาศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
4. รวบรวมข้อคิดเห็นที่จากการสัมมนา เพื่อใช้เขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการจัดการเกี่ยวกับ การกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
2. ได้แนวทางการจัดการเกี่ยวกับ การจัดการศูนย์วิทยาศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

ระยะเวลาการดำเนินงาน

กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2550

แหล่งงบประมาณ

งบประมาณจากโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และเรื่องการจัดการศูนย์วิทยาศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

ผู้รับผิดชอบ

สถาบันวิจัยและพัฒนา และคณะนักวิจัยโครงการวิจัยเรื่องการศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และเรื่องการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

กำหนดการสัมมนา

เรื่อง “แนวทางจัดการการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้”

(นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ชัยภูมิ)

วันที่ 30 มีนาคม 2550 เวลา 08.30-16.30 น.

ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

- 08.30 - 09.00 ลงทะเบียน
- 09.00 - 09.30 พิธีเปิดและบรรยายหัวข้อ”มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์กับการบริหารงานวิจัยการท่องเที่ยว” โดยรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนฯ ผศ.ดร.ประเสริฐ ภูเงิน
- 09.30 - 10.00 นำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 เรื่อง การศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
- 10.00 - 10.30 นำเสนอผลการวิจัยระยะที่ 1 เรื่องการจัดการสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 10.30 - 10.45 พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 - 12.00 แบ่งกลุ่มสัมมนาเรื่องแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ ในประเด็นเรื่อง
1. การศึกษาการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
 2. การจัดการสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 12.00 - 13.00 พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 14.30 สัมมนากลุ่ม (ต่อ)
- 14.30 - 14.45 พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45 - 16.30 รายงานผลการสัมมนากลุ่มในประเด็นเรื่อง
1. แนวทางการจัดการการกระจายตัวของแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
 2. แนวทางการจัดการสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
- 16.30 ปิดการประชุม

ส่ง อ.จารุณี ชัยโชติอนันต์ / อ.วิไลรัตน์ ยาทองไชย
 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
 โทร 0 4461 1221
 โทรสาร 0 4461 2858

แบบตอบรับเข้าร่วมสัมมนา

โครงการสัมมนา

การหาแนวทางจัดการการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืน ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

- ☐ เข้าร่วมสัมมนาได้(โปรดกรอรายละเอียด)
- ชื่อ-สกุล.....ตำแหน่ง.....
 หน่วยงาน.....โทร.....
 โทรสาร..... E-mail :
- ☐ ไม่สามารถเข้าร่วมสัมมนาได้มอบตัวแทนเข้าร่วมสัมมนาดังนี้
1. ชื่อ – สกุล.....ตำแหน่ง.....
 หน่วยงาน.....โทร.....
 โทรสาร..... E-mail :
2. ชื่อ – สกุล.....ตำแหน่ง.....
 หน่วยงาน.....โทร.....
 โทรสาร..... E-mail :

ลงชื่อ.....(ผู้ส่ง)

(.....)

โทร.....

วันที่.....มีนาคม.... 2550...

รายนามผู้สัมภาษณ์ความเป็นอัตลักษณ์กลุ่มจังหวัดอีสานใต้

1. ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดชัยภูมิ
2. ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครราชสีมา
3. ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดบุรีรัมย์
4. ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุรินทร์
5. ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดศรีสะเกษ
6. ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดอุบลราชธานี
7. คุณละมัย หวานนุรักษ์ ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ
8. คุณชื่น กังสีมา ศูนย์การท่องเที่ยวจังหวัดชัยภูมิ
9. นางสาวกนกวลี สุริยะธรรม ภัณฑารักษ์ 5 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดอุบลราชธานี
10. นางสาววิภาดา ชัยเวชสกุล เจ้าของร้านจำหน่ายของที่ระลึก ร้านหญ้า จังหวัดอุบลราชธานี
11. นายปรีวาท ทรรคนสฤษดิ์ หัวหน้าอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย จังหวัดนครราชสีมา
12. ผศ.ดร.สรเชต วรคามพิชัย เจ้าของธุรกิจรูปสลักหินทราย
13. อาจารย์เทียนชัย ให้ศิริกุล สถาปนิกและข้าราชการบำนาญมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
14. อาจารย์วีระวุฒิ บุญมี ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษานิเทศก์จังหวัดสุรินทร์
15. อาจารย์ราเมศร์ พรหมชาติ หัวหน้าโปรแกรมวิชาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
16. รศ.ดร.สมมาตร เกิดผล คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
17. อาจารย์ไสว แก้วกัล้า อาจารย์สาขาวิชาศิลปกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ที่.....

วันที่ 6 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว

2. แบบตอบรับการตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.วิสุทธิ์ ภิญญานิชกะ

เนื่องด้วยคณะนักวิจัยประกอบด้วยอาจารย์จรรุณี ชัยโชติอนันต์ นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และนางสาวปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” สัญญาเลขที่ RDG4950059 จากสำนักประสานงานการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการนี้ คณะนักวิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่องของ **สุนทรียศาสตร์**มานานเป็นที่เชื่อถือจากบุคคลในแวดวงวิชาการ และบุคคลทั่วไป คณะนักวิจัยจึงขอเชิญท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ทั้งเพื่อให้งานวิจัยโครงการ “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” ดังกล่าวมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป เพื่อประโยชน์ต่องานวิชาการโดยรวม

ดังนั้นคณะนักวิจัยจึงเรียนเชิญท่านมาเพื่อได้รับการอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม

(.....)

นางจรรุณี ชัยโชติอนันต์

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ที่.....

วันที่ 6 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว
2. แบบตอบรับการตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.สมมารถ ผลเกิด

เนื่องด้วยคณะนักวิจัยประกอบด้วยอาจารย์จารุณี ชัยโชติอนันต์ นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และนางสาวปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” สัญญาเลขที่ RDG4950059 จากสำนักประสานงานการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการนี้ คณะนักวิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่องของสุนทรียศาสตร์มานานเป็นที่เชื่อถือจากบุคคลในแวดวงวิชาการ และบุคคลทั่วไป คณะนักวิจัยจึงขอเชิญท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ทั้งเพื่อให้งานวิจัยโครงการ “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” ดังกล่าวมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป เพื่อประโยชน์ต่องานวิชาการโดยรวม

ดังนั้นคณะนักวิจัยจึงเรียนเชิญท่านมาเพื่อได้รับการอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม

(.....)

นางจารุณี ชัยโชติอนันต์

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ที่.....

วันที่ 6 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว
2. แบบตอบรับการตรวจแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์เทียนชัย ให้ศรีกุล

เนื่องด้วยคณะนักวิจัยประกอบด้วยอาจารย์จารุณี ชัยโชติอนันต์ นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และนางสาวปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” สัญญาเลขที่ RDG4950059 จากสำนักประสานงานการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการนี้ คณะนักวิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่องของ **สุนทรียศาสตร์**มานานเป็นที่เชื่อถือจากบุคคลในแวดวงวิชาการ และบุคคลทั่วไป คณะนักวิจัยจึงขอเชิญท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ทั้งเพื่อให้งานวิจัยโครงการ “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” ดังกล่าวมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป เพื่อประโยชน์ต่องานวิชาการโดยรวม

ดังนั้นคณะนักวิจัยจึงเรียนเชิญท่านมาเพื่อได้รับการอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม

(.....)

นางจารุณี ชัยโชติอนันต์

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ที่.....

วันที่ 6 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว

2. แบบตอบรับการตรวจแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์อัญชลี เปล่งวิทยา

เนื่องด้วยคณะนักวิจัยประกอบด้วยอาจารย์จารุณี ชัยโชติอนันต์ นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และนางสาวปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” สัญญาเลขที่ RDG4950059 จากสำนักประสานงานการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการนี้ คณะนักวิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่องของ **สุนทรียศาสตร์**มานานเป็นที่เชื่อถือจากบุคคลในแวดวงวิชาการ และบุคคลทั่วไป คณะนักวิจัยจึงขอเชิญท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ทั้งเพื่อให้งานวิจัยโครงการ “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” ดังกล่าวมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป เพื่อประโยชน์ต่องานวิชาการโดยรวม

ดังนั้นคณะนักวิจัยจึงเรียนเชิญท่านมาเพื่อได้รับการอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม

(.....)

นางจารุณี ชัยโชติอนันต์

หัวหน้าโครงการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ที่.....

วันที่ 6 ธันวาคม 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบสอบถามระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยว
2. แบบตอบรับการตรวจแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์ไสว แก้วกล้า

เนื่องด้วยคณะนักวิจัยประกอบด้วยอาจารย์จารุณี ชัยโชติอนันต์ นางสาวรพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ และนางสาวปิยะนันท์ สายยันต์ปทุม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินโครงการวิจัยเรื่อง “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” สัญญาเลขที่ RDG4950059 จากสำนักประสานงานการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ภายใต้การกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการนี้ คณะนักวิจัยเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในเรื่องของ **สุนทรียศาสตร์**มานานเป็นที่เชื่อถือจากบุคคลในแวดวงวิชาการ และบุคคลทั่วไป คณะนักวิจัยจึงขอเชิญท่าน ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ทั้งเพื่อให้งานวิจัยโครงการ “การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้” ดังกล่าวมีคุณภาพที่เชื่อถือได้ เหมาะกับการนำไปใช้ประโยชน์และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป เพื่อประโยชน์ต่องานวิชาการโดยรวม

ดังนั้นคณะนักวิจัยจึงเรียนเชิญท่านมาเพื่อได้รับการอนุเคราะห์ในการตรวจแบบสอบถาม

(.....)

นางจารุณี ชัยโชติอนันต์

หัวหน้าโครงการวิจัย

ภาคผนวก ง.

ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน

กิจกรรม

โครงการสัมมนา แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวสู่ความยั่งยืนกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

30 มีนาคม 2550

ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาพกิจกรรมการเก็บข้อมูล
โครงการ การจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

ภาพที่ 1. สัมภาษณ์นักวิชาการด้านวัฒนธรรมที่จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ 2 รับฟังการบริหารงานการท่องเที่ยว และการจัดการการท่องเที่ยว จาก การท่องเที่ยว
จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 3. สัมภาษณ์และรับฟังการบรรยายเรื่องอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ผ้าสุรินทร์

ภาพที่ 4. สัมภาษณ์และรับฟังการบรรยายเรื่องอัตลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ผ้ากาบบัว
อุบลราชธานี

ภาพที่ 5. สัมภาษณ์และรับฟังการดำเนินงานการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา

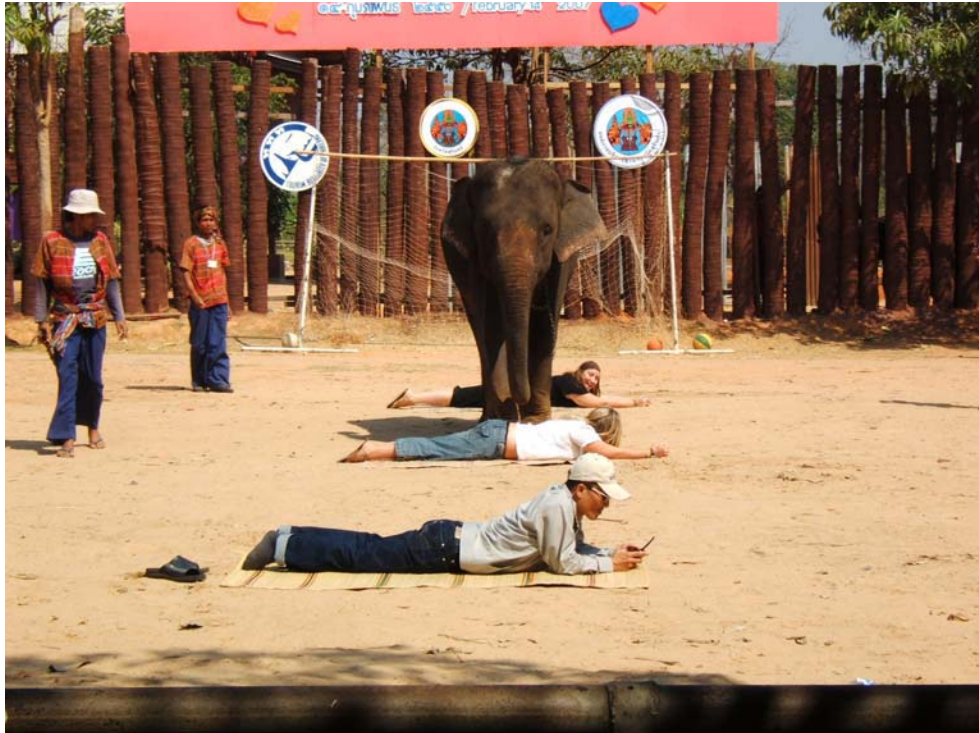
ภาพที่ 6. การรายงานความก้าวหน้าครั้งที่ 1 ที่จังหวัดนครราชสีมา

ภาพที่ 7. ภาพแสดงการเปิดตัวผ้า “ อันลวยเทียมทรายชมพู “ ผ้าที่เกิดจากการออกแบบให้
สื่อแสดงอัตตลักษณ์ของจังหวัดบุรีรัมย์ เชื่อมโยงประวัติผ้าตามกลุ่มชาติพันธุ์ และความงามของ
ปราสาทหินพนมรุ้ง ของเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ เมื่อ วันที่ 31 ธันวาคม 2549

ภาพที่ 8. ภาพการเก็บข้อมูลที่จังหวัดศรีสะเกษ

ภาพที่ 9. การเก็บข้อมูลที่ หมู่บ้านช้าง (บ้านตกลาง) ที่จังหวัดสุรินทร์

ภาพที่ 10.
นักวิจัยเก็บข้อมูลที่
จังหวัดชัยภูมิ

ภาคผนวก จ.

ตารางเปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการ และกิจกรรมที่ทำจริง

ตาราง

เปรียบเทียบกิจกรรมที่เสนอในข้อเสนอโครงการ และกิจกรรมที่ทำจริง

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1..1. เพื่อศึกษาความเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด
1. 2. เพื่อศึกษาระดับความมีสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
1. 3. เพื่อหาแนวทางการจัดการสุนทรียศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดอีสานใต้
1. 4. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์พึงพาเสริมสร้างความเข้มแข็งการพัฒนาและจัดการ
การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดอีสานใต้สู่ความยั่งยืนโดยเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

2. กิจกรรมหลักที่ทำตาม Proposal

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อ ที่*	ร้อยละของ ความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ
กิจกรรม@	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
1.การศึกษาเอกสาร และข้อมูลการ ท่องเที่ยว เกี่ยวกับ ความงาม และความ เป็น อัตลักษณ์ของ จังหวัด ในกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	รายละเอียดและ ข้อมูลเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยว เกี่ยวกับ ความงาม และความ เป็น อัตลักษณ์ของ จังหวัด ในกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	รายละเอียดและ ข้อมูลเกี่ยวกับการ ท่องเที่ยว เกี่ยวกับ ความงาม และความ เป็น อัตลักษณ์ของ จังหวัด ในกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	ข้อที่ 1.	100 %
2.สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการและ บุคคลทั่วไป เกี่ยวกับ ความงาม ความ เป็นอัตลักษณ์ ของ กลุ่มจังหวัดอีสานใต้	รายละเอียดและ ข้อมูลเกี่ยวกับความ งาม และความเป็น อัตลักษณ์ของ จังหวัด ในกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	รายละเอียดและ ข้อมูล เกี่ยวกับความ งาม และความเป็น อัตลักษณ์ของ จังหวัด ในกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ทั้ง 6 จังหวัด	ข้อที่ 1.	100 %

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อ ที่*	ร้อยละของ ความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ
กิจกรรม@	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
3.การสร้าง แบบสอบถาม เพื่อใช้ สำรวจระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้	แบบสอบถาม เพื่อใช้ สำรวจระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้	แบบสอบถาม เพื่อใช้ สำรวจระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้	ข้อที่ 2.	100 %
4. การสำรวจระดับ ความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้ทั้ง ชาวไทยและ ชาวต่างชาติ	ข้อมูลระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้ทั้ง ชาวไทยและ ชาวต่างชาติ	ระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้ทั้ง ชาวไทยและ ชาวต่างชาติ	ข้อที่ 2.	100 %
5. การวิเคราะห์ ข้อมูลระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้ ทั้ง ของชาวไทยและ ชาวต่างชาติจำแนก ตามประเภทของ อัตลักษณ์	ข้อมูลของผลการ วิเคราะห์ข้อมูลระดับ ความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้ ทั้ง ของชาวไทยและ ชาวต่างชาติ จำแนก ตามประเภทของ อัตลักษณ์	ผลการวิเคราะห์ ข้อมูลระดับความมี สุนทรียศาสตร์การ ท่องเที่ยวจาก นักท่องเที่ยวในกลุ่ม นักท่องเที่ยวในกลุ่ม จังหวัดอิสานใต้ ทั้ง ของชาวไทยและ ชาวต่างชาติ จำแนก ตามประเภทของ อัตลักษณ์	ข้อที่ 2.	100 %

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ข้อ ที่*	ร้อยละของ ความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ
กิจกรรม@	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
6. การจัดเวทีประชุม ระดมความคิดเห็น เพื่อวิเคราะห์ สถานการณ์ตาม ข้อมูลที่ได้จากการ สำรวจ หาแนวทาง จัดการความมี สุนทรียศาสตร์ การ ท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้	รายละเอียดของ ข้อเสนอแนวทาง จัดการความมี สุนทรียศาสตร์ การ ท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ ตาม หมวดหมู่ของอัต ลักษณ์ที่ได้จากการ สำรวจ	แนวทางจัดการความ มีสุนทรียศาสตร์ การ ท่องเที่ยวของกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้ตาม หมวดหมู่ของอัต ลักษณ์ที่ได้จากการ สำรวจ	ข้อที่ 3.	100 %
7.การจัดเวทีประชุม ระดมความคิดเห็น วิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อหาแนวทาง กำหนดยุทธศาสตร์ พึ่งพาเสริมสร้าง ความเข้มแข็งการ พัฒนาและจัดการ การท่องเที่ยวกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้สู่ ความยั่งยืนโดย เชื่อมโยงกับกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้าน	รายละเอียดของ ข้อเสนอเกี่ยวกับการ กำหนดยุทธศาสตร์ พึ่งพาเสริมสร้าง ความเข้มแข็งการ พัฒนาและจัดการ การท่องเที่ยวกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้สู่ ความยั่งยืนโดย เชื่อมโยงกับกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้าน	ยุทธศาสตร์พึ่งพา เสริมสร้างความ เข้มแข็งการพัฒนา และจัดการการ ท่องเที่ยวกลุ่ม จังหวัดอีสานใต้สู่ ความยั่งยืนโดย เชื่อมโยงกับกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้าน	ข้อที่ 4.	100 %

ภาคผนวก จ
ประวัติคณะนักวิจัย

ประวัติคณนักรวิจัย

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ จารุณี สกุล ชัยโชติอนันต์

ที่อยู่ 334/9 ถนนจิระ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

โทรศัพท์สำนักงาน 0-4461-1409 ต่อ 180

โทรศัพท์มือถือ 0-6648-6636, 0 - 4461 -3552

โทรสาร 0-4461-2858

E-Mail jarunee.chaichodanan@gmail.com , jarunee.chaichodanan@hotmail.com

หน่วยงานสังกัด สาขาวิชาสิ่งทอ คณะวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การศึกษา

1. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์เพื่อการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยรามคำแหง (เลือกการพัฒนาหัตถกรรมสิ่งทอพื้นบ้าน)
2. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (เลือกผ้าและเครื่องแต่งกาย)

การทำงาน

1. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ 7 สาขาวิชาสิ่งทอ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. 2549 ออกแบบลาย “ผ้าอันลวยเทียมทรายชมพู” เพื่อเป็นผ้าประจำจังหวัดสำหรับเทศบาลเมืองบุรีรัมย์
3. 2549 ออกแบบลาย “ผ้าฝักกูด” เพื่อแสดงเอกลักษณ์ชุมชนโคกเมืองและปราสาทเมืองต่ำสำหรับชุมชนโคกเมือง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
4. 2548 ออกแบบลาย “ผ้าขาวม้ายกขิด” เพื่อแสดงเอกลักษณ์ ของชาวไทย-เขมรบุรีรัมย์ และจังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับคณะรัฐมนตรีในโอกาสประชุมคณะรัฐมนตรีสัญจร ที่จังหวัดบุรีรัมย์
5. เป็นวิทยากรอบรมเรื่อง การออกแบบและพัฒนากระบวนการผลิตผ้าพื้นเมืองให้แก่กลุ่มสตรีทอผ้าของหน่วยงาน พัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่ม

ปฏิรูปที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดบุรีรัมย์ กระทรวง
แรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นต้น ตั้งแต่ปี 2539 – ปัจจุบัน

6. ผ่านการอบรมหลักสูตรการควบคุมคุณภาพผ้า โดยสมาคมเครื่องนุ่งห่มไทย เป็น
เวลา 1 เดือน ปี 2538

7. สอนรายวิชา ออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ, การทอผ้าพื้นเมือง 1 และ 2, การพัฒนา
หัตถกรรมผ้าพื้นเมือง, ออกแบบการจัดแสดงผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ตั้งแต่ปี 2526 – ปัจจุบัน

8. เป็นอาจารย์ประจำโปรแกรมคหกรรมศาสตร์ สอนในรายวิชาออกแบบเสื้อผ้าและเครื่อง
แต่งกาย, การสร้างและการแยกแบบ, ตัดเย็บเสื้อผ้า ฯลฯ ในสาขาผ้าและเครื่องแต่งกาย
วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ 2519 - ปัจจุบัน

เอกสารและบทความ

1. บทความเรื่อง “เทคโนโลยีการทอผ้าภูมิปัญญาที่ยั่งยืน” ปี 2542 วารสาร
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

2. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง “การทอผ้าพื้นเมืองลายพื้นฐาน”

3. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง “การทอผ้าพื้นเมืองลายพิเศษ”

4. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง “การออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ”

5. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง “การสัมมนาสิ่งทอ”

6. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง “การออกแบบจัดแสดงผลิตภัณฑ์สิ่งทอ”

7. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง “การพัฒนาหัตถกรรมผ้าพื้นบ้าน”

8. เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าหางกระรอก”

9. เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง”

10. เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง “การฟอกย้อมไหมด้วยสีธรรมชาติ และ
สีสังเคราะห์”

11. ได้รับเกียรติตีพิมพ์บทความเรื่อง “การเลือกผ้าไหมบุรีรัมย์ ตามเอกลักษณ์ของ
ชนเผ่า “ และ “ผ้าไหม(หางกระรอก)บ้านสนวน” ในหนังสือ ทราวเวลแอนสปอร์ต ฉบับเดือน
กุมภาพันธ์ 2547

12. เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง การพัฒนาผ้าโบราณไทยเขมร (โฮล, สมอ,
อันลูนเซียม) ปี 2548

13. เอกสารการอบรมเรื่อง การฟอกย้อมผ้าฝ้ายและเรยอนด้วยสีรีแอคทีฟ ปี 2549

14. เอกสารการอบรมเรื่องการออกแบบผ้ามัดหมี่ลายประยุกต์ (น้ำไหล และสายฝน)
ปี 2549

การทำงานวิจัย

1. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าหางกระรอก ตำบลสนวน
อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยได้รับทุนจาก สกอ. ปี 2547
2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง แนวทางบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาอาชีพ
เสริม กลุ่มชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจระเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ทุน สกอ. ปี 2548
3. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง แนวทางพัฒนาวิสาหกิจชุมชนผ้าพื้นบ้านอำเภอ
กระสัง : กรณีศึกษากลุ่มทอผ้าวัดบ้านกระโดนไม้แดง ทุนสกอ. ปี 2548
4. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาที่ตั้งโต๊ะสำหรับออกแบบลายผ้า ทุน
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ปี 2549
5. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การจัดการสุนทรีย์ศาสตร์การท่องเที่ยวของกลุ่ม
จังหวัดอีสานใต้ ทุน สกว. ปี 2549
6. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเครื่องตีเกลียวเส้นไหม ทุน สกว. (IRPUS) ปี
2550
7. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาไหมคลุมไหล่ ทุน สกว. (IRPUS) ปี 2550

นักวิจัย

ชื่อ นางสาวปิยะนันท์ สกุล สายัณห์ปทุม

ที่อยู่ 439/71 ถ.จิระ อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ 31000

โทรศัพท์สำนักงาน 0 4461 1221 ต่อ 129 โทรสาร 0 4461 2858

โทรศัพท์มือถือ 089 6282735 Email j1081009 @ hotmail.Com

หน่วยงานสังกัด คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8

ประวัติการศึกษา

- คบ.อุตสาหกรรมศิลป์ (ก่อสร้าง, ศิลปหัตถกรรม) วิทยาลัยครูพระนคร

- กศม.อุตสาหกรรมศึกษา มศว.ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- 24 มกราคม 2528 - ปัจจุบัน อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- สิงหาคม 2546 – ตุลาคม 2548 หัวหน้างานบริหารงานทั่วไปศูนย์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- 1 ตุลาคม 2548 – 30 กันยายน 2550 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- วิทยากรงานหัตถกรรมท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดบุรีรัมย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตั้งแต่ปีพ.ศ.2545 - ปัจจุบัน

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา

การสร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างนิสัยรักการอ่านและการแสวงหาความรู้ตลอดชีวิตกรณีศึกษา : ชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การติดตามผลบัณฑิตคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม รุ่นปีการศึกษา 2547 มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผ้าไหมหางกระรอก : กรณีศึกษาผ้าไหมหางกระรอกตำบลสนวน อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ชื่อ	รพีพรรณ	สกุล	พงษ์อินทร์วงศ์
ที่อยู่	439/93 ถ.จิระ	อ.เมือง จ.บุรีรัมย์	31000
โทรศัพท์สำนักงาน	0 4461 1221	ต่อ	120
โทรศัพท์มือถือ	086 871 7273		
โทรสาร	0 4461 2858		
Email	rapeepan_ribr@	hotmail.Com	
หน่วยงานสังกัด	คณะวิทยาการจัดการ	มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์	ตำแหน่ง อาจารย์
ระดับ	7		

การศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (การจัดการโรงแรม)มหาวิทยาลัยรังสิต นิเทศศาสตรบัณฑิต (ประชาสัมพันธ์)มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการทั่วไป) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
การทำงาน	ผู้จัดการฝึกหัด บริษัทนารายณ์พิชเชอเรีย สาขา ลาดพร้าว อาจารย์ ระดับ 7 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
งานวิจัย	1. วิจัยร่วม เรื่อง การจัดการธุรกิจชุมชนสมุนไพรบ้านระกาใต้ อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ 2. วิจัยร่วม หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการออมเงินของนักศึกษาคณะ วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์